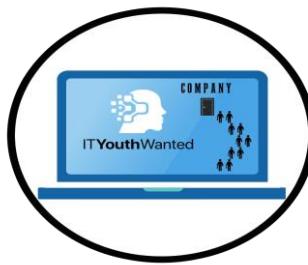

Erasmus+

**Erasmus Plus, Shubija Strategika fiż-Żgħażagh, Appoġġjata mill-Aġenzija Nazzjonali
Torka**

**Titolu tal-Proġett: IT-TITJIB TA' L-IMPJIEGI ŻGHAŻAGĦ MIMPJUT MID-
DOMANDA FIS-SETTUR TA' L-IT**

Data tal-Bidu tal-Proġett 01-12- 2020

Data tat-Tmiem tal-Proġett 30-11- 2022 (24 Months)

Numru tal-Proġett: **2020-2-TR01-KA205-095580**

INTELLECTUAL OUTPUT 1

Żvilupp ta' metodoloġiji ta' kooperazzjoni bejn iż-żgħażagh u n-negozji tal-IT

L-Imsieħba tal-Proġett

Il-Koordinatur tal-Proġett: Karamanoglu Mehmetbey Universitesi www.kmu.edu.tr

Imsieħba

1. Polygonal, Italy www.polygonal.ngo
2. Learning and Innovation Academy of Finland Oy, Finland www.liaf.fi
3. Institute of Entrepreneurship Development, Greece www.ied.eu
4. VisMedNet Association, Malta www.vismednet.org
5. Karaman Teknoloji Geliştirme Bölgesi Yönetici A.Ş. Turkey

ASTRATT

Dan l-output intellettwali jippreżenta l-hidma kollaborattiva tal-imsieħba tal-proġett taħt l-isem tal-proġett (kif iddikjarat hawn fuq) u n-numru tal-proġett 2020-2-TR01-KA205-095580, appoġġjat mill-Aġenzija Torka tal-UE. Dan l-output jiddeskrivi l-kontenut tal-programm ta' prova ta' impjieg ibbażat fuq ix-xogħol, li normalment/globament jissejjaħ “internship”, fejn abbaži tal-għanijiet ta' dan il-proġett, dan ir-rapport jiddeskrivi l-essenzjali tal-ħolqien ta' programm ta' apprendistat għal kumpaniji tal-IT biex jimpjegaw IT żgħażaq. Fl-aħħar parti, hemm eżempju ta' programm ta' apprendistat imsejjah "Programm ta' Prova ta' Impjieg Mhux Formali u Ibbażat fuq ix-Xogħol".

Twissija legali

L-appoġġ tal-Kummissjoni Ewropea għall-produzzjoni ta' din il-pubblikazzjoni ma jikkostitwixxix endorsjar tal-kontenut li jirrifletti l-fehmiet tal-awturi biss, u l-Kummissjoni

ma tistax tinżamm responsablli għal kwalunkwe užu li jista' jsir mill-informazzjoni li tinsab fiha.

Dettalji ta' kuntatt: Karamanoglu Mehmetbey University, Yunus Emre Campus, 70100 Karaman www.kmu.edu.tr Phone:+903382262081

Email: iletisim@kmu.edu.tr and mustafabahar968@gmail.com

Kontributuri

Mustafa Bahar

Vedat Erdoğan

İbrahim Ethem Arabacı

Seyit Sıtkı Gümüşsoy

Ahmet Kahraman

Hasan Hüseyin Bozkuş

Hamit Bahçel

Aliye Dögen

Doğan Ay

Zeynep Nezaket Aydın

Talha Akgöz

Okan Sakarya

Nezihe Saygı Günaltay

Mustafa Günaltay

Marco De Cave

Davide Spognoulo

Maria Dalakura

Yorkin Kosimov

Antoine Gambin

Ahmet Ersoy

Anastasia Papageorgiou

Ioannis Pitsiavas

Gianluca Colandrea

Benni Braun

IO1

Rikonoxximent tal-kwalifika

X'inhu? (Definizzjoni jew deskrizzjoni qasira hafna)

Ir-rikonoxximent tal-kwalifikasi huwa kuncett li jfisser li jippermetti professjonisti kwalifikati fpajjiż wieħed jipprattikaw f'ieħor, b'rekwiżiti amministrattivi limitati u mingħajr ma jkollhom għalfejn jerġgħu jikkwalifikaw.

X'inhuma l-problemi ta' rikonoxximent tal-kwalifikasi li jiffaċċejaw dawk iż-żgħażaq li qed ifittxu xogħol (impjegati) u n-negozji tal-IT (min ihaddem) fl-oqsma tal-IT?

-Nuqqas ta' għarfien ontologiku tan-negozji tal-IT u dawk li qed ifittxu xogħol dwar dak li jgħodd bħala rikonoxximent tal-kwalifikasi,

-Nuqqas ta' għarfien dwar kif jiġu vvalutati l-kwalifikasi, il-validità u l-integrità tagħhom ibbażati fuq il-fatt li xi lawrji, ċertifikati jew korsijiet tal-IT (fpajjiżi/istituti differenti) jista' ma jkunx fihom ġtigġijet aġġornati, riċenti u essenzjali li pajjiż/wieħed. organizzazzjoni teħtieg.

-Nuqqas ta' infrastruttura ta' istituzzjonijiet li jipprovdu lawrji/ċertifikati tal-IT, li jirriżulta fl-akkwist ta' għarfien teoretiku aktar milli ħiliet prattiċi prattiċi għal suġġetti tal-IT, li wħud minnhom jeħtiegu infrastrutturi prattiċi/hands-on (ċibersigurtà, blockchain, dħul ta' data eċċ.)

-Nuqqas ta' żviluppi ta' politika fil-pajjiżi tal-UE fir-rigward ta' processi nazzjonali ta' rikonoxximent tal-kwalifikasi dwar oqsma ġodda tal-IT (eż. Blockchain, cloud computing eċċ.) peress li xi oqsma tal-IT joħorgu u jevolvu b'rata mgħaġġla ġafna mill-veloċità tat-thejjija tal-iż-viluppi političi meħtieġa.

X'inhuma l-Aħjar Metodi għal Min ifitħex Impjieg u negozji tal-IT (min ihaddem) biex isolvu problemi ta' rikonoxximent tal-kwalifikasi?

Persuni li jfittxu impjieg

- *Staqsi għal Informazzjoni dwar aspetti ta' kwalifikasi ta' gradi/ċertifikati tal-IT li tirċievi bħal
  - x'se tkun il-kwalifikasi finali li tirċievi;
  - kemm sejkollok krediti ECTS;

- in-natura tal-kwalifika (akkademika/professjonal);
- l-status tal-kwalifika u tal-HEI (akkreditat/mhux akkreditat);
- id-drittijiet akkademici (liema programmi akkademici ulterjuri tista' tirregista fihom bil-kwalifika tiegħek).

* Fitteż il-kwalità għal gradi/ċertifikati tal-IT għal dawk li huma akkreditati/assigurati mill-kwalità mill-awtorità kompetenti. Hemm numru ta' istituzzjonijiet li ma jgħaddux mill-process ta' assigurazzjoni tal-kwalità: il-kwalifikasi tagħhom jistgħu jkunu rilevanti fis-suq tax-xogħol iżda mhux rikonoxxuti għal skopijiet akkademici. Jekk l-istituzzjoni mhix uffiċjali, u anke jekk tkun ta' kwalità għolja, jista' jkun li l-kwalifika tiegħek ma tiġix rikonoxxuta. Istituzzjonijiet akkreditati tfisser istituzzjoni li tkun ġiet awtorizzata mill-awtorità kompetenti.

*Kun konxju ta' differenzi sostanzjali fejn fl-UE, Is-sistemi ta' ċertifikazzjoni Ewropej tan-negozji tal-IT u s-sistemi rilevanti tal-edukazzjoni għolja huma differenti. Dawn id-differenzi filwaqt li mhux bifors jipprevjenu r-rikonoxximent, id-differenzi jistgħu jwasslu għal rikonoxximent parżjali, jew saħansitra għal ċaħda, meta jkunu tant rilevanti li huma definiti bħala “sostanzjali” (tul tal-korsijiet tal-lawrja, akkreditazzjoni, suġġetti koperti eċċ.). Dak li jitqies bħala differenza sostanzjali f'pajjiż wieħed, jista' ma jkunx "sostanzjali" fieħor, għalhekk dawk li qed ifittxu xogħol għandhom joqogħdu attenti meta jagħżlu lawrji li huma rikonoxxuti internazzjonalment.

* Temminx fil-ħrejjef jew shortcuts li xi kumpaniji tal-IT jgħidulek li tista' tikseb kwalifika bi sforz żero iżda sempliċement billi tkom il-flus kontanti, u oqgħod attent għall-hekk imsejha “imtieħen tad-diploma/ċertifikati”, istituzzjonijiet mhux akkreditati li jsostnu li jkunu akkreditati, li jbiegħu kwalifikasi akkademici bla sens. Kun żgur li kwalunkwe istituzzjoni tkun akkreditata qabel tagħihom flusek, u jekk għandek xi dubji, ikkuntattja lill-korpi uffiċjali.

*Persuni li jfittxu impieg għandhom jiżguraw li jkunu jistgħu jikkomunikaw b'mod effettiv il-ħiliet tagħhom ta' impjegabilità (kwalifikasi) lil min īhaddem. Biex jagħmlu dan, għandhom

- jirrevedu l-profili tagħihom u jippersonalizzawhom aktar bil-ħiliet tagħihom (inkluži soft skills),
- Jiktbu jew jirrevedu l-preżentazzjoni tagħihom infuħhom, inkluži l-bijos qosra u l-istampi tagħihom u informazzjoni rilevanti oħra meqjusa ta' interess għal min īhaddem;

- Jirrevedu l-badges digitali u l-evidenza mogħtija tagħhom biex jibdew jiżviluppaw skript ta' preżentazzjoni qasira tal-vidjo;
- Iż-żieda ta' evidenza ġidha dwar il-kisbiet li jikkontribwixxu għall-bini ta' ritratt aktar komprensiv tal-kapaċitajiet tagħhom;
- Tirregista xhieda bil-vidjo ta' 3 sa 5 minuti biex tikkomunika l-profil tagħhom lil min iħaddem prospettiv billi tenfasizza l-esperjenzi u l-kisbiet tagħhom; Ippersonalizza l-ePortfolio billi tagħti attenzjoni lill-organizzazzjoni formali tal-elementi kollha u lill-aspetti estetici qabel taqsam ma' min iħaddem għall-evalwazzjoni.

Negozji tal-IT (Min Ihaddem)

*Min iħaddem huwa meħtieg li jevalwa l-ħiliet tal-impjegabbiltà fuq il-baži tal-preżentazzjoni ta' dawk li qed ifittxu xogħol u l-evidenza pprovduta permezz tal-ePortfolio ibbażat fuq il-kompetenzi.

* Rikonoxximent ta' soft skills fejn min iħaddem għandu jagħti attenzjoni speċifika biex jidhol aktar fil-fond fil-soft skills tal-impjegati billi jikkomunika/jispjega b'mod ċar tali ħiliet u jqis l-applikabbiltà ta' tali soft skills għall-pożizzjonijiet.

*F'każijiet fejn ix-xogħol muri huwa ta' kwalità eċċeżzjonali, min iħaddem jista' japprova lill-istudent b'tifhir personali bil-miktub.

Differenzjali fil-pagi u Preġudizzji bejn is-Sessi

X'inhu?

Id-differenza fil-pagi bejn is-sessi hija kejl ta' dak li jitħallsu n-nisa meta mqabbla mal-irġiel. Huwa komunement ikkalkulat billi tiddivid i-l-pagi tan-nisa bil-pagi tal-irġiel, u dan il-proporzjon huwa spiss espress bħala perċentwali, jew f'termini ta' 'dollarji. Dan jgħidilna kemm titħallas mara għal kull dollaru li jitħallas lil raġel. Dan il-proporzjon tal-pagi bejn is-sessi huwa spiss imkejjel għal ġaddiema full-time s-sena kollha u jqabbel il-pagi annwali (ta' ġaddiema b'pagi fis-siegħha u salarji) tar-raġel medjan ("tipiku") ma' dik tal-mara medjana ("tipika").

X'inhuma d-differenzi fil-pagi u l-problemi ta' preġudizzji bejn is-sessi li jiffaċċjaw dawk iż-żgħażagh li qed ifittxu xogħol (impjegati) u n-negozji tal-IT (min ihaddem) fl-oqsma tal-IT?

L-ewwelnett, ir-rati ta' impjieg relativament baxxi tan-nisa fid-ditti tal-IT u l-konċentrazzjoni tan-nisa f'ditti b'paci baxxi (għażla) u okkupazzjonijiet (segregazzjoni) jenfasizzaw l-importanza li jiġi żgurat li l-prattiki ta' reklutaġġ u promozzjoni fis-settur ikunu imparzjali. Dawn ix-xejriet huma interkonnessi, peress li rappreżentanza ogħla ta' nisa f'kumpaniji u impjegi b'paci baxxi x'aktarx li tkun qed tikkontribwixxi għal-livelli baxxi ta' impjieg tan-nisa fis-setturi tal-iT b'mod aktar ġenerali. B'mod partikolari, is-sejbiet jissuġġerixxu nuqqas ta' mobilità fil-karriera u avvanz għan-nisa fl-impjegi tal-IT meta mqabbla ma' dawk f'setturi oħra, li se jaffettwa kemm l-attrażżjoni kif ukoll iż-żamma ta' forza tax-xogħol diversa. Jekk in-nisa mhux qed javvanzaw fis-setturi tal-IT, ikun hemm inqas mudelli u mentors femminili biex jattiraw aktar nisa. Barra minn hekk, jekk in-nisa li jaħdmu fis-setturi tal-IT ma jkunux jistgħu javvanzaw fil-karriera tagħhom, ikunu motivati biex ibiddlu s-setturi.

Ir-rata baxxa ta' impjieg tan-nisa fis-setturi tal-IT hija ġertament ukoll parzialment minħabba problema ta' pipeline, peress li għad hemm numru baxx sproporzjonat ta' nisa bi lawrji universitarji STEM u relatati mal-IT, u dan inaqqas il-grupp ta' applikanti nisa potenzjali għal xi ditti tal-IT. u okkupazzjonijiet. Id-differenzi ta' speċjalizzazzjoni bejn l-irġiel u n-nisa jistgħu jiġu spjegati l-aktar minn normi u aspettattivi tas-sessi, li huma infurzati aktar min-nuqqas ta' mudelli femminili. Għalhekk, il-miżuri meħuda biex jiżguraw it-trasparenza u l-ġustizzja fir-reklutaġġ u l-valutazzjoni tal-prestazzjoni se jikkontribwixxu kemm biex jattiraw kif ukoll biex iż-żommu aktar nisa fis-setturi tal-IT. It-taħriġ korporattiv dwar il-preġudizzju tal-ġeneru mhux konxju, partikolarmen fost il-manigħers, jista' wkoll ikollu rwol importanti fl-istabbiliment ta' prattiki ta' reklutaġġ ġusti u valutazzjonijiet tal-prestazzjoni.

It-tieni, elementi relatati mal-kwalità tal-ambjent tax-xogħol jista' jkollhom ukoll impatti negattivi sinifikanti fuq it-trajettorji tal-karriera tal-impjegati nisa fis-setturi tal-IT. Miżuri meħuda – lil hinn mill-inċentivi tal-pagi – biex jgħinu lin-nisa jilħqu u jibbilanċċaw il-karriera u l-objettivi personali tagħħom huma essenzjali. Miżuri bħal dawn jinkludu l-iffukar fuq it-titjib tal-bilanċċ bejn ix-xogħol u l-ħajja privata permezz tal-provvista ta' leave tal-ġenituri adegħwat, kura tat-tfal affordabbli u ta' kwalità, arranġamenti tax-xogħol flessibbli, iżda wkoll il-ħolqien ta' ambjent ta' aktar appoġġ permezz tal-użu ta' programmi ta' mentoring, gwida

fil-karriera u taħriġ. Il-bini ta' kuxjenza fuq il-preġudizzju tal-ġeneru inkonxju u l-imġieba xierqa fuq il-post tax-xogħol jistgħu wkoll ikunu essenzjali biex jiġi żgurat post tax-xogħol sikur u attraenti għan-nisa u l-irġiel. Barra minn hekk, politiki effettivi dwar il-fastidju sesswali huma essenzjali. Filwaqt li ħafna miżuri bħal dawn jistgħu jkunu nominalment newtrali għall-ġeneru, jista' jkollhom benefiċċi sproporzjonatament aktar importanti għall-impiegati nisa.

U fl-aħħar nett, id-differenza fil-pagi relattivament għolja fis-setturi tal-IT bejn l-irġiel u n-nisa b'ħiliet simili minħabba d-diskriminazzjoni u n-negozjar jenfasizza l-importanza li jiġi żgurat li l-ħaddiema (u oħrajn) ikunu mħarsa minn prattiki diskriminatorji. Bħala settur ta' kera għolja, hemm qligħ akbar fuq l-isforzi ta' negozjar u skop għal diskriminazzjoni. Filwaqt li m'aħniex f'pożizzjoni li nevalwaw l-importanza tal-fatturi li jmexxu d-differenzi bejn is-sessi fin-negozjar u d-diskriminazzjoni, il-preġudizzju tal-ġeneru fil-prattiki korporattivi relatati mal-iffissar tal-pagi jista' jkollu rwol. Għadd ta' pajjiżi introduċew għodod ta' trasparenza fil-pagi biex jgħinu biex tingħalaq id-differenza fil-pagi bejn is-sessi. F'xi każijiet, dawn jiffokaw fuq il-forniment ta' informazzjoni, iżda f'każijiet oħra jistgħu jiġi imposti sanzjonijiet għal ditti tal-IT li fihom id-distakk huwa partikolarment sinifikanti. Barra minn hekk, in-negozjar kollettiv jista' jkollu rwol importanti fit-tnejx tal-ambitu għal politiki diskriminatorji, inkluži dawk relatati mal-ġeneru.

Hemm ukoll evidenza li n-nisa huma inqas probabbli li jitkolbu pagi li jirriflettu l-kontribuzzjonijiet veri tagħhom għal kirjet sodi. Meta wieħed iħares lejn in-naħha ta' min iħaddem, studju reċenti (Angler, T. 2022) juri li filwaqt li n-nisa u l-irġiel huma ugwalment probabbli li jitkolbu zieda, l-irġiel huma aktar probabbli li jirnexxu bit-talba tagħhom anke meta jikkontrollaw għal fatturi ta' sfond bħall-edukazzjoni, il-mandat u tip ta' kuntratt. Dawn l-ispiegazzjonijiet jaapplikaw għall-forza tax-xogħol kollha, għalhekk ta' min jinvestiga għaliex kwistjonijiet bħal dawn jistgħu jkunu aktar prominenti fis-setturi tal-IT meta mqabbla mas-setturi mhux tal-IT.

X'inhuma l-Aħjar Metodi għal Dawk li Jfittxu Impieggi u n-negozji tal-IT (min iħaddem) biex isolvu d-differenzi fil-pagi u l-problemi ta' preġudizzji bejn is-sessi?

*Agħmel lista qasira itwal meta tirrekluta

L-inugwaljanzi bejn is-sessi jistgħu jkunu inerenti fil-proċessi ta' reklutaġġ informali, partikolarment f'industriji ddominati mill-irġiel. Biex jindirizzaw dan, dawk li jirreklutaw għandhom jagħmlu l-lista mqassra informali tagħhom itwal.

*Min iħaddem jista' jippromwovi l-ugwaljanza bejn is-sessi fuq il-post tax-xogħol billi jkun trasparenti dwar il-pagi, biex jiżgura li n-nisa ma jkunux qed jirċievu inqas mill-irġiel fi rwoli ekwivalenti. Il-parentesi tal-pagi jistgħu jinkoraġġixxu lill-applikanti u lill-impjegati nisa biex jinnejozjaw il-paga tagħhom billi jagħtu indikazzjoni ta' aspettattivi rägħonevoli għal rwol partikolari.

*Li titlob lill-kandidati biex iwettqu kompiti li jkunu mistennija li jwettqu fir-rwol li jkunu qed jaapplikaw għalih, jippermetti lill-organizzazzjonijiet jivvalutaw l-adegwatezza tagħhom abbaži tal-prestazzjoni tagħhom, jgħid rapport mill-Uffiċċju tal-Ugwaljanzi tal-Gvern. Dawn il-kompeti jeħtieg li jiġi standardizzati fl-applikanti kollha biex tiġi żgurata l-ġustizzja. Ir-reklutaturi huma mħeġġa wkoll jużaw intervisti strutturati, fejn il-kandidati kollha jintalbu l-istess mistoqsijiet f'ordni u format predeterminati. Ir-rapport jgħid li l-klassifikazzjoni tat-tweġibet bl-użu ta' 'kriterji standardizzati tnaqqas ir-riskju ta' preġudizzju sensih.

*Kun trasparenti

Irrapporta dwar l-istatistika tas-sessi tiegħek b'mod trasparenti. Akkumpanjaha bi pjan ta' azzjoni ċar dwar il-passi li qed tieħu bħala impjegatur biex tagħlaq id-differenza fil-pagi bejn is-sessi, b'miri u tragwardi ċari.

Ikkomunika dan b'mod miftuħ u onest mal-forza tax-xogħol tiegħek, u tispjega l-progress tangibbli li qed tippjana li tagħmel.

*Implimenta proċessi ta' reklutaġġ newtrali għas-sessi u kliem bir-reqqa r-reklami tax-xogħol tiegħek.

Ir-riċerka turi li aġġettivi bħal 'kompetittivi' u 'determinati' iwarrbu lin-nisa. Min-naħa l-oħra, kliem bħal 'kollaborattiv' u 'koperattiv' għandhom tendenza li jattiraw aktar nisa milli rġiel.

Standardizza l-intervisti, jerġa' anonimizza u uża proċessi ta' evalwazzjoni għomja.

Studji minn Unilever u Vodafone (2021) sabu li proċeduri ta' evalwazzjoni blind — inklużi testijiet ta' kampjuni tax-xogħol u testijiet newroxjentifiċi tal-kapaċità u l-ħiliet ta' applikant — ghenuhom jirreklutaw minn sfondi aktar diversi.

* Ipprovdi taħriġ dwarf preġudizzju sensih

Teduka lill-impjegati dwarf il-preġudizzju inkonxju tagħhom stess. Għalkemm dan ma jiggarrantixx li l-attitudnijiet se jinbidlu, jgħin lill-impjegati jifhmu l-preġudizzji tagħhom u jaħdnu biex jeliminawhom.

* Ikollhom politika ċara dwarf id-diskriminazzjoni

Studju Unilever (2021) sab li n-nisa u l-irġiel jithabtu biex jirrikonox Xu diskriminazzjoni bejn is-sessi u mgħiba mhux xierqa (aktar probabbi fastidju sesswali) fuq il-post tax-xogħol. 67% tan-nisa qalu li jħossuhom ipprezzati biex jgħaddu minn azzjoni mhux xierqa. U l-biċċa l-kbira tan-nisa (64%) u ftit aktar minn nofs l-irġiel (55%) qalu li l-irġiel ma jikkonfrontaww lil xulxin meta jaraw din l-imġieba.

Ohloq politika ta' diskriminazzjoni ċara, imparżjali, li ma tpattix, li tiżgura li l-impjegati jkollhom mod xieraq biex jikkummentaw jew jirrapprtaw dwar trattament mhux xieraq fuq il-post tax-xogħol.

Kun żgur li kulħadd jaf u jifhem il-politika. Timplimenta pieni ħorox għad-diskriminazzjoni u l-fastidju sesswali.

*Aċċerta ruħek li qed thegħġeġ b'mod attiv lin-nisa biex jagħmlu progress

Kun żgur li l-impjegati nisa qed jaapplikaw għall-promozzjonijiet u jitkolbu għal żidiet fil-pagi.

Awtovalutazzjoni

X'inhu?

L-awtovalutazzjoni tipprovdil lil dawk li qed ifixtu xogħol (impjegati) b'opportunità li jevalwaw lilhom infushom, jew jagħmlu ġudizzji dwarf il-proċess tat-tagħlim tagħhom u l-prodotti tat-tagħlim, ibbażati fuq kriterji li jfittu l-impjegati. Ukoll, l-awtovalutazzjoni hija l-proċess li wieħed iħares lejn lilu nnifsu sabiex jiġu vvalutati aspetti li huma importanti għall-identitajiet ta' dawk li qed ifixtu xogħol. Hijha waħda mill-motivi li jmexxu l-awtovalutazzjoni, flimkien mal-awtoverifika u l-awto-titjib. Għoddha rilevanti informali, iżda rikonoxxuta universalment għall-kejl tal-kompetenzi miksuba hija awtovalutazzjoni mwettqa

minn kull persuna. L-awtovalutazzjoni tirrifletti l-attitudni individwali tiegħu lejn il-potenzjal tal-karriera tiegħu u li jkun kompetittiv fis-suq tax-xogħol (Lohan & King, 2016).

X'inhuma l-problemi ta' awtovalutazzjoni li jiffaċċejaw dawk iż-żgħażaq li qed ifixxu xogħol (impjegati) u n-negozji tal-IT (min ihaddem) fl-oqsma tal-IT?

Iktar ma tkun għolja l-awtovalutazzjoni tar-riżorsi tal-ħiliet tiegħu, iktar tkun għolja l-valutazzjoni tal-valor personali tiegħu. Konsegwentement, aktar nies kufidenti fihom infushom huma lesti li jagħmlu aktar sforz biex jilħqu l-għanijiet tagħhom, eż. isib impjieg (Savickas, N. 2018) Ir-riċerka tissuġġerixxi li individwi b'self-esteem għoli jżommu l-ottimiżmu quddiem il-falliment, li jagħmel is-suċċess futur u s-sodisfazzjon fil-futur aktar probabbli (Varga et al., 2017).

Kif muri minn riċerka mwettqa fuq mill-inqas għoxrin sena, fatturi indipendenti (sess, età u ambjenti ta' tagħlim) jistgħu jkollhom impatt fuq l-awtovalutazzjoni ta' dawk li qed ifixxu xogħol fl-oqsma tal-IT. (Zeigler-Hill & Myers, 2022). Jistgħu jiddifferenzjaw kif in-nies jaraw il-potenzjal tax-xogħol tagħhom stess (Monteiro et al., 2016).

Is-suq tax-xogħol modern għandu għarfien dejjem jikber dwar l-importanza tal-kompetenzi ta' individwu fil-process ta' tfixxija ta' impjieg. Il-kompetenzi tal-impjegati huma meqjusa bħala l-aktar determinant importanti tal-kompetitività fost dawk li qed ifixxu xogħol u l-kapital kruċjali tal-karriera f'ħafna setturi tal-ekonomija (eż.: Adeyinka-Ojo, 2019).

Wieħed jifhem, iż-żgħażaq li għadhom kif ġew gradwati li qed ifixxu xogħol fl-IT jidħlu fis-suq tax-xogħol b'inqas esperjenza professjonali u inqas kuntatti minn nies digħi impjegati li qed ifixxu li jibdlu l-impjieg. L-assi principali tal-gradwati huma primarjament il-ħiliet tagħhom miksuba matul il-korsijiet tal-lawrja tagħhom. Minħabba l-fatt li l-kompetenzi jistgħu jiddeterminaw is-suċċess fit-tranzizzjoni mill-università għax-xogħol, jissejħu kapital ta' tranzizzjoni (Turska, U. 2017). Għal din ir-raġuni l-kompetenzi għandhom ikunu kontribut fundamentali li l-awtoritajiet edukattivi jagħtu fl-edukazzjoni ta' gradwati li huma kompetitivi fis-suq tax-xogħol u għandhom čans kbir li jassiguraw impjieg (Farmaki, Y, 2019).

X'inhuma l-Ahjar Metodi għal Min ifitħx Impjieg u negozji tal-IT (min iħaddem) biex isolvu problemi ta' awtovalutazzjoni?

* Il-kompetenzi intraprenditorjali huma fattur kbir biex isolvu problemi ta' awtovalutazzjoni fejn kif ir-riċerka wriet li hemm relazzjoni sinifikanti bejn: l-innovazzjoni, il-propensità li tieħu riskji, l-isfond tal-familja intraprenditorjali u l-intenzjoni intraprenditorjali (Gurel et al., 2021). Intwera li l-ħiliet intraprenditorjali bħalissa huma speċjalment importanti għaż-żgħażaq li qed jidħlu fis-suq tax-xogħol fis-setturi tal-IT għaliex jippermettulhom jiffaċċjaw l-isfidi ta' din l-industrija kompetittiva u impenjattiva ħafna (Daniel et al., 2018).

*Hemm relazzjoni bejn il-valutazzjoni tal-kompetenzi tiegħu u l-awtovalutazzjoni tas-sitwazzjoni tiegħu fis-suq tax-xogħol.

*Varjabbli indipendenti: iċ-ċiklu tal-lawrja, is-sess, l-età u l-post tal-istudju jaffettaw b'mod sinifikanti l-awtovalutazzjoni tal-livell tal-kompetenzi miksuba u taċ-ċansijiet tiegħu fis-suq tax-xogħol.

* L-awto-kunfidenza dwar iċ-ċansijiet tiegħu fis-suq tax-xogħol mhijiex marbuta ma' fattur wieħed jew valutazzjoni għolja ta' hila waħda. Iċ-ċavetta biex tiġi analizzata l-istima personali hija li jitqies ir-rwol kumulattiv u simultanju ta' ħafna fatturi li jiddeterminaw kif wieħed iħares lejn il-vantaġġ kompetittiv tagħhom (eż.: Karli, P. 2019; Vargas et al., 2019). Għalkemm l-analiżi ta' varjabbli singoli tista' twassal għal konklużjonijiet akkademikament interessanti, ma tippermettix eżami olistiku tal-proċess u l-identifikazzjoni ta' kompetenzi ewlenin li għandhom rwol ewljeni fil-perċezzjoni tal-possibiltajiet tiegħu stess fis-suq tax-xogħol.

Azzjoni affermattiva

X'inhu?

Azzjoni affermattiva hija standard ta' min iħaddem għar-reklutaġġ, il-kiri u l-promozzjoni ta' xi ħadd b'mod proaktiv (eż. Żgħażaq, nisa, minoranzi, individwi b'diżabilità u veterani).

Azzjoni affermattiva hija meqjusa bħala obbligu morali u soċjali biex jiġu emendati l-iż-żbalji storiċi u jiġi eliminati l-effetti prezenti tad-diskriminazzjoni fil-passat. Ukoll, azzjoni

affermattiva hija definita bħala sett ta' proċeduri mfassla biex; telmina diskriminazzjoni illegali fost l-applikanti, tirrimedja r-riżultati ta' tali diskriminazzjoni minn qabel, u tipprevjeni tali diskriminazzjoni fil-futur. L-applikanti jistgħu jkunu qed ifixxu ammissjoni għal programm edukattiv jew qed ifixxu impjieg professionali.

X'inhuma l-problemi ta' azzjoni affermattiva li jiffaċċjaw dawk iż-żgħażaq li qed ifixxu xogħol (impjegati) u n-negozji tal-IT (min ihaddem) fl-oqsma tal-IT?

Fin-nuqqas ta' azzjoni affermattiva, jista' jseħħ diskriminazzjoni inversa, li hija l-idea li minflok ma tippromwovi l-anti-diskriminazzjoni, azzjoni affermattiva twassal għal diskriminazzjoni kontra individwi u gruppi li ġejjin minn sfondi mhux żvantagġati. Dan ikompli joħloq stigma li l-ewwel ikunu impjegati biss nies minn ambjenti mhux żvantagġati.

Fin-nuqqas ta' azzjoni affermattiva, il-kumpaniji jistgħu jiddiskriminaw kontra individwi minħabba r-razza, il-kulur, ir-reliġjon, is-sess jew l-origini nazzjonali tagħhom f'deċiżjonijiet dwar kiri, tkeċċija, kumpens jew forom oħra ta' impjieg.

X'inhuma l-Aħjar Metodi għal Dawk li Jfixxu Impjegi u negozji tal-IT (min ihaddem) biex isolvu problemi ta' azzjoni affermattiva?

* Žviluppa u poġġi politika dwar l-EEO

Min ihaddem ma jiddiskriminax kontra l-gruppi ddikjarati, li jinkludu r-razza u l-kulur. Dan il-pjan irid jiddikkjara kif beħsiebu jtejjeb ir-rappreżentanza tan-nisa u l-minoranzi filwaqt li fl-istess ī-hin jirrispetta d-drittijiet tal-maġgoranza. Il-pjan irid ikollu wkoll klawżola li tgħid li meta jkun intlaħaq il-bilanċ, l-azzjoni affermattiva tieqaf.

* Assenja r-responsabbiltà għall-implimentazzjoni u r-reviżjoni tal-politika
Jeħtieg li jkun hemm mill-inqas persuna waħda fi ħdan il-kumpanija li perjodikament
timplimenta u tivverifika din il-politika. Huma huma li jidentifikaw iż-żoni sottoutilizzati u
jieħdu l-passi meħtiega biex jikkoreġu l-iżbilanċ permezz ta' kiri, taħriġ u promozzjoni.

* Žviluppa chart org relazzjonal

Dan it-tip ta' 'wiri juri n-numri totali ta' impjegati f'kull dipartiment skond ir-razza u s-sess kif
jirrelata mad-dipartimenti l-oħra biex jagħti kuntest xieraq.

*Eżamina l-forza tax-xogħol, il-grupp tax-xogħol u d-disponibbiltà

L-uffiċċjal jeħtieg li janalizza kull wieħed minn dawn is-setturi. L-analizi tal-forza tax-xogħol tagħti ħarsa lejn it-titoli u l-unitajiet kollha, u turi n-numru totali ta' 'impiegati kif ukoll it-total ta' nisa u minoranzi specifikament. Imbagħad, kull impiegat jiġi raggruppat skont il-kategoriji tax-xogħol, inkluzi l-maniġers u l-ħaddiema. Min iħaddem iħares lejn il-metriċi, bħan-numru ta' okkupanti u l-proporzjon tal-użu tal-incubency tan-nisa u l-minoranzi, għal kull grupp ta' xogħol. Fl-aħħar nett, jeħtieg li jħarsu lejn diversi fatturi, bħas-suq tax-xogħol u d-disponibbiltà tal-gruppi mhux utilizzati biżżejjed fiż-żona tal-madwar, kif ukoll il-ħiliet, il-profitabilità u t-trasferibbiltà tal-grupp.

* Identifika l-problemi u tfassal pjan ta' azzjoni

Min iħaddem iħares lejn livelli ta' xogħol differenti, bħal pozizzjonijiet ta' livell ta' dħul b'ħiliet u mhux sengħa u impiegi mimlija internament. Meta jsib kwalunkwe sottoutilizzazzjoni, iħarsu lejn il-proċess ta' identifikazzjoni tiegħu u kif jikkalkulaw ir-rata ta' tqegħid tal-għan għal kull grupp ta' xogħol għar-rapporti tagħhom.

*Fissa ħinijiet għall-ghanijiet (mhux kwoti)

Wara kull analiżi, min iħaddem għandu jistabbilixxi miri li jistgħu jitkejju u f'waqthom biex jiffissaw dawn il-każijiet ta' sottoutilizzazzjoni ta' ħaddiema ta' minoranza u nisa. Il-miri huma stabbiliti separatament għal kull grupp u għandhom ikunu ugwali għall-perċentwali kkalkulati mill-analizi tal-utilizzazzjoni.

* Hu passi ta' azzjoni

Min iħaddem jiddeskrivi l-passi eżatti li qed jippjanaw li jieħdu biex jindirizzaw is-sottoutilizzazzjoni. Dawn il-passi jistgħu jinvolvu programmi ta' taħriġ ipprovduti minn min iħaddem jew programmi ta' sensibilizzazzjoni għall-komunità.

* Żviluppa programm ta' verifika interna AAP

L-għan huwa li jintwera li l-isforzi kollha biex tiġi indirizzata u rettifikata s-sottoutilizzazzjoni jittieħdu in bona fede. Verifika interna tfisser li tagħti ħarsa aktar fil-fond lejn il-politiki tal-impieg tal-kumpanija tiegħek u attivită oħra tal-persunal. Barra minn hekk, trid tagħti ħarsa lejn id-dokumentazzjoni u tirrevedi l-kontenut tal-AAP tiegħek filwaqt li timmonitorja l-progress lejn il-mira tiegħek.

Pjan tad-diversità

X'inhu?

Il-pjan tad-diversità huwa pjan azzjonabbli li jiddeskrivi kif in-negozju tiegħek se jimxi inkluż nies minn sfondi differenti. Huwa impenn mill-kumpanija li toħloq post tax-xogħol li jkun ġust u inklużiv, u jippromwovi forza tax-xogħol li tirrifletti aħjar id-diversità tal-komunitajiet.

Id-diversità tagħti lin-negozji aċċess għal firxa akbar ta' talent, mhux biss it-talent li jappartjeni għal ħarsa tad-dinja jew etniċită partikolari jew xi definizzjoni oħra restrittiva. Jgħin biex jipprovd iħarsa lejn il-ħtiġijiet u l-motivazzjonijiet tal-klijent jew il-baži tal-klijenti tiegħek kollha, aktar milli parti żgħira minnha.

X'inhuma l-problemi tal-pjan tad-diversità li jiffaċċjaw dawk iż-żgħażaq li qed ifittxu xogħol (impjegati) u n-negozji tal-IT (min iħaddem) fl-oqsma tal-IT?

* Fin-nuqqas ta' pjan ta' diversità, toħroġ problema ta' konnessjoni ma' firxa usa' ta' klijenti, li se taffettwa b'mod negattiv il-kumpaniji biex iżidu l-kapaċċità tagħhom li jgħaqqu u jifhmu udjenza usa'.

* Fin-nuqqas ta' pjan ta' diversità, toħroġ problema ta' fatturat imnaqqas, minħabba li l-impjegati jridu jibqgħu fkumpanija fejn iħossuhom stmati u appoġġjati, u strategija b'saħħitha ta' diversità u inklużjoni tista' tiżgura li dan iseħħ.

* Fin-nuqqas ta' pjan ta' diversità, toħroġ problema ta' produttività miżjudha, minħabba li l-impjegati li jiddiversifikaw jistgħu jgħinu biex tingħata spinta lill-produttività billi theggieg lill-impjegati tiegħek biex jinnovaw u jaħsbu barra mill-kaxxa. Barra minn hekk, l-impjegati huma aktar impenjati max-xogħol tagħhom u aktar impenjati għall-missjoni ġenerali tal-kumpanija.

* Fin-nuqqas ta' pjan ta' diversità, titfaċċa problema ta' ġabru ta' talent akbar, għaliex meta l-kumpaniji jippenjaw ruħħom li jiddiversifikaw il-forza tax-xogħol tagħhom, jiftu lilhom infuħhom għal ġabru ta' talent usa' b'kandidati li jistgħu ma jkunux ikkunsidraw, u dawn il-haddiema jistgħu jgħiblu perspettivi ġoddha u ħiliet ġoddha għan-negozji tagħhom.

X'inhuma l-Aħjar Metodi għal Min ifitħex Impjieg u negozji tal-IT (min iħaddem) biex isolvu l-problemi tal-pjan tad-diversità?

Strateġija ta' diversità u inklużjoni žviluppata sew se żžid l-impenn u s-suċċess tal-impjegati fejn l-impjegati jkunu inkluži aħjar u appoġġjati.

*Agħti ħarsa lejn id-demografija attwali tal-kumpanija tiegħek

L-ewwel, trid taqbad data dwar id-demografija tal-impjegati. Huwa importanti li tifhem kif tidher il-forza tax-xogħol tiegħek meta mqabbla mas-suq tax-xogħol. L-attenzjoni tad-demografija tal-impjegat tal-kumpanija tiegħek tgħinek ukoll tidentifika kwalunkwe qasam ta' thassib.

*Ohloq programm ta' mentoring dwar id-diversità u l-inklużjoni Il-programmi ta' mentoring dwar id-diversità u l-inklużjoni jagħtu čans lill-impjegati diversi u ta' minoranza biex jogħlew 'l fuq mil-gradi. Kemm jekk permezz ta' mentoring ta' grupp jew 1-on-1, il-mentors iħarrġu lill-mentees biex jgħinuhom jitgħallmu l-ħbula u jiksbu ħiliet essenzjali. Jaħdnu mill-qrib biex jiżguraw li mentees jikbru eqreb lejn l-għanijiet tal-karriera tagħhom, kemm jekk tkun promozzjoni jew tagħlim ta' ħila gdida.

* Ohloq gruppi ta' riżorsi tal-impjegati

Inizjattiva oħra msejsa fil-promozzjoni u l-appoġġ tal-impjegati hija l-gruppi tar-riżorsi tal-impjegati (ERGs). Dawn il-gruppi jiffokaw direttament fuq l-assistenza lill-impjegati fit-tkabbir kontinwu tal-karriera.

Tista' tmexxi ERGs għal kategoriji specifiċi, bħal ommijiet li jaħdnu jew LGBTQ+. Dawk li jipparteċipaw f'dawn il-gruppi se jiksbu aċċess għal komunità ta' individwi li jaħsbuha l-istess u jingħaqdu fl-isforz kollettiv biex jirnexxu f'dan l-ispazju tax-xogħol. Dan inaqqsas is-sens ta' solitudni, aljenazzjoni, u skumdità.

* Ohloq taħriġ għad-diversità u l-inklużjoni

It-taħriġ tad-diversità u l-inklużjoni filwaqt li huwa kruċjali, jista' jwassal għal diviżjoni fi ħdan organizzazzjoni. Madankollu, hemm ffit modi biex issegwiha mingħajr ma tikkawża ġafna frizzjoni. Tista' tikkunsidra mentoring invers, mentoring tal-grupp, sponsorizzazzjoni, u ERGs sabiex l-impjegati jkunu jistgħu jgħaqqu aħjar u jappoġġjaw lil xulxin.

* Twaqqaf konversazzjonijiet fuq in-nar dwar is-suġġetti tad-diversità, l-ekwità, l-inklužjoni u l-appartenenza

Fl-aħħar nett, u dan jista' jeħtieġ li jiġi mit-tmexxija, jinholoq spazju sigur fejn it-taħdit dwar suġġetti tad-DEI huwa aċċettabbli. Skont id-daqs tal-organizzazzjoni tiegħek, tista' tmexxi chats maġenb il-firien jew ikliet tal-kumpanija biex tiċċekkja ma' xulxin.

Jiddeksrivi l-aħjar metodi/ideat ta' kooperazzjoni bejn iż-żgħażaq b'ħiliet fl-IT u n-negozji tal-IT biex jitrawwem l-impjieg taż-żgħażaq fis-setturi tal-IT.

- akkomodazzjoni u assistenza mal-pożizzjoni tas-sieħeb/konjuġi
  - kopertura tas-saħħha u assigurazzjoni
  - mentoring u taħriġ.
-

Introduction

3

A quick introduction to IT employers:

Case Study A: Heritage Malta	4
Case Study B: Betsson Group	4
Case Study C: B2B MALTA LTD. REGTECH PARTNERS LTD	4
Accommodation and assistance with partner/spouse position	5
Definition	5
Outline of best methods and practices	10
Case Studies	11
Health coverage and insurance	12
Definition:	12
Outline of best methods and practices	12
Case Studies	13
Mentoring and coaching	14
Definition:	14
Outline of best methods and practices	14

Case Studies	14
Concluding remarks	14
Case study A	15
Case study B	15
Case study C, Mr. Gordon Theobald:	38

Introduzzjoni

Fir-ričerka li ġejja, qed nippruvaw niddeskrivu l-aħjar korporazzjonijiet possibbli biex irawmu l-impjegi bejn iż-żgħażagh tas-sengħha fl-IT u n-negozji tal-IT.

Din ir-ričerka ħadet il-metodoloġija ta' ričerka kwalitattiva fuq l-iskrivanija u intervisti. Għall-intervisti, avviċinajna diversi impjegati li jaħdmu fis-settur tal-IT. Tajjeb li nsemmu li l-impjegati kollha jagħżlu li jagħtu l-kontribut tagħhom għal din ir-ričerka bil-kundizzjoni li jibqgħu anonimi. Kellna wkoll intervisti ma' tliet impjegati tal-IT kompletament differenti (elenkati hawn taħt) li ġejjin minn setturi differenti tal-IT apparti li tawna l-opinjonijiet tagħhom dwar il-kwistjoni tal-impjegi tħlabna wkoll jagħtuna l-pożizzjonijiet attwali tagħhom fuq

- akkomodazzjoni u assistenza mal-pożizzjoni tas-sieħeb/konjuġi
- kopertura tas-sahħha u assigurazzjoni
- mentoring u taħrif.

Tħlabniehom ukoll jimlew it-tabella li ġejja biex mill-informazzjoni mogħtija npoġġu data dwar is-settur tal-IT li qed joperaw fih.

	Kwalifik i Minimi Mehtieġ a	Livell u tip ta' esperjenza mehtiega għal pożizzjoni bħal din	Kompiti/Rwol fl- Organizzazzjon i	Pakkett ta' remuner azzjoni tipiku mogħti għal tali pożizzjo ni	Tipikament Kuntratt indefinit/definit	Perks lil hinn mir- remunerazzjoni tas- salarju u l- kontribuzzjonijiet ta' Sigurtà Soċjali
Pożizzjo ni 1 fl-IT	Grad Universit arju (idealme nt +), jew ekwivale nti	Esperjenza ta' Xogħol Hands on fil-qasam tal- kompetenza ma' organizzazzjon i ta' fama	Il-kompeti jiispjegaw lilhom infushom. Aħna ma noffrx SAAS. Il- proġetti kollha tagħna huma interni u awtofinanzjati.	€40- €55/siegħ a	Ibbażat fuq Proġett - Imbagħad estensjoni oħra possibbli għall- manutenzjoni u lR&D Project Based – Then another possible extension for maintenance and R&D	Ekwitā fil-proġett jekk ta' interess
Pożizzjo ni 2 fl-IT	Grad Universit arju (idealme nt +), jew ekwivale nti	Esperjenza ta' Xogħol Hands on fil-qasam tal- kompetenza ma' organizzazzjon i ta' fama	Il-kompeti jiispjegaw lilhom infushom. Aħna ma noffrx SAAS. Il- proġetti kollha tagħna huma interni u awtofinanzjati.	€60/siegħ a	Ibbażat fuq Proġett - Imbagħad estensjoni oħra possibbli għall- manutenzjoni u lR&D	Ambjent tax-xogħol 'fuq mill-medja, parteċipazzjoni f'avvenimenti, u aċċes għal attivitajiet ta' żvilupp personali

Požizzjo ni 3 fl-IT	Grad Universit arju (idealment +), jew ekwivalenti	Esperjenza ta' Xogħol Hands on fil-qasam tal-kompetenza ma' organizzazzjoni i ta' fama	Il-kompeti jispjegaw lilhom infushom. Aħna ma noffrux SAAS. Il-proġetti kollha tagħna huma interni u awtofinanzjati.	€35 – €60/siegħa	Ibbażat fuq Proġett - Imbagħad estensjoni oħra possibbli għall-manutenzjoni u l-R&D	Aħna ma noffrux assigurazzjoni tas-saħħha, għalkemm na fu li huwa pjuttost standard f'kumpaniji akbar
Požizzjo ni 4 fl-IT	Grad Universit arju (idealment +), jew ekwivalenti	Esperjenza ta' Xogħol Hands on fil-qasam tal-kompetenza ma' organizzazzjoni i ta' fama	Il-kompeti jispjegaw lilhom infushom. Aħna ma noffrux SAAS. Il-proġetti kollha tagħna huma interni u awtofinanzjati.	€50/siegħa	Ibbażat fuq Proġett - Imbagħad estensjoni oħra possibbli għall-manutenzjoni u l-R&D	

		Kwalifikasi Minimi Meħtieġa	Livell u tip ta' esperjenz a meħtieġa għal požizzjon i bħal din	Kompeti/Rwol fl-Organizzazzjoni	Pakkett ta' remuneraz zjoni tipiku mogħti għal tali požizzjoni	Tipika ment Kuntr att indefi nit/def init	Perks lil hinn mir- remuneraz zjoni tas- salarju u kontribu onijiet tas- Sigurtà Soċjali
Požizzjon i 1 fl-IT	Maniġer	L-Ewwel Grad	8 snin esperjenz	Il-Maniġer huwa responsabbli għad-disinn, l-	31212	Definit (3)	800 communic

		Pertinenti (Livell MQF 6)	a ta' xogħol rilevanti li minnhom sentejn fil-qasam rispettiv ta' kompeten za	iżvilupp, u l- implimentazzjoni tal- istratēġija tal-ICT u jamministra s-servizzi tal- ISS, l-Innovazzjoni u l-ICT u l-funzjonijiet ta' appoġġ inkluži l-infrastruttura u l- operazzjonijiet teknici sabiex jipprovdni servizz eċċelenti lill-persunal, lill- klijenti, lill-mużewijiet u lill-partijiet interessati. Il- Maniġer se jwassal sistemi u applikazzjonijiet tal-ICT innovattivi, effettivi u effiċjenti li jtejbu u jiżguraw ġestjoni u amministrazzjoni effettiva, u jiżgura wkoll li tali sistemi jkunu appoġġjati b'mod adegwat. Ir-rwol jiffoka fuq is-sistemi u s- servizzi tan-negożju u se jinkludi dmirijiet prattiċi bħall-appoġġ tal-ħardwer u s-softwer kif ukoll il- ġestjoni tal-proġetti u l- iżvilupp tal-istratēġija u l- baġits tal-ICT.		snin)	ion allowance 3,500 car/fuel / u to 15% performan bonus
Pożizzjon i 2 fl-IT	Uffiċċja 1 Prinċip	L-Ewwel Grad Pertinenti	6 snin ta' esperjenz a ta'	B'kollaborazzjoni mal- Maniġer ir-rwol tal-Uffiċċjal Prinċipali Anzjan huwa li	26953	indefin it	300 communic ion

	ali esperje nzat	(Livell MQF 6)	xogħol rilevanti li minnhom sena fil- qasam rispettiv ta' kompeten za	jikkoordina u jimplimenta l- attivitajiet kollha li jinvolvu hardware u/jew software tal-IT inkluži policies u proċeduri relatati f'Heritage Malta u li jikkoordina l- attivitajiet tat-tim tal-ICT. Hija għandha tkun responsabbi wkoll li tiżgura li l-għanijiet kollha tad-dipartiment jintlaħqu fil-ħin u skont il-baġit specifikat.			allowance up to 10% performan bonus
Pożizzjon i 3 fl-IT	Uffiċċja 1 Princip ali	L-Ewwel Grad Pertinenti (livell MQF 6)	3 snin ta 'esperjenz a ta' xogħol rilevanti	B'kollaborazzjoni mal- Maniġer u l-Uffiċċjal Principali Anzjan ir-rwol tal-ICT Eżekuttiv huwa li jesegwixxi, jikkoordina u jimplimenta l-attivitajiet kollha li jinvolvu policies u proċeduri ta' hardware u software tal-IT f'Heritage Malta.	24757	iindefi nit	/
Pożizzjon i 4 fl-IT	Koordi natur II	Diploma Pertinenti (MQF Livell 5)	5 snin ta 'esperjenz a ta' xogħol rilevanti	Ipprovdji appoġġ tal-IT fl- iżvilupp ta' soluzzjonijiet ta' ħardwer u softwer inkluž l- għoti ta' assistenza fid- definizzjoni tal-ħtieġi tat- teknoloġija istruttiva.	24008	indefin it	/
Pożizzjon i 5 fl-IT	Koordi natur	Diploma Pertinenti	4 snin ta' esperjenz	Jikkoordina l-ippjanar, l- implementazzjoni u l-	22327	indefin it	/

		(MQF Livell 5)	a ta' xogħol rilevanti	manutenzjoni tas-sistemi kollha tal-IT.			
Pożizzjon i 6 fl-IT	Teknik u tas- sengħa	Čertifikazz joni Pertinenti (MQF Livell 4)	3 snin ta' 'esperjenz a ta' xogħol rilevanti	Biex iżżomm is-sistemi tal- IT tal-aġenzija u tiżgura li jaħdnu b'mod effiċjenti u effettiv u jipprovd u soluzzjonijiet meħtieġa għall-kwistjonijiet tas- sistema	20289	indefin it	/
Pożizzjon i 7 fl-IT	Teknik u	Čertifikazz joni Teknika (MQF Livell 3) fsuġġett relatat	2 snin esperjenz a fil- qasam rispettiv tar- riċerka	Biex tiddijanostika, isewwi u żżomm il-ħardwer u s- softwer biex tiżgura t- ħaddim bla xkiel tal-operat tal-Aġenzija.	18905	indefin it	/
Pożizzjon i 8 fl-IT	Junior Techniciann	Čertifikazz joni Teknika fsuġġett relatat	3 snin ta' 'esperjenz a ta' xogħol rilevanti	Biex tassisti lit-Tekniku fid- dijanjosi, it-tiswija, u ż- żamma tat-ħaddim bla xkiel tas-sistemi kollha tal- IT fi ħdan l-Aġenzija	16919	indefin it	/

Introduzzjoni ta' malajr għal min iħaddem l-IT:

Studju ta' Każ A: Heritage Malta

Heritage Malta hija l-entità nazzjonali ewlenija li tikkura siti ta' wirt madwar il-gżejjer Maltin kollha. Hekk kif il-ħtiġijiet jinqalgħu bis-siti ta' wirt multipli li jżommu, l-užu ta' teknoloġija avvanzata huwa imperattiv fix-xogħol tagħhom. Għalhekk tul is-snин kienu qed iżidu l-forza tax-xogħol tal-IT tagħhom u kienu qed jinvestu fl-infrastruttura tal-IT fis-siti kollha tal-wirt tagħhom. Konna f'kuntatt ma' xxxx Grima, li kienet pjuttost čara u pozittiva dwar il-proġetti futuri tal-IT li ġejjin li l-wirt Malti jista' jibbenfika minnhom.

Studju ta' Każ B: Betsson Group

Betsson hija kumpanija multinazzjonali Žvediża li toffri prodotti tal-logħob tal-azzard onlajn. Minn meta tfaċċa l-internet kummerċjalizzat, huma kienu minn ta' quddiem fl-imħatri onlajn. Għalhekk iridu jżommu ruħhom aġġornati mal-aħħar teknoloġiji u qiegħdin ifittxu bil-ħerqa l-aqwa ġaddiema tas-sengħa fl-IT li jistgħu jaqblu mal-miri ambizzjużi tagħhom li dejjem jikbru. Tkellimna ma' Sonya xxxx kienet aktar minn entużjasta biex tiftaħ fuq il-metodi operattivi tal-IT tal-ġgant

Studju ta' Każ Ċ. B2B MALTA LTD. REGTECH PARTNERS LTD

Hawnhekk tkellimna mas-Sur Gordon Theobald. Huwa d-direttur ta' dawn iż-żewġ startups. Regtech hija startup innovattiva ewlenija li taħdem fregolamenti, operazzjonijiet u konformità. Fil-B2B Malta hija dwar il-faċilitazzjoni tal-evalwazzjoni tal-opportunitajiet tan-negozju u l-lakuni fis-suq. Fiż-żewġ tmexxija tal-kumpaniji, huma wara l-awtomazzjoni u l-innovazzjonijiet. Jistgħu jkunu żgħar iżda l-proġetti tagħhom huma kbar u ta' valur. L-užu tal-ħaddiema tal-IT prinċipalment imur għall-iżvilupp u l-konsultazzjoni dwar iż-żewġ pjattaformi meħtieġa biex imexxu l-istartups imsemmija hawn fuq u biex jappoġġjaw il-ħolqien ta' softwer, sistemi u APPs ġodda. Xi wħud mix-xogħol tagħhom involva algoritmi li huma pjuttost diffiċċli biex jipproduċu.

Isib li għad hemm grupp limitat ta' nies b'għarfien espert biex jaħdnu magħħom, madankollu, dan il-grupp ta' professjonisti qatt ma jiġu jaħdnu magħħom peress li diġġa jaħdnu ma' kumpaniji tal-gaming li jħallsuhom tajjeb ħafna u jagħtuhom ukoll ħafna benefici. Xi drabi wkoll dawn in-nies jitħallew jaħdnu fuq proġetti massivi li numru żgħir biss ta' kumpaniji kbar jistgħu joffru.

Huma jsibuha pjuttost diffiċli biex isibu nies biex jaħdmu magħhom. F'ħafna mill-proġetti tagħhom, ikollhom jesternalizzaw u jkollhom impjegati part-time joħolqu l-proġett,

Kemm-il darba nieħdu lil xi ħadd iżgħar biex jaħdem magħna u ninvestu xi flus, ix-xogħol tiegħu huwa f'waqtu,

Allura ġeneralment aħna perfetti li jkollna koppja ta' nies li jaħdmu magħna li huma tajbin biex jimmaniġġjaw juniors. Jgħallmuhom u jiggwidawhom.

Ukoll, nagħmlu affarijiet u proġetti innovattivi li mhux kulħadd jista' jagħmel.

Ukoll, is-settur tal-IT ivarja, hawn magħna jkollna spazju għall-gradwati tal-IT biex jitgħallmu l-aktar fid-disinn grafiku u l-iżviluppaturi tal-web għax nistgħu nagħtuhom fit-tin u xi proġetti li jistgħu jimmaniġġjawhom faċilment.

Akkomodazzjoni u assistenza mal-pożizzjoni tas-sieħeb/konjuġi

1. Definizzjoni:

B'hajja mgħaġġla mgħaġġla li dejjem tiżdied, żieda fl-impjegati orjentati lejn il-karriera, żieda fil-forzi tax-xogħol femminili, opportunitajiet għal xogħol mill-bogħod, u vjaġġar aktar prattiku u effiċċenti; aktar u aktar korporazzjonijiet u min iħaddem qed jaraw il-benefiċċju ta' appoġġ lill-konjuġi/imsieħba.

Meta niġu biex takkomoda impjegat fuq il-post tax-xogħol, mhu xejn ġdid u lanqas ma jiġi bħala kuncett relatax max-xogħol tal-IT direttament. Bosta setturi tax-xogħol differenti qed jakkomodaw lill-ħaddiema tagħhom b'firxa differenti ta' modi. L-akkomodazzjoni, l-assistenza u l-appoġġ tal-konjuġi u l-imsieħba tal-impjegati tidher li hija sitwazzjoni fejn kulħadd jirbaħ kemm għall-impjegati kif ukoll għal min iħaddem. Dan huwa rifless fi stħarrig li sar minn NetExpat u EY:

- NetExpat żvela li 33% ta' min iħaddem irrapporta żieda fil-prestazzjoni tal-impjegati tagħhom meta nghata appoġġ lill-imsieħba tagħhom fuq inkarigi internazzjonali¹.

---

¹ <https://www.netexpat.com/rps-facts-global-mobility-going-forward>

- 71% ta' dawk li jħaddmu li joffru appoġġ lill-imsieħba jistennew żieda fis-sodisfazzjon tal-inkarigi
- 71% tal-korporazzjonijiet jaraw sieħeb mhux kuntent u mhux integrat fil-post ospitanti bħala l-aktar raġuni komuni għal assenjazzjoni falluta.
- 62% ta' min iħaddem jixtiequ jħeġġu lill-impiegati jaċċettaw assenjazzjoni billi joffru appoġġ lill-imsieħba tagħhom.
- 70% tal-irġiel u 78% tal-impiegati nisa jaraw lis-sieħba, li mhumiex lesti li jiċċaqilqu minħabba l-karriera tagħhom bħala l-aktar raġuni komuni biex ma jaċċettawx assenjazzjoni.
- 43% ta' min iħaddem jistennew żieda fil-prestazzjoni tax-xogħol².

F'dak li għandu x'jaqsam mal-akkomodazzjoni u l-assistenza fpożizzjonijiet ta' msieħba/konjuġi, jidher li s-settur akademiku ilu involut f'dan għal żmien pjuttost twil u għalhekk ħafna mir-riċerka disponibbli tirreferi għal dan is-settur tal-impiegati. F'dan id-dokument, sejkun hemm kažijiet fejn se nkunu qed nirreferu għar-riċerka u l-modus operandi ta' dan is-settur bħala xenarji jew prattiki tal-aħjar kaži bil-viżjoni li riċerka bħal din tista' tīgħi adattata biex trawwem l-impieg taż-żgħażaq fis-setturi tal-IT.

Tajjeb li wieħed jinnota li fejn jidħlu l-akkomodazzjoni tal-impiegati u l-konjuġi/partners tagħhom, jidher li s'issa l-biċċa l-kbira tal-postijiet tax-xogħol fejn din il-prattika hija mħaddna, din kienet aktar diretta lejn pożizzjonijiet għolja. Madankollu fil-każ ta' setturi ta' l-IT relatati ma' l-impiegati wkoll pożizzjonijiet ta' ġestjoni tan-nofs u junior huma kkunsidrati għall-akkomodazzjoni.

Xi eżempji ta' akkomodazzjoni klassika jistgħu jvarjaw minn lottijiet ta' parkeġġ rizervati, sigħat ta' xogħol flessibbli u skedi. F'ħafna setturi, akkomodazzjonijiet bħal dawn huma specifiċi biex jevolvu settur partikolari tas-soċjetà fl-impieg.

Eżempju wieħed huwa meta jingħataw arranġamenti ta' akkomodazzjoni differenti lil persuni b'diżabilità. Skont id-Dipartiment tax-Xogħol tal-Istati Uniti, akkomodazzjoni tax-xogħol hija aġġustament għal impieg jew ambjent tax-xogħol li jagħmilha possibbli għal individwu b'diżabilità li jwettaq dmirijietu tax-xogħol. L-akkomodazzjonijiet jistgħu jinkludu tagħmir

---

² <https://www.netexpat.com/partner-support-why-should-i-invest>

specjalizzat, modifikasi fl-ambjent tax-xogħol, jew aġġustamenti għall-iskedi tax-xogħol jew ir-responsabbiltajiet³. F'xi pajjiżi dawn l-akkomodazzjonijiet huma mitluba bil-liġi skont kemm għandha ġaddiema l-forza tax-xogħol ta' ambjent tax-xogħol partikolari. Per eżempju f'Malta, jekk qed timpjega aktar minn 20 impjegat mill-inqas 2% għandhom ikunu persuni b'diżabilità⁴.

Tali akkomodazzjonijiet jistgħu jiġu estiżi wkoll għall-imsieħba/miżżeġwin.

Għal dan id-dokument, jistgħu jintużaw id-definizzjonijiet li ġejjin.

Konjugi tfisser raġel jew mara. Għall-finijiet ta' din id-definizzjoni, ir-raġel jew il-mara jirreferu għall-persuna l-oħra li magħha individwu daħal fī żwieġ kif definit jew rikonoxxut taħt il-liġi tal-istat għal skopijiet ta' żwieġ fl-istat li fih ikun sar iż-żwieġ jew, fil-każ ta' żwieġ daħlu barra minn xi stat jekk iż-żwieġ ikun validu fil-post fejn sar u seta' sar f'mill-inqas stat wieħed. Din id-definizzjoni tinkludi individwu fī żwieġ tal-istess sess jew tal-liġi komuni li jew: (1) ikun sar fī stat li jirrikonoxxi tali żwigijiet; jew (2) jekk iddaħħal barra minn xi stat, ikun validu fil-post fejn iddaħħal u seta' seħħ f'mill-inqas stat wieħed⁵.

Hawnhekk meta nitkellmu dwar is-sħubija qed nirreferu għall-imsieħba domestiċi. Relazzjoni ta' sieħeb domestiku tista' tintwera bi kwalunkwe tlieta minn dawn it-tipi ta' dokumentazzjoni li ġejjin: a) ipoteka jew kiri konġunti; b) nomina tas-sieħeb domestiku bħala l-benefiċjarju għall-assigurazzjoni tal-ħajja; c) nomina tas-sieħeb domestiku bħala benefiċjarju primarju fit-testment tal-impjegat; d) ftehim legali ta' sħubija domestika; e) prokura għal proprjetà u/jew kura tas-saħħa; f) sjeda konġunta ta' vettura bil-mutur, kont ta' verifika, jew kont ta' kreditu; u/jew reġistrazzjoni tas-sħubija domestika⁶.

Fis-settur tal-IT, specjalment jekk ikunu meħtieġa operazzjonijiet transkonfinali kif ukoll impjegati barranin lejn il-pajjiż tal-origini, tista' tkun meħtieġa rilokazzjoni għall-impjegati u

---

3

<https://www.dol.gov/general/topic/disability/jobaccommodations#:~:text=A%20job%20accommodation%20is%20an,to%20work%20schedules%20or%20responsibilities>

4 <https://jobsplus.gov.mt/employers-mt-MT-en-GB/employing-persons/employing-persons-disability>

5 <https://www.lawinsider.com/dictionary/spouse>

6 <https://policies.wsu.edu/prf/index/manuals/60-00-personnel/60-15-partner-spouse-accommodation/>

l-imsieħba. F'każijiet bħal dawn, dawn li ġejjin huma wħud mid-diffikultajiet li jidhru meta jkun hemm ir-rilokazzjoni tal-impjegati⁷:

- Appoġġ interkulturali
- Soluzzjoni fis-servizzi: bħal spjegazzjoni tat-taxxa
- Assistent għat-tranżizzjoni tat-tfittxija tax-xogħol
- Korsijiet ta' edukazzjoni u akkreditazzjoni
- Permessi tax-xogħol
- Li tkun taf ir-regoli tal-post ospitanti meta tiġi biex taċċetta r-relazzjoni tal-konjuġi/partner
- Lingwa/i assoċjati mal-pajjiż ospitanti
- Appoġġ b'sens ta' appartenenza. Jgħinu fl-assimilazzjoni f'ambjent u kultura ġodda.

Tipi differenti ta' Akkomodazzjoni Msieħba

Biex tifhem aħjar kif konjuġi/partner jista' jiġi sostnun b'akkomodazzjoni huwa tajjeb li jiġi identifikat li jista' jkun hemm tipi differenti ta' akkomodazzjoni. Kif imsemmi fir-rakkomandazzjonijiet mis-SIRVA (Worldwide Relocation & Moving) min iħaddem li jikkunsidra appoġġ għandu jikkunsidra:

- **Għamel ix-xogħol tad-dar tiegħek:** Żgura li tiddetermina l-eligibilità tal-impjieg tal-konjuġi/sieħeb kemm mil-lat tal-politika tal-kumpanija kif ukoll mill-aspett specifiku tal-pajjiż, u tkun konxju tar-regolamenti attwali tal-permess tax-xogħol tal-pajjiż ospitanti. Jekk il-konjuġi/sieħeb ma jkunx awtorizzat jaħdem fil-pajjiż ospitanti, iddefinixxi b'mod ċar kwalunkwe appoġġ li se jkun disponibbi minfloku. Pereżempju, ir-rimborż tat-tagħlim jista' jappella lil individwi li jittamaw li javvanzaw il-lawrji tagħhom jew li jilqgħu l-opportunità li jippreparaw għal bidla fil-karriera. Jekk ir-rilokazzjoni tkun fit-tul jew permanenti, il-finanzjament tal-aġġornament tal-kwalifikasi tagħhom fil-pajjiż ospitanti jkun ukoll dispożizzjoni milquġha. L-arrangament ta' opportunitajiet ta' volontarjat jista' joffri wkoll beneficiċċi uniċi ghall-akkumpanjament konjuġi/imsieħba, inkluż iż-żieda ta' esperjenza barra mill-ġdid mal-kurri tagħhom.

⁷ <https://www.sirva.com/learning-center/blog/2020/02/19/supporting-accompanying-spouses-partners-during-relocation>

- **Żomm Komunikazzjoni Miftuha:** Wara li tidentifika kwalunkwe sfidi potenzjali, inkluži kwalunkwe limitazzjoni tax-xogħol jew drawwiet kulturali specifiċi għall-post ospitanti, żomm komunikazzjoni diretta mal-impiegat u l-konjuġi/sieħeb. Minbarra li jgħin biex jiġi stabbiliti u mmaniġġjati l-aspettattivi, dan se jipprovdi wkoll opportunità biex jiġi žviluppat pjan għall-assimilazzjoni tal-konjuġi/sieħeb.
- **Appoġġ fit-Tiftix u l-Manutenzjoni tax-Xogħol:** Ikkunsidra li tipprovdi gwida ta' reviżjoni mill-ġdid ibbażata fuq ix-xejriet u l-preferenzi tal-pajjiż ospitanti, reviżjoni tas-suq tax-xogħol, opportunitajiet ta' xogħol, u servizzi ta' tfittxija biex tgħin lill-konjuġi/partner li jakkumpanja jsib impieg. Għandu jiżdied it-taħriġ lingwistiku u kulturali biex jappoġġa l-assimilazzjoni fl-ambjent il-ġdid u biex tiżviluppa għarfien tan-normi tal-post tax-xogħol li jistgħu jvarjaw ħafna mill-pajjiż tal-origini tal-individwu. Taħriġ ta' intervisti li jqis id-differenzi kulturali jista' jkun ta' għajnuna kbira wkoll. Ladarba l-individwu jkun sab impieg, ikkunsidra r-rimborż tal-miżati ta' kommutazzjoni (għat-trasport pubbliku) jew kiri ta' karozza, jekk ikun xieraq. Bħala alternattiva, jekk il-konjuġi/sieħeb jippossjedi ħiliet li jippermettu xogħol mill-bogħod, gwida u assistenza b'xogħol freelance/b'kuntratt u spejjeż tal-bidu jistgħu jkunu għażla - iżda kun żgur li tikkonsulta espert tas-suġġett u tagħti pariri lill-individwu dwar l-implikazzjonijiet tat-taxxa li jista' jew ma jistax ikun konsiderazzjoni fil-post tad-destinazzjoni. Ftakar ukoll li l-konjuġi/l-imsieħba espatrijati jistgħu jkunu sors ta' talent. Li toffrīlhom impieg dirett jew pożizzjonijiet b'kuntratt jista' jipprovdi beneficiċċi reciprocji lill-individwi, lill-impiegati, u lill-organizzazzjoni.
- **Ikkonnettjahom:** Biex jiġi żgurat li konjuġi/sieħeb li jakkumpanja jkollu čans aħjar li jassimila f'ambjent ġdid, riċerka gruppi ta' netwerking lokali u organizzazzjonijiet ta' appoġġ għall-espatrijati (live u online) u theggexx is-sħubija. It-taħriġ lingwistiku u kulturali għandu rwol sinifikanti biex jgħin lill-individwi jibnu netwerks ta' appoġġ ġoddha, kemm personali kif ukoll professjonal. Kun żgur li konnessjoni b'saħħitha tal-internet se tkun disponibbli fid-dar tad-destinazzjoni, peress li konnessjoni mal-familja u l-ħbieb fil-pajjiż tal-origini tkun ugwalment importanti. Kull waħda minn dawn l-azzjonijiet se tagħmel triq twila lejn l-iżgurar ta' sens ta' appartenenza f'post ospitanti ġdid filwaqt li jinżammu relazzjonijiet stabbiliti qabel minn 'lura d-dar'.
- **Aħseb dwar Konsiderazzjoni ta' Taxxa Meta Tingħata Ghajnuna għall-Permess tax-Xogħol:** Jekk il-kumpanija se tkun qed tkopri l-permess tax-xogħol tal-konjuġi/sieħeb, ikun meħtieġ li jiġi definit jekk id-dħul tal-konjuġi/sieħeb hux se jiġi

ekwalizzat kollu, parzjalment, jew xejn. Dan għandu jiġi definit fil-politika tal-ekwalizzazzjoni tat-taxxa tal-organizzazzjoni (id-dħul tal-konjuġi/sieħeb huwa tipikament ikklassifikat bħala dħul personali), peress li l-implikazzjonijiet tad-dħul tal-konjuġi/sieħeb fuq l-ispejjeż tal-ekwalizzazzjoni tat-taxxa jistgħu jkunu sinifikanti.⁸:

Shubija f'Konsorzu ta' Reklutaġġ ta' Edukazzjoni Għolja (HERC) jew netwerk iehor: L-HERCs huma organizzazzjonijiet formali ta' kulleġġi taż-żona digħà stabbiliti f'xi reġjuni u stati, bħal Southern California, New England, Missouri, u New Jersey. 10 HERCs jipprovd u varjetà ta' servizzi għall-elenkar u l-qsim ta' pozizzjonijiet miftuħa li jistgħu jkunu imprezzabbi biex jgħinu lill-imsieħba akkademici. L-ispejjeż tas-sħubija tal-HERC ivarjaw skont id-daqs tal-istituzzjoni, u jagħmlu din l-għażla, fejn disponibbli, partikolarmen utli għal istituzzjonijiet iż-ġegħi minn-halli mingħajr ir-riżorsi biex jistabbilixxu programmi ta' akkomodazzjoni sħab. L-istituzzjonijiet jistgħu wkoll jistabbilixxu netwerks inqas formali għall-qsim ta' informazzjoni dwar il-ftuħ fkulleggi u universitajiet fil-qrib jew f'neozzji lokali u organizzazzjonijiet mingħajr skop ta' qligħ. Arrangamenti bħal dawn jirrappreżentaw l-inqas għażla kontroversjali biex toffri akkomodazzjoni lill-imsieħba akkademici u jistgħu jkunu partikolarmen utli għal dawk il-kulleggi u universitajiet li ma jistgħux joffru assistenza estensiva minħabba riżorsi limitati. F'xi reġjuni, madankollu, in-nuqqas ta' konċentrazzjonijiet urbani jew in-nuqqas ta' universitajiet fil-qrib jistgħu jagħmlu dawn l-għażliet inqas fattibbli.

Għajnuna għar-rilokazzjoni tal-imsieħba: L-uffiċċi tar-riżorsi umani jew l-uffiċċi speċjalizzati għall-assistenza tal-imsieħba jistgħu wkoll jipprovd u għajnuna fir-resumés u l-preparazzjoni tal-intervisti. Barra minn hekk, jistgħu joffru lill-imsieħba li qed jirrilokaw assistenza oħra, bħall-identifikazzjoni ta' facilitajiet għall-kura tat-tfal jew akkomodazzjoni potenzjali. Tali għajnuna tista' thaffef it-tranżizzjoni għal reġjun ġdid

Pożizzjonijiet li jgħaqqu: Xi istituzzjonijiet joffru l-possibbiltà ta' pozizzjoni “bridging” jew fellowship temporanju biex jippermettu lill-istituzzjoni ħin biex tidentifika linja full-time jew biex tipprovdi appoġġ għal żmien qasir waqt li sieħeb ifittex pozizzjoni. Il-pożizzjonijiet li jgħaqqu jistgħu jkunu partikolarmen utli għall-imsieħba akkademici minħabba l-iskeda

⁸<https://www.aaup.org/NR/rdonlyres/E8B6FE51-3765-4528-AC4F-874C8ECDB7D9/0/PartnerandDualCareerAppointments.pdf>

tat-tfittxijiet tal-fakultà. Tali pozizzjonijiet għandhom ikunu deskritti b'mod ċar bħala temporanji sabiex ma jqajmux aspettattivi dwar il-provvista ta' impjieg permanenti

Provvista ta' pozizzjoni permanenti għal sieħeb tal-fakultà: Offerta istituzzjonali ta' linja gdida ta' mandat (jew pozizzjoni ekwivalenti) għal sieħeb ġiet imsejha "holy grail of dual-career accommodation." F'każijiet oħra, istituzzjoni tista' toffri pozizzjonijiet kontingenti full-time jew part-time lill-imsieħba ta' fakultà maħtura gdida. Mill-inqas studju wieħed wera li membri tal-fakultà b'pozizzjonijiet fl-istess istituzzjoni jistgħu jesperjenzaw sodisfazzjon akbar u jsibuha aktar faċli biex jibbilanċjaw ir-responsabbiltajiet tax-xogħol u tal-familja, u jagħmlu din l-għażla attraenti mill-perspettiva tal-kandidat. Tali pozizzjonijiet, madankollu, filwaqt li jipprovd l-aktar assistenza diretta għall-koppji b'karriera doppja, jistgħu wkoll jippreżentaw problemi kemm għall-istituzzjoni kif ukoll għall-membru tal-fakultà li għadu kif ġie maħtur. Ta' thassib partikolari hija kwalunkwe politika li żżid in-numru ta' fakultà kontingenti għall-fini ta' akkomodazzjoni għall-imsieħba jew li tillimita l-benefiċċi jew l-opportunitajiet għall-promozzjoni għal dawk l-imsieħba maħtura taħt tali arrangiament.

Għajnuna lil studenti gradwati: Meta s-sieħeb ikun qed itemm studji gradwati, istituzzjoni tista' tiprovi opportunitajiet ta' tagħlim, privileġgi tal-librerija, jew assistenza oħra biex jitlesta l-lawrja. Din hija assistenza temporanja, madankollu, u tista' ma tissodisfax il-ħtiġiġiet fit-tul ta' koppja b'karriera doppja.

Pozizzjonijiet kondiviżi / Hatriet ta' Karriera Doppja: F'dan it-tip ta' arrangiament, l-imsieħba jaqsmu pozizzjoni ta' mandat b'responsabbiltajiet definiti għat-tagħlim, ir-riċerka u s-servizz. Il-pozizzjoni kondiviża tista' tkun 100 fil-mija jew aktar ta' pozizzjoni full-time ma', pereżempju, kull sieħeb maħtura għal 50 fil-mija ta' pozizzjoni full-time, jew jista' jkun arrangiament li fih sieħeb wieħed jinhatar b'60 fil-mija u l-oħra f'50 fil-mija għal pozizzjoni ta' ftit aktar minn full-time. Din il-forma ta' akkomodazzjoni, madankollu, hija ġeneralment limitata fl-applikabbiltà tagħha għall-membri tal-fakultà fl-istess dixxiplini jew relatati mill-qrib u għal dawk li ma jeħtiġux żewġ salarji full-time. Minħabba li t-tendenza fost l-akkademici li jiffurmaw koppji bbażati fuq oqsma ta' speċjalizzazzjoni simili jew relatati tidher li qed tiżdied, pozizzjonijiet kondiviżi jistgħu jsiru saħansitra aktar mixtieqa dalwaqt.

2. Deskrizzjoni tal-aħjar metodi u prattiċi

Kif spjegat mill-AAUP fid-dokument riflessiv tagħhom dwar ir-rakkmandazzjonijiet dwar l-Akkomodazzjoni tal-Imsieħba u l-Ħatriet ta' Karriera Doppja, l-akkomodazzjoni tal-konjugi/sieħeb bħala ħatra possibbli ta' karriera doppja għandha benefiċċi u biex titwettaq b'mod effettiv jeħtieg politiki sodi. Fost il-benefiċċi, semmiet l-AAUP hemm żieda fin-numru ta' nisa li qed ifittxu impjieg.

Meta jiġi biex joffri akkomodazzjonijiet għall-konjugi/imsieħba, is-settur tal-IT għandu jħaddan tali kunċett biex japplika politiki li jakkomodaw mingħajr preġudizzju lill-kandidati u l-impiegati kollha bi kwistjonijiet relatati mar-razza u s-sess.

Rakkmandazzjonijiet

- Idealment, is-settur tal-IT li jipprovd i-l-akkomodazzjoni fi kwalunkwe livell għandu jkollu politiki fformulati li jkopru l-ħatriet kollha aktar milli jiddependi fuq arrangamenti ad hoc. Tali politiki għandhom ikunu disponibbli għall-koppji kollha, mhux biss għal dawk fi żwiġijiet eterosesswali.
- Informazzjoni dwar dawn il-politiki għandha tkun disponibbli għall-kandidati kollha.
- Dmir ta' Informazzjoni: Hemm obbligu morali li tingħata informazzjoni dwar eż. is-sitwazzjoni tal-permess tax-xogħol fil-post ospitanti, għażliet ta' appoġġ ipprovdu mill-korporazzjoni inkl. għażliet ta' karriera, alternattivi ta' karriera, edukazzjoni ulterjuri, integrazzjoni, u netwerking fil-post ospitanti.
- Dmir ta' Prevenzjoni: Hemm obbligu morali li tinżamm is-saħħha psikoloġika u li jiġu evitati msieħba frustrati, iżolati, jew depressi, u inkarigi falluti.
- Dmir ta' Intervent: Hemm obbligu morali u tan-negozju li wieħed jintervjeni jekk l-appoġġ tal-fornitur ma jkun qed jilhaq il-ħtiġijiet tas-sieħeb li qed jirriloka.

- Dmir ta' Kontroll: Hemm obbligu morali u kummerċjali li jintgħażel il-fornitħur tas-servizz estern xieraq u bi prezz raġonevoli u li tiġi kkontrollata l-kwalità tas-servizz u s-sodisfazzjon tal-imsieħba.

3. Studji ta' Każijiet

Jidher li l-prattika tal-akkomodazzjoni kemm tal-impiegat kif ukoll tal-konjuġi/sieħeb hija prattika li tinstab aktar komunement fl-akkademja għal pożizzjonijiet ta' letturi anzjani. Iż-żeġ universitajiet li ġejjin joffru programmi ta' akkomodazzjoni għall-kera ssussidjati mill-università u wkoll appoġġ għall-konjuġi jew sieħeb biex ikun impiegat mill-istess università. L-Università tal-Istat tal-Hasil toffri li tiffinanzja li wara li tapplika bil-miktub, l-università tista' toffri akkomodazzjoni temporanja ta' kwarti ta' residenza għall-impiegat u l-konjuġi/sieħeb sa tliet snin ta' finanzjament. Fl-istess università, arrangamenti għal impiegat temporanju huma offruti lill-konjuġi jew imsieħba. Sakemm ma jkunx hemm postijiet vakanti xierqa eżistenti, impiegat jista' jagħmel talba bil-miktub u l-università tista' tassisti b'impiegat temporanju.

L-Università ta' 'Maine għandha politika u programm ta' akkomodazzjoni għall-konjuġi u sieħeb. Il-programm jikkonsisti principally f'li jghin lill-konjuġi/partner biex isib l-opportunità ta' xogħol ideali fl-istess kampus u affiljati.

L-impiegati jistgħu wkoll joperaw fi ħdan jew jinkoragġixxu inizjattivi tal-gvern bħal dawk imsemmija hawn taħt fejn in-nomadi digitali huma mħegħġa jiċċaqilqu u jaħdmu fi ħdan il-ħitan u x-xtut ta' pajjiżi u rħula oħra.

Bliet individwali madwar l-Italja, Franza, u Spanja ilhom jieħdu sehem f'inizjattivi fejn irħula żgħar bħal Rieti u Santa Fiora fl-Italja lesti jħallsu aktar minn nofs il-kera għal numru sostanzjali tajjeb ta' xħur. Xi wħud minn dawn l-inizjattivi jinfirxu biex saħansitra jgħaddulek għotja ta' flus biex ikollok tarbijha tat-twelid waqt li toqgħod hemmhekk⁹.

Till-gżira ta' Malta fil-Mediterran qed toffri Permess ta' Residenza Nomad għal cittadini mhux tal-UE d-dritt li jgħixu fil-Maltin waqt li jkunu impiegati f'pajjiż ieħor.

---

⁹ <https://www.travelinglifestyle.net/these-italian-towns-pay-digital-nomads-to-come-and-work-remotely/>

Uħud mill-impjegati intervistati semmew li hemm kumpaniji tal-logħob online speċjalment xi wħud kbar li joffru servizzi ta' rilokazzjoni u servizzi ta' akkomodazzjoni, kultant sa sena ta' ghajxien assistit. Xi drabi dan il-kompromess huwa li l-akkomodazzjoni tinstab jew tiġi offruta f'appartamenti li jkunu qed jinkrew mill-kumpanija jew iħallsu parzjalment parti mill-kera ta' kull xahar.

Mhux eżattament taqbel taħt l-akkomodazzjoni iżda msemmija hawn bħala benefiċċji straordinarji. Hafna impjegati semmew li l-kumpaniji tagħhom joffru benefiċċji tal-Benessri. Kultant sa 300 sa 500 euro fis-sena u dawn huma aktar minn bonuses. Dawn il-benefiċċji tal-Benessri kultant ivarjaw skont il-pakketti offruti u minn kumpanija għal oħra. Xi wħud mill-eżempji jinkludu:

- Massaġġi
- Abbonamenti għall-ġinnasju
- Rimborsi ta' titjiriet
- Sħubiji għal klabbs sportivi
- Xiri ta' tagħmir teknoloġiku

Kopertura tas-saħħha u assigurazzjoni

1. Definizzjoni:

B'definizzjoni, kopertura tas-Saħħha qed tirreferi għal sitwazzjoni fejn id-dritt għal ħlas jew rimborži; l-ispejjeż tal-kura tas-saħħha huma koperti (taħt arranġamenti stipulati) Dan jista' jiġi offrut b'konnessjoni ma' impieg jew programm tal-gvern.

L-assigurazzjoni hija ftehim normalment permezz ta' kuntratt rappreżentat minn polza li fiha individwu jew entità tirċievi protezzjoni finanzjarja jew rimborż kontra telf jew mard¹⁰.

---

¹⁰ <https://www.investopedia.com/terms/i/insurance.asp>

2. Deskrizzjoni tal-ahjar metodi u prattiċi

Kważi l-postijiet battala kollha li huma relatati ma 'kumpaniji tal-logħob online u korporazzjonijiet kbar relatati mal-IT kollha joffru benefiċċju bażiku għal ħidma mal-assigurazzjoni tas-saħħha tal-isptar u l-klinika privata tal-kumpanija.

Dawn li ġejjin huma 2 eżempji ta' kaži ta' benefiċċji bażiċi tal-pożizzjoni relatati mal-IT fi-ħdan il-kumpanija

Karrieri fl-Enerġija

:

- Finanzjament għat-taħriġ u l-iżvilupp personali.
- Xahar ta' xogħol mill-bogħod minn barra kull sena.
- Frott, snacks, u kolazzjon tat-Tnejn.
- Assigurazzjoni tas-Saħħha Privata għall-Isptar u l-Klinika.
- Gym/Allowances għall-Ivvjaġgar¹¹.

Kindred:

- L-uffiċċju tagħna għandu ċentru sportiv jekk trid tisfida lil sieħeb għal logħba tat-table tennis jew darts.
- Tixtieq kikkra kafè tajba? Għandna barista intern biex iġibek dik it-tazza perfetta!
- Hafna avvenimenti soċjali biex tieħu sehem fihom (Melbourne Cup hija biss waħda minnhom).
- Bilanċ kbir bejn ix-xogħol u l-ħajja privata u flessibilità.
- Impenn kontinwu għall-iżvilupp tal-impiegati.

---

¹¹ <https://energycasinocareers.com/>

- Programm ta' sehem tal-impiegati.
- Assigurazzjoni tal-ħajja u pjanijiet ta' protezzjoni tad-dħul.
- Benefiċċji tal-benessri.
- Bilanċ kbir bejn ix-xogħol u l-ħajja privata u flessibilità.

3. Studji ta' Kazijiet

Mit-3 impiegaturi intervistati għal dan l-istudju, il-kopertura tas-saħħha u l-assigurazzjoni huma benefiċċju li Betsson Group biss jista' joffri lill-impiegati tagħhom. Bhala wahda mill-kumpaniji ewlenin tal-logħob online preżenti f'Malta, huma ħafna amplitudni biex jikkacċċjaw ghall-ahjar impiegati possibbli. Bhala parti mill-benefiċċji li jiġu ma 'salarju kompetittiv, huma joffru kopertura komprensiva tas-saħħha u assigurazzjoni.

Għaż-żewġ impiegaturi l-ohra intervistati dan il-kunċett huwa meqjus prattikament impossibbli. Ikun jinvolvi spiżza wisq għall-kumpanija u ma tagħml ix-differenza jekk ma tkunx akkumpanjata minn salarju kompetittiv straordinarju.

Impiegat wieħed semma li f'xi karigi għolja l-impiegati kienu qed jiġu offruti kopertura tas-saħħha u assigurazzjoni li tista' tīġi estiżha wkoll għall-konjuġi/imsieħba.

Għal din ir-riċerka, īsibna li nkludu ffit inserżjonijiet dwar il-ġranet tal-Mard u l-Leave f'din it-taqsimi.

Tlieta mill-impiegati intervistati li jaħdmu għal kumpaniji kbar tal-logħob semmew li bħala parti mill-incentivi biex jakkomodaw ġenituri godda l-kumpaniji tagħhom joffru ġranet ta' sick and leave żejda minn dawk stipulati mil-ligi lokali.

Kumpanija waħda saħansitra toffri lill-omm ħamest ijiem żejda ta' leave tal-mard fis-sena li jikkonċernaw il-bżonnijiet tat-tifel tagħha.

Kumpanija oħra toffri sa ġimħatejn ta' leave tal-paternità imħallas lill-missier. Wieħed irid jinnota li din hija inizjattiva pjuttost akkoljenti meta mqabbla mal-leave tal-paternità ta' ġurnata lill-missier mogħti mil-ligi lokali.

Impiegati oħra semmew li l-kumpaniji tagħhom għandhom assistenza bażika meta jiġu biex jappoġġjaw trabi tat-tweli u tfal żgħar, madankollu, huma jippermettu xenarji każ b'każ. L-impiegati f'din il-kumpanija jistgħu jagħmlu t-talbiet tagħhom skont il-bżonnijiet tagħhom lid-

dipartiment tar-riżorsi umani. Dan jista' jinkludi ħin aktar flessibbli fuq u barra l-iskrivanija u xogħol mill-bogħod,

Mentoring u coaching

1. Definizzjoni:

Għal din ir-riċerka, qed nifhmu l-kuncett tal-Coaching bħala "proċess li jqanqal il-ħsieb u kreattiv li jispira biex jiġi massimizzat il-potenzjal personali u professjonali" u Mentoring bħala "sistema ta' taħriġ tal-impjegati li taħtha individwu anzjan jew b'aktar esperjenza (il-parrinu) huwa assenjat biex jaġixxi bħala konsulent, konsulent jew gwida għal junior jew trainee".

Dan il-proċess huwa marbut mal-involviment dirett tax-xogħol relatat mal-IT u mod ieħor it-tkabbir personali tal-impjegat.

2. Deskrizzjoni tal-ahjar metodi u prattiċi

F'dan il-każ ukoll ħafna mill-akbar kumpaniji joffru perjodu għal kull kuntratt ta' mentoring u taħriġ. Madankollu, tajjeb li nsemmu li għal ħafna kumpaniji hemm dejjem inqas inizjattivi meħħuda għall-iżvilupp personali. Ukoll meta niġu għall-iżvilupp tal-ħiliet tal-IT sakemm ma tkunx xi ħaġa relatata ma' kompitu jew assenjazzjoni speċifika li l-impjegat ikun fihi, il-kumpanija ma toffix taħriġ ulterjuri. Dan jidher li huwa instigat mill-fatt li s-suq jattira kompetizzjoni u kandidati kompetittivi biex jaħdnu fi. Hafna mill-pożizzjonijiet fi ħdan kumpaniji akbar u stabbiliti jeħtiegu minimu ta' 'kandidat ta' 2 jew 3 snin ta' 'esperjenza fil-qasam relatat. Għalhekk dak li spiss jiġri hu li gradwati godda jibdew jaħdnu ma' kumpaniji iż-ġeħar fejn ikollhom opportunitajiet biex 'jītghallmu l-ħbula. Madankollu fil-mument li jkollhom l-opportunità li jiċċaqilqu ma' kumpanija akbar li qed toffri paga u beneficiċċi aħjar se jaħarbu.

3. Studji ta' Każijiet

Fil-każ tal-istudju Ċ, is-Sur Gordon Theobald jirreferi għall-kwistjoni bħala ta' 'importanza kbira. Peress li jopera fi ħdan kumpaniji tal-bidu jara li t-taħriġ huwa pjuttost importanti għalihom. Billi huma kumpanija żgħira setgħu jimpjegaw biss wieħed, massimu ta' żewġ

impjegati għal kull progett fuq biċċa xogħol speċifika. Semma li huwa vijabbbli li l-kumpanija toffri taħriġ biex dak ix-xogħol isir b'mod effiċjenti u awtonomu mill-impjegati. Xi drabi jkun hemm bżonn li titgħallem tip-ġdid ta' teknologija. Fejn u meta jkun possibbli jittamaw li l-impjegat jibqa' magħħom għall-inqas sa tmiem il-progett.

Rimarki ta' konklużjoni

Studju ta' kaž A

Studju ta' kaž B

Studju ta' kaž C, Mr. Gordon Theobald:

Kumpaniji tal-bidu qatt ma għandhom iċ-ċans li jikkompetu ma 'kumpaniji akbar. Hafna gradwati junior tal-IT iqattgħu minn disa' xħur sa massimu ta' sena u nofs. Dan huwa li tagħti u tieħu l-qafas ta' żmien ta' progett żgħir jew medju u mbagħad jitilqu.

Huwa konxju li hawn qed inħarsu lejn modi kompletament differenti ta' ħidma, u huwa f'iddejnej l-impjegat tal-IT li jagħżel u jara x'jaqbel l-aħjar għall-individwu. Huwa accetta li jaħdem b'dan il-mod u jaħdem. Għandu s-sulluzzu iżda b'xi mod s'issa jaħdem. Il-logħob u l-kumpaniji l-kbar mhumiex popolari ħafna l-ħin kollu. Xi wħud jiġi u jmorru, xi wħud jgħaddu minn fażjiet li jixtiequ jaħdmu f'kumpaniji kbar u progetti kbar għal xi żmien, u oħra jnixtiequ jikkontribwixxu għal xi haġa iżgħar iżda aktar produttiva u jista' 'jkollhom sjieda. F'dan il-kaž, ikun investiment għall-individwu. Dawn huma żewġ perspettivi differenti. Hawnhekk hija mentalità differenti. Nies li jaħdmu hawn jistgħu faċilment ikollhom tliet darbiet aktar minn dawk imħallsa hawn jekk jaħdmu għal kumpanija tal-logħob. Il-ħin u s-sigħha hawnhekk ukoll mhumiex fissi, naħħdmu kif meħtieġ u huma flessibbli. Normalment, kumpaniji kbar tal-logħob ikollhom hinijiet aktar fissi u prevedibbli.

Hafna kumpaniji kbar barranin jaħdmu mill-bogħod peress li aħna kumpanija żgħira. Għalina, irridu naħħdmu flimkien u nippreferu naħħdmu flimkien peress li l-komunikazzjoni hija importanti ħafna.

Il-mudell tagħhom huwa li għal xogħol ta' valur għall-flus, jesternalizza. Ladarba proġett jiġi żviluppat u jkun fil-idejn, jibdew jaħsbu dwar li jimpjegaw lil xi ħadd. Issa dak li jiġri huwa li ħafna kumpaniji jagħtu ekwità għaraq. F'sistema bħal din l-impjegat qed jingħata sehem mill-proġett, parti mis-sjieda. Dan ma jseħħx f'kumpaniji akbar. Xi drabi l-perċentwali tas-sjieda jistgħu jkunu sostanzjali. Dan jista 'jkollu l-vantaġġi tiegħu għall-iż-żviluppatur, speċjalment għal dak avvanzat peress li issa qed jippossjedu parti minn dan il-proġett u dan jista' saħansitra jiegħelhom jaqilgħu xi flus tajbin.

Jekk tibda pozizzjoni għolja tal-IT fi ħdan kumpanija tal-logħob tista' tgawdi l-eċċitament li taħdem fuq proġetti kbar u forsi tkun responsabbi wkoll għall-eżekuzzjoni tagħhom. Filwaqt li jekk inti f'pozizzjoni junior tal-IT tista' tagħmel kważi kull ħaġa li jeħtieg il-proġett u qatt ma tkun parti mill-proġett sħiħ.

F'kumpaniji żgħar li għadhom jibdew, għandek aktar sodisfazzjon milli anke bħala junior tista' tkun qed taħdem fuq proġetti sodi u innovattivi. Is-sodisfazzjon huwa ħafna akbar u jaġhti wkoll ħafna input lis-CV tiegħek. Ukoll, tista 'tkun qed taħdem fuq proġett kbir li jeħtieg li jiġi ppromulgat. Dan jiġri wara l-parti tal-esternalizzazzjoni u l-proġett ikun digħi miktub. Allura xi ħadd li jaħdem magħna jista 'jkun qed jimmaniġġja proġett uniku. Dan ifisser li anke bħala junior, ir-rwol tiegħek ikun li tissorvelja, issegwi u tmexxi tim ta'żviluppaturi b'esperjenza b'kompetenza partikolari. Din hija opportunità u incenċiv kbir biex jitgħallmu għal dawk li xi darba jixtiequ jmexxu proġetti akbar jew jinvestu biex isiru esperti f'qasam partikolari bħall-AI jew l-iż-żvilupp ta' lingwa tal-IT partikolari.

Huwa jemmen li jekk startups żgħar jingħaqdu jistgħu jibbenefikaw ħafna aktar, kemm fuq riżorsi, proġetti, kif ukoll pakketti li jistgħu joffru lill-impjegati tagħhom. Madankollu, dan mhux wisq possibbli f'Malta peress li m'hemmx wisq mentalità li tagħmel dan. Jemmen li hemm ħafna x'jigwadjanjaw meta nikkollaboraw. Bejn opportunitajiet ta' outsourcing, u ideat, u noffru pakketti aħjar, il-kollaborazzjoni tista' tkun kbira u dan jgħinna wkoll biex nikkompetu barra minn Malta ma' kumpaniji akbar, mhux bejnietna.

Biblijografija:

- ACC Advisors Ltd. (2022, May 12). *Malta nomad residence permit*. Malta Immigration. Retrieved July 19, 2022, from <https://www.maltaimmigration.eu/malta-nomad-residence-permit/>
- Chapman, S. (2020, February 19). *Supporting accompanying spouses/partners during relocation*. Supporting Accompanying Spouses/Partners During Relocation. Retrieved March 19, 2022, from <https://www.sirva.com/learning-center/blog/2020/02/19/supporting-accompanying-spouses-partners-during-relocation>
- Energycareers. (n.d.). *Homepage*. Retrieved July 19, 2022, from <https://energycasinocareers.com/>
- Guba, W. (2021, February 17). *PARTNER SUPPORT – Why Should I Invest?* Netexpat. Retrieved March 19, 2022, from <https://www.netexpat.com/partner-support-why-should-i-invest>
- Health coverage. (n.d.). In *Healthcare* (revised 3 ed.). healthcare.gov. Retrieved March 19, 2022, from <https://www.healthcare.gov/glossary/health-coverage/>
- Jobsplus. (n.d.). *Jobsplus*. Retrieved March 19, 2022, from <https://jobsplus.gov.mt/employers-mt-MT-en-GB/employing-persons/employing-persons-disability>
- Kagan, J. (2022, July 18). *What is insurance?* Investopedia. Retrieved July 19, 2022, from <https://www.investopedia.com/terms/i/insurance.asp>
- *Know the difference between coaching and mentoring.* (2017, July 5). Kent State University. Retrieved March 19, 2022, from <https://www.kent.edu/yourtrainingpartner/know-difference-between-coaching-and-mentoring>
- Magri, G. (2021, August 2). *Fathers petition parliament to extend paternity leave as soon as possible*. Times of Malta. Retrieved March 19, 2022, from <https://timesofmalta.com/articles/view/fathers-petition-parliament-to-extend-paternity-leave-as-soon-as.890482>
- NetExpat. (2019, August 14). *RPS FACTS : RESHAPING PERSPECTIVE*. Retrieved March 19, 2022, from <https://www.netexpat.com/rps-facts-global-mobility-going-forward>
- Office of Human Resources. (2022, February 3). *Spouse and partner accommodation policy and program - office of human resources - university of maine*. Retrieved

March 19, 2022, from <https://umaine.edu/hr/career-opportunities/spouse-and-partner-accommodation-policy/>

- *RPS FACTS : RESHAPING PERSPECTIVE.* (2019, August 14). Netexpat. Retrieved August 14, 2019, from <https://www.netexpat.com/rps-facts-global-mobility-going-forward>
- Spouse. (n.d.). In *Lawinsider Dictionary* (based on 231 documents ed.). Lawinsider. Retrieved March 19, 2022, from <https://www.lawinsider.com/dictionary/spouse>
- U.S. department of labor. (n.d.). *Job accommodations / U.S. department of labor.* Official Website of the United States Government Department of Labour. Retrieved March 19, 2022, from <https://www.dol.gov/general/topic/disability/jobaccommodations#:~:text=A%20job%20accommodation%20is%20an,to%20work%20schedules%20or%20responsibilities>
- Vincej, V. (2022, April 23). *These Italian towns pay digital nomads to come and work remotely.* Traveling Lifestyle. Retrieved June 19, 2022, from <https://www.travelinglifestyle.net/these-italian-towns-pay-digital-nomads-to-come-and-work-remotely/>
- Wahington State University. (n.d.). *PARTNER AND SPOUSE ACCOMMODATION* (60.15). <https://policies.wsu.edu/prf/index/manuals/60-00-personnel/60-15-partner-spouse-accommodation/>

Hiliet TA' Komunikazzjoni

Il-kapaċitā ta' persuna li tikkomunika sew ma' haddieħor hija meqjusa minn ħafna nies bħala l-aktar soft skill importanti. Li jkollok kmand tajjeb tal-komunikazzjoni hija l-abbiltà li tikkontrolla, tesprimi u tikkomunika l-emozjonijiet – b'empatija, awtokontroll u komunikazzjoni assertiva –, mingħajr ma dawn isiru ostaklu biex jintlaħqu l-għanijiet, hija karatteristika karatteristika fil-mexxejja ta' għada, u hija kapaċitā essenzjali li n-negozji teknologiċi kollha jfittxu. Fil-fatt, mhux biżżejjed li jkollok hiliet tekniċi avvanzati, għaliex kull sforz, kull xogħol huwa r-riżultat ta' grupp - komunikazzjoni bla xkiel u sinergika huma č-ċavetta. Għalhekk, bħala żagħżugħ wieħed irid jagħmel sforz biex jiżviluppa l-kapaċitajiet ta'

komunikazzjoni xierqa biex jaqsam īsbijiet, pjanijiet u fuq kollox biex joħloq relazzjonijiet empatiči mal-bqija tat-tim.

In-nuqqas ta' assi personali u relazzjonali hija problema attwali: "f'dawn l-aħħar snin, il-kumpaniji spiss jindikaw diffikultajiet biex isibu inginiera gradwati mgħammra bil-ħiliet meħtieġa minn dan l-ambjent professionali ġdid" (Direito, Pereira & De Oliveira Duarte, 2014, p. 1556). Li jkollok ħiliet tekniċi estensivi m'għadux bizzżejjed għall-professjonijiet tekniċi kollha. Il-ħiliet iebsa waħedhom kif ukoll il-ħiliet soft waħedhom mhumiex bizzżejjed biex jinholoq profil tal-kandidat komplet u sodisfaċenti. Dan ifisser li l-ħiliet iebsa għandhom jiġu kkumplimentati minn ħiliet artab (Patacsil & Tablatin, 2017): il-kandidati "jeħtieġu mhux biss li jegħlbu l-ħiliet tekniċi tax-xogħol tagħhom iżda wkoll jegħlbu diversi soft skills, inkluża l-abbiltà li jikkomunikaw, jikkoordinaw, jaħdmu taħt pressjoni. , u ssolvi l-problemi" (Vijaya, 2013). Skont ir-riċerka magħmula minn Patacsil & Tablatin (2017) kemm "studenti tal-IT kif ukoll imsieħba tal-industrija qiesu l-ħiliet artab ugwalment importanti bħala ħiliet tekniċi għall-integrazzjoni b'suċċess tal-impiegati tal-livell tad-dħul" (p. 354).

Aktar u aktar, il-kumpaniji tat-teknoloġija (aktar tard insemmuhom bħala kumpaniji tal-IT jew tal-ICT) huma attenti ħafna għall-ħolqien tal-atmosfera t-tajba, u l-ħiliet tekniċi huma vvalutati flimkien ma' dawk il-soft skills kollha li huma essenzjali biex kumpanija tirnexxi. Generalment, l-aktar soft skills meħtieġa mill-kumpaniji għall-professionisti tal-IT huma ħidma f'tim, empatija, kreattività (ivvintazzjoni ta' prodotti godda, adattament għal sitwazzjonijiet mhux tas-soltu, soluzzjoni ta' problemi), flessibilità (adattament għal sitwazzjonijiet, inkluzi dawk mhux previsti), ħiliet interpersonali (inklinazzjoni għad-djalogu), approċċ estroverti), responsabbiltà u affidabbiltà, tmexxija (responsabbiltà, kariżma, ħila li timmaniġġja iżda wkoll li tiddelega), etika (li tieħu l-inizjattiva, taċċetta l-kritika, tkun koperattiv) u finalment komunikazzjoni (kapacità li tesprimi ruħha u li tisma' b'mod attiv) (Lambert, 2021).

Fil-fatt, l-Organizzazzjoni għall-Kooperazzjoni u l-Iżvilupp Ekonomiċi ddefinixxiet il-ħiliet ta' tmexxija, komunikazzjoni u ħidma f'tim bħala ħiliet artab kumplimentari tal-IT, li jirfdi l-ħidma kollaborattiva (OECD, 2016). Għalhekk, "għal attivitā ta' suċċess, speċjalista tal-ICT jeħtieg żewġ kategoriji ta' ħiliet, jiġifieri: ħiliet iebsa u ħiliet artab. Meta nitkellmu dwar ħiliet iebsa, nirreferu għal għarfien tekniku dirett. Għall-kuntrarju, il-ħiliet artab jirreferu għall-komunikazzjoni, ix-xogħol f'tim, il-kreattività, is-soluzzjoni tal-problemi u ħiliet personali

oħra. L-esperti jaqblu li minbarra ħiliet iebsa (teknici), huma meħtieġa ħiliet artab (imsejħa wkoll nies-)” (Szilárd, Benedek & Ionel-Cioca, 2018, p. 94).

Jekk wieħed jassumi l-pusseß ta’ kompetenzi teknici – ħiliet iebsa – huwa meħtieġ li jiġi analizzat kif jiġu akkwistati soft skills jew kif jiġu rfinati. “Il-ħiliet iebsa huma generalment miksuba permezz ta’ edukazzjoni u taħriġ formal i-filwaqt li l-ħiliet “soft” huma tipikament żviluppati permezz ta’ esperjenzi personali” (Vijaya, 2013, 570). Iżda fil-fatt il-ħiliet artab, kif ukoll il-ħiliet iebsin, jistgħu jitgħallmu, jittejbu, jiġu eżerċitati u applikati b'modi differenti. Kif muri minn Patacsil & Tablatin (2017) mod kif jiġu implementati u mtejba l-ħiliet huma l-internship: “permezz tal-programm ta’ apprendistat, l-istudenti sejkollhom iċ-ċans li japplikaw il-ħiliet, l-għarfien u l-attitudni li tgħallmu fl-iskola u fl-istess hin l-opportunità li esperjenza l-ambjent korporattiv” (p. 349).

F'dan is-sens, elenkajna ftit eżempji konkreti biex tissaħħaħ il-possibbiltà għaż-żgħażagħ fit-teknoloġija biex jitgħallmu u jirriflettu fuq il-potenzjal tal-ħiliet artab tagħhom ibbażat fuq l-analiżi CEDEFOP u Burns (2016).

- Ipprovdi firxa ta’ miżuri biex tappoġġja liż-żgħażagħ jiżviluppaw il-ħiliet tagħhom ta’ ‘preparazzjoni għax-xogħol’
- Ittejjeb l-ambjent tan-negozju - toħloq postijiet komuni u tirrilassa żoni
- Mekkaniżmi ta' feedback permanenti
- Investi f'attivitàajiet ta' hin liberu biex thaffer il-potenzjal
- Taħriġ fin-negozju
- Iheġġeg il-kollegament bejn l-universitajiet u n-negozji tal-IT

Peress li l-kumpaniji qed ifixtu ħaddiema kwalifikati - kemm hard kif ukoll soft skills - inkluż soft skills fil-proċess edukattiv jgħin biex jitnaqqas id-distakk bejn id-dinja universitarja, u b'mod aktar ġenerali d-dinja tal-iskola, u d-dinja tax-Xogħol. Livelli differenti ta’ edukazzjoni għandhom jagħtu l-opportunità “liż-żgħażagħ biex jiżviluppaw ħiliet artab, bħal ħiliet intraprenditorjali, ħiliet ta’ ilaħħqu (jigħiġi l-kapaċità li jittrattaw problema b'mod kreattiv), tagħlim biex jitgħallmu u ħiliet oħra (bħall-kapaċità li taħdem fi timijiet, li tikkomunika b'mod ċar u effettiv, li tadatta għal kuntesti kulturali differenti, li ssolvi problemi, li timmaniġġja l-

kunflitti, li turi rezistenza f'sitwazzjonijiet ikkumplikati jew stressanti, eċċ.)” (Succi & Canovi, 2020, 1836) . Għalkemm għadhom parti mill-attivitajiet akkademici, l-apprendistati huma mod tajjeb biex jitnaqqas id-distakk bejn l-iskola u d-dinja tax-xogħol (Patacsil & Tablatin, 2017).

1. Żvilupp ta' hiliet ta' komunikazzjoni

Kemm-il darba smajt li komunikazzjoni tajba hija č-ċavetta għal relazzjonijiet tajbin? Pereżempju, qatt iltqajt ma' xi ħadd u immedjatament iddeċidejt li għoġobhom? Imbagħad, huwa importanti li tirrifletti dwar dak li għamel il-komunikazzjoni ma 'xi ħadd partikolarmenatraenti u bla xkiel. Żgur li kif l-espressjonijiet u l-kliem jaħdmu flimkien huwa l-baži għal kull komunikazzjoni tajba.

Il-kunċett wiesa' ta' komunikazzjoni jinkludi l-abbiltà li tmexxi komunikazzjoni verbali u mhux verbali iżda wkoll il-kapaċità li tistabbilixxi netwerks ta' komunikazzjoni (Vijaya, 2013). L-erba' hiliet lingwistiċi bažiċi huma l-qari, il-kitba, is-smigħ u t-taħdit. Filwaqt li l-qari u l-kitba huma spiss azzjonijiet individwali, is-smigħ u t-taħdit jimplikaw l-involvement ta' interlokuturi oħra. It-titjib tal-ħiliet tas-smigħ u tat-taħdit jikkontribwixxi għal relazzjonijiet armonjuži bejn il-livelli differenti ta' komunikazzjoni: hemm komunikazzjoni minn ħaddiem għal ħaddiem u komunikazzjoni minn impjegat għal min iħaddem iżda wkoll minn impjegati għal klijenti. Il-ħiliet bažiċi ta' komunikazzjoni jistgħu jiġu estiżi b' "smigħ, komunikazzjoni mhux verbali, preżentazzjonijiet, taħdit fil-pubbliku, rakkont ta' stejjer, komunikazzjoni viżiva, u ħiliet ta' kitba" (Prentiss, 2021, p. 346).

Il-komunikazzjoni għandha żewġ dimensjonijiet, orizzontali u vertikali. Il-komunikazzjoni orizzontali timplika li ż-żewġ interlokuturi huma fuq l-istess livell, għalhekk hemm rieda li jinteragixxu mal-interlokutur l-ieħor. Il-komunikazzjoni vertikali, min-naħha l-oħra, timplika li hemm interlokutur wieħed biss li jikkomunika lil udjenza passiva. Il-bidimensjonalità tal-komunikazzjoni għalhekk tindika l-approċċ relazzjonali (Guthrie, 2021).

Il-komunikazzjoni tista' tiġi definita wkoll skont il-mezzi: komunikazzjoni wiċċi imb wiċċi, komunikazzjoni mhux verbali, smigħ attiv, ħiliet ta' kitba u preżentazzjoni, ħiliet ta' negozjar huma parti mill-kunċett wiesa' ta' ħiliet ta' komunikazzjoni. Fl-2019, l-Uffiċċju tal-Uffiċċjal Kap tal-Informazzjoni (OCIO) tal-Gvern tal-Kolumbja Brittanika kellu webinar intitolat "Hiliet ta' Komunikazzjoni Għall-Professjonisti tal-IT" li fih il-komunikazzjoni hija definita bħala mhux biss verbali, iżda wkoll bħala taħlita ta' tliet fatturi: korp lingwa, kontenut u vuċi. Il-lingwa għ-

tal-ġisem jibgħat sinjali impliċiti lis-semmiegħ u lill-osservatur. Lingwaj miftuh jindika inklu ssivit u jinvolvi involviment, filwaqt li lingwaġġ magħluq jindika distakkament. Pereżempju, li żżomm id-dirghajn jew ir-riġlejn imqassma, jew 1-idejn fil-bwiet tista' toħloq distakk bejn il-kelliem u l-interlokutur. Element ieħor sottovalutat fil-komunikazzjoni li għandu rwol ewljeni huwa l-vuċi. Xi studji jsostnu li l-vuċi tikkostitwixxi 38% tal-komunikazzjoni (The Government of British Columbia, 2019). Il-vuċi tista' tiġi modulata skond it-ton u r-ritmu. Iż-żieda jew it-tnaqqis tat-ton u r-ritmu tista' tpoġġi enfasi fuq certi partijiet tad-diskors, li tippermetti li tingħata rilevanza u fl-istess ħin tippermetti li terġa' tiġi attivata l-attenzjoni tal-udjenza/interlokutur.

Kemm matul il-korsijsiet tal-iskola kif ukoll tal-università, huwa importanti li jiġu pprovduti opportunitajiet għall-prattika orali permezz tal-preżentazzjoni ta' progetti, focus groups jew dibattiti tal-istudenti. Fi tmiem il-mogħdijiet edukattivi ż-żgħażaq "jeħtieġ li jkunu kapaċi joħorġu miż-żona ta' kumdità tagħhom, jiżviluppaw ħiliet konjittivi u fl-aħħar mill-aħħar japplikaw dak li jkunu tgħallmu, biex jaħdumu ma' ħaddieħor, u biex isolvu l-problemi" (Succi & Canovi, 2020, 1839) .

L-iżvilupp tal-ħiliet tal-komunikazzjoni jgħin biex iwassal diskors skont l-interlokutur quddiemek. L-interlokutur jista' jkun espert tal-IT, iżda wkoll mhux espert. Sabiex tagħmel dan, huwa meħtieġ li timmodera l-lingwa skont l-interlokutur. It-terminoloġija tal-IT hija teknika ġafna u għalhekk mhix fil-firxa ta' kull interlokutur. M'għandux jiġi preżunt li persuna f'dipartiment amministrattiv, pereżempju, tkun taf it-terminoloġija tal-IT. Kunċett tekniku jista' jiġi ssimplifikat billi jiġi spjegat b'mod aktar pragmatiku.

Skont l-awturi ta' "Hiliet ta' Komunikazzjoni Għall-Professjonisti tal-IT" (2019) imsemmija qabel, l-ewwel element bażiku ta' komunikazzjoni tajba huwa li tifhem l-udjenza tiegħek. Kemm jekk tkun preżentazzjoni quddiem udjenza kbira jew djalogu ta' kuljum bejn il-kolleġi, huwa importanti li tifhem il-pożizzjoni tal-interlokutur. Billi tagħmel kuntatt mal-interessi tagħhom, inti tiżgura li semmiegħi ikun impenjat u attent. Iċ-ċarezza u s-sempliċità tal-lingwa huma żewġ fatturi determinanti oħra. L-użu ta' lingwaġġ ċar u sempliċi jagħmilha aktar faċli għall-udjenza /interlokutur biex isegwu u nifħmu l-ideat tagħna. L-IT huwa qasam tekniku, mimli akronimi u l-professjonisti tal-IT huma mdorrijin jitkellmu bl-akronimi, iżda kollegi oħra/il-pubbliku probabbilment mhumiex familjari magħħom, għalhekk huwa meħtieġ li tuża lingwaġġ sempliċi u biex tiddefinixxi termini u akronimi meta jintużaw ghall-ewwel darba Billi

mhux l-audituri kollha huma esperti tal-IT, it-tqabbil tal-ideat u l-kunċetti tal-IT ma' stampi jew informazzjoni li digà jafu huwa għoddha utli.

B'mod partikolari, il-ħiliet ewlenin tal-komunikazzjoni li żagħżugħ teknoloġiku għandu jkollu u jiffoka fuqhom huma:

- **SMIGH ATTIV U IMPENJAT**
- **KITBA ĊARA U KONCIJA**
- **TAHDID KONFIDENTI U KALMA**
- **KOMUNIKAZZJONI ASERTIVA**

“Fl-edukazzjoni tal-ħiliet soft, huwa importanti li wieħed jaħseb dwar kif wieħed jista’ jintegra l-kontenut li qed jiġi kkomunikat, is-sitwazzjoni li għaliha jista’ jiġi applikat, u l-htigġijiet speċifiċi tal-istudent” (Vijaya, 2013, 571). Il-komunikazzjoni tfisser ukoll il-kapaċità li jinħoloq netwerking u li jinnegozja, il-kapaċità għad-djalogu f'ambjent interkulturali. Għalhekk, it-titjib tal-ħiliet tal-komunikazzjoni huwa utli biex jiġu żviluppati smiġħ attiv, mistoqsijiet, kitba, preżentazzjoni, skambju ta' dejta, u ħiliet ta' pproċessar ta' informazzjoni.

2. Hidma f'tim

Id-diviżjoni attwali tax-xogħol tpoġġi lill-ħaddiema f'netwerk interdipendenti li jista' jkun virtwali jew fiżiku. Ix-xogħol m'għadux meqjus bħala process individwali u indipendenti, iżda s-sitwazzjoni tax-xogħol attwali teħtieg approċċi ġdid ibbażat fuq l-interdipendenza. Għalhekk nitkellmu fuq teamwork.

"Peress li ġafna kompiti tax-xogħol huma orjentati lejn it-tim f'dawn il-jiem, li jkollok il-ħiliet artab b'saħħithom meħtieġa biex taħdem f'ambjent kollaborattiv huwa kruċjali" (Lambert, 2021). L-ghodod użati għax-xogħol f'tim huma "formali (pjattaformi ta' tagħlim elettroniku ddedikati, riżorsi edukattivi miftuħa u mixtrijs) u informali (tagħlim permezz ta' Skype, gruppi ta' Facebook, pjattaformi ta' chat differenti, e-mail, il-kombinazzjoni ta' dawn jew oħrajn eċċ.)" (Szilárd et al., 2018, p. 97)

Ix-xogħol tal-professjonisti tal-IT huwa prinċipalment individwali, iżda jista 'jiddependi wkoll fuq interazzjonijiet ma' oħrajn minħabba li l-ambjent tax-xogħol huwa spiss orjentat lejn it-tim. Ix-xogħol f'tim għalhekk jimplika mgħiba prosoċjali u huwa essenzjali wkoll għall-iżvilupp tal-ħiliet tal-komunikazzjoni. F'dan ir-rigward, il-kapaċità li taħdem f'tim tikkontribwixxi għal relazzjonijiet tax-xogħol produttivi u għall-produttività tal-kumpanija nnifisha.

Fi ħdan il-qasam makro tax-xogħol f'tim, nistgħu niddistingwu s-subkategoriji ta':

- Kompiti u koordinazzjoni: l-ippjanar tal-kompeti u l-koordinazzjoni sussegwenti huma meħtieġa biex jiġu stabbiliti b'mod ċar rwoli, meta wieħed iqis li kull parti tal-linja tal-assemblaġġ twassal għas-suċċess jew il-falliment tal-attività
- Is-soluzzjoni tal-problemi: il-ħiliet tas-soluzzjoni tal-problemi jikkontribwixxu għarriżoluzzjoni effettiva tal-kunflitti b'mod kollaborattiv, billi jagħrfu l-opportunitajiet u l-kompeti assenjati u jinvolvi l-membri kollha tat-tim. F'sistema interkonnessa, l-iżball ta-'individwu, kif ukoll is-suċċess ta' individwu, jikkontribwixxu għall-prestazzjoni generali tal-kumpanija, għalhekk huwa importanti li jiġu analizzati l-problemi b'mod kondiviz.

Stevens u Campion (1999) jiddefinixxu l-għarfien, il-ħiliet u l-abbiltajiet meħtieġa għal hidma f'tim effettiv. Issir distinzjoni inizjali bejn l-għarfien u l-ħiliet interpersonali u l-awtoġestjoni.

Il-ħiliet interpersonali jinkludu:

- conflict resolution with integrative approaches to negotiation;
- collaborative problem solving with appropriate corrective action
- open and supportive communication combined with active listening.

Ħiliet ta' awtoġestjoni jinkludu:

- definizzjoni ta' għanijiet speċifiċi u monitoraġġ u evalwazzjoni sussegwenti u ġestjoni tal-prestazzjoni
- l-ippjanar u l-koordinazzjoni tar-rwoli għall-membri individwali tat-tim u l-iżgurar ta' bilanċ xieraq tal-piż tax-xogħol

Il-kunċett ta' hidma f'tim irid jiġi estiż għax-xogħol onlajn u mhux biss għax-xogħol fiżiku. It-tendenza lejn xogħol mill-bogħod, aggravata mill-pandemja reċenti tal-covid-19, estendiet il-ħtieġa għal kollaborazzjoni mill-bogħod. Għodod elettroniċi jistgħu jintużaw ukoll biex jikkordinaw azzjonijiet, jaqsmu dokumenti, informazzjoni, ġatriet, jimmonitorjaw ix-xogħol ta' oħra, jipprovd u feedback, iżommu konferenza bil-vidjo onlajn, ecc. Doyle A. (2020) ikkumpila lista ta' 'għodod utli għal xogħol ta' grupp onlajn: Softwer tal-konferenzi bil-vidjo, Skype, GoToMeeting, messaġġi istantaneji, Google Docs, qsim ta' fajls, DropBox Pro, Slack, Google Hangouts, Zoom.

Biex jiġi promoss ix-xogħol f'tim, huwa importanti li jinxtered l-użu ta' għodod ta' kollaborazzjoni biex jappoġġjaw it-tim, kemm jekk jaħdem personalment jew mill-bogħod. Huwa preżunt li grupp huwa magħmul minn diversi individwi b'personalitajiet multipli u għalhekk huwa importanti li jiġu aċċettati differenzi kemm fil-ħsieb kif ukoll fl-approċċ. Trid tkun lest li tisma' b'mod attiv u li tikkonfronta ideat li huma differenti minn tiegħek. Il-brainstorming, fejn l-ideat ta' kulħadd jitpoġġew fuq il-mejda biex toħroġ b'idea ta' grupp, għandu rwol ewljeni f'dan ir-rigward. Il-kontribut ta' kull membru tal-grupp huwa għalhekk fundamentali u għandu jitqies bħala riżorsa. Komunikazzjoni tajba u skambju ta' ideat jibnu l-fiduċja fi ħdan il-grupp.

Huwa importanti wkoll li jiġu rikonoxxuti l-kisbiet fil-livell tal-grupp. Il-qsim tar-rikonoxximent ma' membri oħra jgħin biex tissaħħaħ ir-relazzjoni fi ħdan il-grupp.

3. “Fitting” għal postijiet tax-xogħol battala

L-użu mifrux tan-netwerks soċjali influenza l-aspetti kollha tal-ħajja ta' kuljum, inkluż it-tifx ta' xogħol kemm mill-kumpaniji kif ukoll mill-ħaddiem. Hafna drabi, il-kumpaniji jużaw pjattaformi onlajn bħal LinkedIn biex ifittxu impiegati potenzjali. It-tfittxija onlajn tirrappreżenta l-ewwel għażla ta' kandidati, definita bħala “reklutaġġ elettroniku” (Aguado et al, 2019). Paġni personali fuq in-netwerks soċjali huma għalhekk meqjusa bħala forma ta ‘business card’ għall-kumpaniji. Min-naħha l-oħra, il-ħaddiem jaħtieġ li jiġu pperċepiti bħala attraenti minn min jirrekluta jew mill-kumpanija. L-analiżi mwettqa minn Aguado et al. (2019) jiddiġi 4 fatturi differenti li jinfluwenzaw ir-reklutaġġ tax-xogħol: wisa’ ta’ esperienza professjonal, wisa’ ta’ interazzjoni fuq LinkedIn jew kapital soċjali, interess fl-aġġornament tal-gharfien u wisa’ ta’ informazzjoni mhux professjonal. Ċertament it-taqṣima dwar l-

edukazzjoni u l-esperjenza tax-xogħol hija rilevanti, iżda l-firxa tal-interazzjoni fuq LinkedIn tista' wkoll tinfluwenza r-riżultati tax-xogħol: "LinkedIn huwa netwerk professjonali u l-grad li fih il-professjonisti jiżviluppaw il-kapital soċjali tagħhom jista' jittieħed bħala indikatur ta' involviment fl-approfondiment tan-netwerk mibni madwar ix-xogħol li jagħmlu" (Aguado et al, 2019, 61).

X'għandek tagħmel biex tkun aktar kummerċjabbl fid-dinja tax-xogħol? Peress li s-suq tax-xogħol jeħtieġ għarfien, kompetenzi u ħiliet multipli, il-'ħiliet artab' huma konnessi mill-qrib mal-impjegabbiltà, partikolarmen għal gradwati żgħażaq li jidħlu fis-suq tax-xogħol" (Succi & Canovi, 2020, 1836). Rodriguez (2014) jidendifika l-aktar ħiliet trasversali meħtieġa bħala ġestjoni, komunikazzjoni, lingwi, netwerking, ħidma f'tim, soluzzjoni ta' problemi, filwaqt li jenfasizza b'dan il-mod ir-rilevanza akbar ta' soft skills f'ambjent li qed jinbidel kontinwament. Fil-livell edukattiv, impjegat futur jeħtieġ li jiżviluppa ħiliet artab bħat-tmexxija u ħiliet prattiċi tan-negożju. Tabilhaqq, l-istudenti u l-gradwati żgħażaq li jidher konxji tar-responsabbiltà individwali tagħhom fl-iżvilupp ta' soft skills u fl-adozzjoni ta' rwol proaktiv sabiex tiżdied l-impjegabbiltà tagħhom.

L-ewwel u qabel kollox, trid turi ħiliet artab. Biex tikseb vižibilità trid tibni preżenza attiva u konsistenti fuq il-midja soċjali, bħal LinkedIn. Fil-fatt, dawk li jirreklutaw jistgħu jibbrawżjaw il-paġni soċjali jew saħansitra jiġġidikawk billi sempliċement ikunu hemm.

In-netwerking huwa importanti wkoll. Mod tajjeb huwa li ssir attiv f'assocjazzjoni professjonali iżda wkoll permezz tal-volontarjat, irrispettivamente mis-suġġett attwali. Minbarra li huwa għodda ta' netwerking, il-volontarjat jista' jkun mod pozittiv biex jinkisbu ħiliet godda. B'mod generali, l-akkwist ta' ħiliet godda bħal lingwi godda jew certifikati ta' diversi tipi jistgħu jkunu utli (Bortz). Għalhekk, biex tkun aktar attraenti fis-suq tax-xogħol, trid taħdem fuq l-immaġni tiegħek. Huwa importanti li tieħu hsieb il-paġni soċjali tal-pjattaformi li tuża. Meta wieħed iħares lejn LinkedIn, huwa utli li tibni l-profil tiegħek skont il-pożizzjoni mixtieqa.

Skont TDK Technologies, l-erba' elementi bażiċi ta' karriera tajba fl-IT huma:

- Hiliet iebsin miksuba permezz ta' edukazzjoni ta' kwalità għolja u taħrifg kontinwu.
- Hiliet rotob bħal ħiliet ta' komunikazzjoni, ħidma f'tim, eċċ.
- Miri personali u professjonali li jenfasizzaw l-inizjattiva professjonali

- In-networking professjonalni huwa wkoll għoddha b'sahħitha biex tiżviluppa ġidma f'tim u trawwem l-iżvilupp professjonalni

F'dan ir-rigward, “l-edukazzjoni għolja għandha tgħin lill-istudenti jibnu baži usa’ li fuqha jkunu jistgħu jibnu l-kompetenzi professjonalni futuri tagħhom”. (Succi & Canovi, 2020, 1837). Għalhekk l-edukazzjoni trid tkun adattata għad-dħul fid-dinja tax-xogħol, li min-naħha l-oħra trid tiggarantixxi d-disponibbiltà tal-impjieg iġi għax l-edukazzjoni waħedha mhix biżżejjed biex tiggarantixxi s-suċċess taż-żgħażagħ fid-dinja tax-xogħol.

Is-settur tal-edukazzjoni u l-industrija għandhom jikkooperaw mal-ġħan komuni li jippromwovu l-impieg taż-żgħażagħ billi jnaqqsu l-impatt tat-tranzizzjoni mill-edukazzjoni għax-xogħol.

L-OECD (2021) irrapportat żewġ eżempji ta’ impieg taż-żgħażagħ. Minn naħha għandna l-IBM, kumpanija kbira tal-Istati Uniti, min-naħha l-oħra għandna Capassa AS, SME Norveġiża. Id-daqs oppost tal-kumpaniji juri li l-impenn għandu jittieħed b'mod konsistenti mill-industrija kollha. P-Tech huwa mudell edukattiv propost mill-IBM li jinvolvi kooperazzjoni fuq tliet livelli: edukazzjoni sekondarja, taħriġ vokazzjonali u apprendistati fl-industrija. L-ġħan aħħari ta’ dan il-mudell edukattiv huwa li jallinja l-edukazzjoni mal-ħtigjiet reali tas-suq tax-xogħol. Il-każ Norveġiż isegwi l-istess linja, billi jipprovdi liż-żgħażagħ b'aċċess ggwidat għad-dinja tax-xogħol permezz ta’ apprendistati mhallsa.

4. Prospetti ghall-promozzjoni

Fl-imghodd, grad ta’ edukazzjoni ogħla kien tip ta’ garanzija għal impieg tajjeb, peress li l-istudji ma kinux affordabbi għall-familji kollha u n-numru ta’ gradwati ma kienx daqshekk għoli. Illum, madankollu, in-numru ta’ gradwati qiegħed dejjem jiżdied u l-livell edukattiv tal-popolazzjoni huwa ħafna ogħla. Dan jirrappreżenta sfida għall-ġenerazzjoni żagħżugħha: il-kumpaniji jistgħu jagħżlu minn għadd kbir ta’ kandidati, li jiġi generaw livelli għoljin ta’ kompetizzjoni fost applikanti żgħażagħ. Is-suq tax-xogħol attwali huwa għalhekk sfida kompetitiva ħafna għaż-żgħażagħ li ħafna drabi jaċċettaw impiegħi ta’ livell baxx, minkejja l-edukazzjoni twila tagħhom, jew jaċċettaw impiegħi li mhumiex konformi mal-edukazzjoni tagħhom. (Succi & Canovi, 2020).

Għalhekk, biex tkun kompetittiva fis-suq, it-taħriġ kontinwu u t-titjib huma l-kliem prinċipali. Peress li t-teknoloġija qed tevolvi kontinwament, biex ikunu kompetittivi fis-suq tax-xogħol, il-professionisti tal-ICT jeħtieg li jiġu aġġornati kontinwament kemm f'aspetti tekniċi kif ukoll mhux tekniċi. F'dan ir-rigward, it-taħriġ professionali formali u mhux formali tul il-ħajja jippermetti li l-haddiema jiġu aġġornati kontinwament u jiġu adattati għall-bidliet (Komunitajiet Ewropej, 2012). Tabilhaqq “iċ-ċertifikazzjoni saret essenzjali għall-prattikanti tal-ICT fl-isfondi kollha. Mhux ta’ b’xejn, madwar nofshom irrappurtat li għandhom mill-inqas ġċertifikazzjoni waħda” (Skills Panorama, 2019).

L-intraprenditorija hija karakteristika oħra biex tibda jew tittejjeb karriera. F'din id-direzzjoni, iż-żgħażaqgħ għandhom ikunu konxji tal-pożizzjoni tagħhom bħala atturi attivi aktar milli passivi fil-kostruzzjoni tal-futur tagħhom stess. L-intraintraprenditorija hija ta’ valur kbir għall-kumpaniji tal-IT, peress li l-innovazzjoni hija mmexxija mill-kultura tal-intraprenditorija, mifħuma bħala l-kapaċità tal-kumpanija li tiżviluppa ambjent tax-xogħol li jinkoragħixxi l-kreattività, l-innovazzjoni u l-intraprenditorija. L-atturi ewlenin fil-kultura tal-intraprenditorija huma l-membri tal-kumpanija, jiġifieri l-professionisti tal-IT. Min-naħha tal-kumpanija, huwa meħtieg li jiġi żgurat livell għoli ta’ setgħa fost l-impiegati għaliex dan jista’ jżid il-livell ta’ sodisfazzjon tax-xogħol tal-impiegati u jtejjeb awtomatikament il-kompetittività tan-negożju tal-kumpanija: il-kumpaniji għandhom ikunu kapaċi jappoġġaw “modi ġodda ta’ kif jagħmlu l-affarijet, produttività. u titjib fil-kwalità, l-eliminazzjoni ta’ prattiki ta’ xogħol ħela/ineffiċjenti, ideat ta’ prodotti ġodda, kwalità mtejba tal-prodott, modi ġodda biex tiffranka l-flus, proċeduri ġodda u ideat ġodda ta’ kummerċjalizzazzjoni” (Benitez-Amado et al., 2009, p. 557) u fil-istess ħin jiffinanzja b'mod adegwat ir-riċerka u l-iż-żvilupp tal-IT. Min-naħha tal-impiegat, huwa meħtieg li l-impiegati jkollhom għarfien u taħriġ tajjeb biex isegwu l-għanijiet tal-innovazzjoni tal-kumpanija (Benitez-Amado et al., 2009). Għalhekk, l-intraprenditorija hija meqjusa bħala ħila trasversali meħtiega li tinkludi l-abbiltà li jinnovaw, li jkun proaktiv u li jkollu l-kapaċità li jieħu riskji. (Yaakub et al., 2021).

Fl-aħħar nett, mill-perspettiva tal-partijiet interessati, il-mentoring għandu rwol ewlieni fl-impiegabbiltà u fir-riżultati tal-karriera. Skont l-analiżi mwettqa minn Bezionelos et al. (2016), il-mentoring ittejjeb il-prestazzjoni tax-xogħol billi jtejjeb kemm l-għarfien u l-ħiliet individwali kif ukoll il-fehim tas-sistema organizzattiva kollha tal-post tax-xogħol, speċjalment fis-settur tal-IT li huwa kkaratterizzat minn “bidliet kostanti fl-ghodod u r-rekwiziti tal-ħiliet, strutturi

ċatti, u mobilità sostanzjali tal-ħaddiema bejn u fi ħdan il-fruntieri organizzattivi" (Bezionelos et al., 2016, p. 144).

Aspett ieħor li jrawwem l-attrazzjoni tas-suq huwa l-intraprenditorija. Il-ħiliet intraprenditorjali jinkludu sett ta' kompetenzi trasversali li huma adattabbli u applikabbli għal tipi differenti ta' xogħol peress li huma ħiliet li japplikaw għall-attitudni u l-mentalità tal-ħaddiem. L-aspetti attitudinali huma enfasizzati minn Nisheva et. al. (2009): "L-intraprenditorija hija sett ta' ħsieb u motivazzjoni u huwa diffiċli li tīgi mgħallma b'mod simili bħad-dixxiplini l-oħra tan-negozju jew tal-IT". Komunikazzjoni effettiva, il-ħila li tagħmel multitask, l-użu ta' ħsieb kreattiv biex tiżviluppa pjanijjiet u tegħleb l-ostakli, u ħsieb strateġiku huma biss ffit mill-ħiliet intraprenditorjali. (Tabilhaqq Tim Editorjali, 2021). Jista 'jiġi definit bħala l-pass finali fil-process ta' taħriġ twil, minħabba li jeħtieg bilanc bejn ħiliet artab u ħiliet iebsa (Indeed Editorjali, 2021), anke jekk it-triq akademika ma tippreparax lill-istudenti tal-ICT għall-ambjent intraprenditorjali. Hafna sistemi edukattivi sottovalutaw ir-rwol tal-ħiliet intraprenditorjali, u b'hekk ikkontribwixxew għal distakk bejn il-preparazzjoni taż-żgħażaq u t-talbiet tas-suq tax-xogħol (UNCTAD, 2015). F'dan ir-rigward, "in-nuqqas ta' taħriġ iffukat fil-għestjoni u l-intraprenditorija ġie identifikat bħala komponent nieqes fl-ICT" (Nisheva et. al., 2009). Kif issuġġerit mill-Gwida tal-Politika tal-UNCTAD (2015), l-intraprenditorija għandha tkun parti integrali mill-kurrikuli edukattivi. Eżempju wieħed huwa l-Know About Business (KAB): KAB huwa programm ta' edukazzjoni dwar l-intraprenditorija żviluppat mill-Organizzazzjoni Internazzjonali tax-Xogħol (ILO) li għandu l-ghan li jintroduci liż-żgħażaq fl-intraprenditorija fit-triq tal-edukazzjoni formali u informali (UNCATD, 2015).

Prattiki tajbin

Il-programm ta' apprendistat f'termini ġenerali huwa meqjus bħala l-ghoddha ideali biex tipprepara lill-istudenti għat-tranżizzjoni mill-iskola għax-xogħol billi tnaqqas id-distakk bejn il-ħiliet akkademici miksuba u l-kompetenza prattika meħtieġa (Patacsil & Tablati, 2017). Permezz ta' programmi ta' apprendistat, l-istudenti jistgħu jitgħallmu kif ipoġġu l-għarfiex akademiku fil-prattika. Fl-istess ħin, il-kumpaniji jistgħu jivvalutaw in-nuqqasijiet taż-żgħażaq. Ir-riżultat tal-istħarrig li sar minn Patacsil & Tablati (2017) jiddefinixxi li l-kurrikuli akkademici "għandhom jippenjaw ruħhom li jtejbu l-kapaċċità tal-ħiliet artab tal-istudenti tal-IT u l-ħiliet tekniċi ta' 'livell ta' dħul bħal operazzjonijiet u manutenzjoni tal-kompjuter" (p. 364).

F'dan ir-rigward, IBM ħolqot il-programm 'P-Tech' ibbażat fuq il-kooperazzjoni bejn l-edukazzjoni sekondarja, l-edukazzjoni post-sekondarja u l-industrija. L-għan ta' dan il-progett huwa li jipprepara lill-istudenti għax-xogħol billi jaġġorna l-kurrikuli tal-iskejjel skont il-ħtiġijiet tas-suq tax-xogħol (OECD, 2021). L-għan tal-livelli differenti tal-edukazzjoni huwa għalhekk li jagħmlu l-ħaddiemha żgħażaq aktar kompetittivi.

Il-mudell P-Tech "jgħaqquad korsijiet rigoruzi ma 'esperjenzi fuq il-post tax-xogħol li jinkludu mentoring tal-industrija, żjarat fuq il-post tax-xogħol, apprendistati mħallsa u l-ewwel fil-linja għal konsiderazzjonijiet ta' xogħol ma' sieħeb tal-kumpanija tal-iskola" (IBM, n.d.).

Eżempju ieħor huwa l-programm pilota mniedi minn AXA b'kooperazzjoni ma' erba' kumpaniji oħra. F'dan il-każ, ġiliet specifiċi huma miksuba direttament mid-dinja tax-xogħol. Il-programm pilota jipprovdji programmi ta' taħriġ u opportunitajiet ta' apprendistat ta' sitt xħur għal 25 żagħżugħ biex jiżviluppaw il-ħiliet meħtieġa għall-ħajja tax-xogħol (OECD, 2021).

Biblijografija

Aguado, D., Andrés, J. C., García-Izquierdo, A. L. & Rodríguez, J. (2019). LinkedIn “Big Four”: Job Performance Validation in the ICT Sector. *Revista de Psicología del Trabajo y de las Organizaciones*, 35(2), 53-64

Benítez-Amado, J., Llorens-Montes F. J. & Pérez-Arostegui M. N. (2010). Information technology-enabled intrapreneurship culture and firm performance. *Industrial Management & Data Systems*, 110(4), 550-566

Bortz, D. 7 surefire ways to make yourself more marketable to employers. *Monster*
<https://www.monster.com/career-advice/article/8-ways-to-make-yourself-more-marketable-hot-jobs>

Bozionelos, N. *et al* (2016). Employability and Job Performance as Links in the Relationship Between Mentoring Receipt and Career Success: A Study in SME. *Group & Organization Management*, 41(2) 135–171

Burns, M. (2016). Skills for Work, skills for life (1st edition). *I can*, 1-28.
<https://ican.org.uk/media/2145/skills-for-work-i-can-talk-8-attachment.pdf>

CEDEFOP. Developing employability skills <https://www.cedefop.europa.eu/fi/tools/vet-toolkit-tackling-early-leaving/intervention-approaches/developing-employability-skills>

Direito, I., Pereira, A. & De Oliveira Duarte A. M. (2014). The Development of Skills in the ICT Sector: Analysis of Engineering Students' Perceptions about Transversal Skills. *International Journal of Engineering Education*, 30(6B), 1556–1561

Doyel A. (2020). Information and Communications Technology (ICT) Skills. *The Balance Careers*. <https://www.thebalancecareers.com/information-and-communications-technology-skills-4580324>

European Communities (2012). E-Skills & ICT Professionalism. Fostering the ICT Profession in Europe. *European Commission, Directorate-General Enterprise and Industry*.
<https://itprofessionalism.org/app/uploads/2021/02/Brochure-Fostering-the-ICT-Profession-in-Europe.pdf>

Guthrie, G. (2021). Horizontal communication vs vertical communication. *Type talk*.
<https://www.typtalk.com/blog/horizontal-communication-vs-lateral-communication/>

IBM. (n.d.). *P-TECH*. <https://www.ibm.org/initiatives/p-tech>
Indeed Editorial Team (2021). Entrepreneurial Skills: Definition and Examples. *Indeed*.
https://www.indeed.com/career-advice/career-development/entrepreneurial-skills?utm_campaign=earnedsocial%3Acareerguide%3Asharedirectshare%3AUS&utm_content=Entrepreneurial%20Skills%3A%20Definition%20and%20Examples&utm_medium=social&utm_source=directshare

Labert, J. (2021). Top Soft Skills for 2021. LinkedIn. <https://www.linkedin.com/pulse/top-soft-skills-2021-jenifer-lambert/>

Nisheva, M., Gourova, E., & Antonova, A. (2009). ICT and entrepreneurship skills at FMI. In *Proc. of International Conference for Entrepreneurship, Innovation and Regional Development ICEIRD* (pp. 213-220).

OECD (2016). Skills for a Digital World. *Policy brief on the future work*, 1-4.
<https://www.oecd.org/els/emp/Skills-for-a-Digital-World.pdf>

OECD (2021). Stand By Youth. How businesses can create opportunities for youth in the post-COVID world. <https://www.oecd.org/cfe/Summary-Stand-By-Youth.pdf>

Patacsil, F. K. & Tablatin, C. L. S. (2017). Exploring the importance of soft skills and hard skills as perceived by it internship students and industry: a gap analysis. *Journal of Technology and Science Education*, 7(3), 347-368

Prentiss, S. (2021). Our Basic Course and Communication Skills Training: The Time for Innovation is Now (Yes, Even in a Pandemic). *Basic Communication Course Annual*, 33(19). Available at: <https://ecommons.udayton.edu/bcca/vol33/iss1/19>

Rodriguez, N. (2014). Digital opportunities: Innovative ICT solutions for youth employment. *ITU* https://www.itu.int/en/ITU-D/Digital-Inclusion/Youth-and-Children/Documents/YouthReport_2014.pdf

Skills Panorama (2019). ICT professionals: skills opportunities and challenges.
https://skillspanorama.cedefop.europa.eu/en/analytical_highlights/ict-professionals-skills-opportunities-and-challenges-2019-update

Stevens, M. J. & Campion M. A. (1999). Staffing Work Teams: Development and Validation of a Selection Test for Teamwork Settings. *Journal of Management*, 25(2), 207-228

Succi.C. & Canovi M. (2020). Soft skills to enhance graduate employability: comparing students and employers' perceptions. *Studies in Higher Education*, 45(9), 1834-1847, DOI: [10.1080/03075079.2019.1585420](https://doi.org/10.1080/03075079.2019.1585420)

Szilárd,S., Benedek, S. & Ionel-Cioca, L. (2018). Soft Skills Development Needs and Methods in Micro-Companies of ICT Sector. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 238, p. 94-103

TDK Technologies. How To Advance Your IT Career <https://www.tdktech.com/tech-talks/how-to-advance-your-it-career/>

The Government of British Columbia (2019). Communication for IT Professionals <https://www2.gov.bc.ca/gov/content/governments/services-for-government/information-management-technology/information-security/professional-development/communication-for-it-professionals>

UNCATD (2015). Policy Guide on Youth Entrepreneurship.
<https://unctad.org/webflyer/policy-guide-youth-entrepreneurship>

Vijaya, K. R. (2013). Teaching Soft Skills to Technical Professionals Technology versus Practical Intelligence. *International Journal of English and Education*, 2(3), 567-573

Yaakub, M. H. *et al.* (2021). Exploring the role of technology infrastructure capability and intrapreneurship to influence higher education institutions' performance. *Journal of Physics: Conference Series*, 1793.

Kundizzjonijiet tax-xogħol, ambjenti ta' appoġġ u aspetti psikoloġici

Fl-aħħar ffit deċennji, kien hemm avvanzi sinifikanti fl-awtomazzjoni, id-digitizzazzjoni, it-tagħlim tal-magni, l-intelliġenza artifiċjali u teknoloġija oħra (Makridakis, 2017). Avvanzi rapidi fl-intelliġenza artifiċjali, imsejha wkoll intelliġenza tal-magni, espandew dak li issa huwa possibbli bl-awtomazzjoni u r-robotika (Frank et al., 2019).

L-iżviluppi fit-teknoloġija mhux biss bidlu l-impjieg disponibbli għalina iżda bidlu wkoll in-natura tax-xogħol imwettaq. L-impjieg saru dejjem aktar iffukati fuq is-servizz u konjittivament kumplessi u esígħi. Proporzjon kbir ta' impiegati issa qed jaħdmu bħala ħaddiema tal-għarfien jew fkuntest ta' servizz. Pereżempju, l-Aġenzija Ċentrali tal-Intelligence tal-Istati Uniti (2017) tistma li 63% tal-PGD tad-dinja jinħoloq permezz tal-industrija tas-servizzi.

L-avvanzi teknoloġici ppermettew lill-forza tax-xogħol biex taċċessa ammonti illimitati ta' informazzjoni onlajn, biex tlesti malajr ħidmiet konjittivi ta' rutina (eż. permezz ta' softwer għall-analizi tad-dejta), biex tagħti servizzi personalment jew mill-bogħod (eż. edukazzjoni mill-bogħod) u biex ikollha kollaborazzjonijiet dinamiċi ma' individwi jew timijiet. madwar żoni tal-ħin differenti madwar id-dinja. B'mod ġenerali, it-teknoloġija stabbiliet dejjem aktar il-pass u l-metodu tax-xogħol, anke f'industriji li tradizzjonalment kellhom latitudni ta' deciżjoni ferm akbar – bħall-finanzi, ix-xjenza, l-edukazzjoni u s-saħħha.

L-influwenza ta' tfixkil tat-teknoloġija fil-postijiet tax-xogħol li qed jinbidlu kellha wkoll rwol fil-bidla mit-tradizzjoni ta' impieg wieħed u ambjent ta' impieg għall-karriera gdida ‘bla fruntieri’ (Rodrigues and Guest, 2010). Permezz tal-vantaġġi tat-teknoloġija, l-organizzazzjonijiet qed isiru dejjem aktar fluwidi, interkonnessi u globali, li jirriżultaw fprobabbiltà ferm ogħla ta' moviment kemm minn naħha għal oħra kif ukoll fi ħdan il-konfini organizzattivi matul il-ħajja tax-xogħol ta' impiegat. L-avvanzi fit-teknoloġija jfissru wkoll li rrwoli u l-kompli tax-xogħol qed jiġu ddisinjati mill-ġdid regolarmen, u dan jirriżulta faspettattivi akbar għall-impiegati biex jaġġornaw jew jiksbu ħiliet godda għal rwoli differenti tul il-karriera tagħhom.

It-teknoloġija fil-postijiet tax-xogħol hija tipikament iddisinjata biex iż-żejjid il-produttività u ttejjeb ir-riżultati organizzattivi, ħafna drabi bi ffit konsiderazzjoni tal-impatt fuq l-impiegati. Pereżempju, il-preżenza mifruxa tat-teknoloġija tista' tiproduċi ‘norma ta' respons’ li giet marbuta ma' domandi percepiti akbar, aspettattivi ta' prestazzjoni u produttività mhux realistiċi, u sentimenti ta' eżawriment mentali akbar (Perlow, 2012). Studji wrew li t-teknoloġija tista'

taċċellera l-pass tax-xogħol sal-punt li żżid l-istress tal-impjegati, tagħbi jaġid, eżawriment u burnout (Barley et al., 2011; Chesley, 2014; Maier et al., 2015; Murray and Rostis, 2007; Su and Mark), , 2008).

L-użu mifrux tat-teknoloġija fuq il-post tax-xogħol huwa akkumpanjat ukoll minn żieda fil-ħin tal-iskrin u mgħiba sedentarja fuq il-post tax-xogħol (Waters et al., 2016; Yang et al., 2017) li ġiet marbuta ma' riżultati fqar tas-saħħha fizika, bħaż-żieda probabbiltà li tiżviluppa problemi ta' saħħha fizika bħad-dijabete, mard tal-qalb u kardjovaskulari, disturbi muskoloskeletalni u obeżitā, ħafna drabi bi kwistjonijiet ta' saħħha mentali konkorrenti (Duncan et al., 2012; Ford and Caspersen, 2012; Wilmot et al., 2012). Instab ukoll li l-ħin tal-iskrin fit-tul u l-imġieba sedentarja fuq il-post tax-xogħol huma marbuta direttament ma 'kwistjonijiet ta' saħħha mentali inkluż żieda fis-sintomi ta' dipressjoni u ansjetà awtorapportati (Machav et al., 2017).

L-organizzazzjonijiet qed jużaw ukoll dejjem aktar teknoloġiji tal-intelliġenza artifiċjali biex itemmu xogħol li qabel kien isir mill-bnedmin. Pereżempju, ħafna organizzazzjonijiet issa jużaw sistemi awtomatizzati ta' ‘self-service intelligenti’, iddisinjati biex jippermettu lill-klijent jew lill-klijent li jikkoproduċi s-servizz, bis-suppożizzjoni li l-klijenti għandhom il-ħiliet, it-taħriġ jew l-appoġġ biex jagħmlu dan. Eżempji jinkludu l-ordni tal-ikel permezz ta’ apps tal-mowbajl, il-kontroll tal-bagalji fl-ajrūport, il-prenotazzjoni tal-akkomodazzjoni onlajn u l-użu ta’ checkouts self-service fis-supermarket. Filwaqt li ħafna klijenti japprezzaw il-konvenjenza u l-ħin iffrankat, is-sistemi mhux dejjem jaħdnu kif iddisinjati u ġeneralment huma utli biss għal talbiet u ħtiġiġiet standard tal-klijenti. Bħala riżultat, mhuwiex rari li fħafna rwoli ta' servizz, meta l-klijent jew il-klijent jinteraġixxi mal-impjegat, il-klijenti huma aktar probabbli li jesperenzaw livelli għoljin ta' fru strazzjoni, rabja u ħafna drabi mfixkla aspettattivi (Groth and Grandey, 2012). Dan iżid it-talbiet li jesperenzaw l-impjegati, peress li x'aktarx ikollhom jimmaniġġaw it-trattament hażin tal-klijenti u jidħlu fxogħol emozzjonal (Groth et al., 2019). Dawn it-talbiet addizzjonal, kemm interni kif ukoll esterni, jistgħu jnaqqsu b'mod sinifikanti r-riżorsi personali u r-reżiljenza u jqiegħdu lill-impjegati friskju akbar ta' burnout u saħħha mentali ifqar (Schaufeli et al., 2009), kif ukoll iżidu l-imġieba ta' rtirar tal-impjegati bħal żieda fil-leave tal-mard (Nguyen et al., 2016), fatturat (Goodwin et al., 2011), u sabotaġġ tal-impjegati kontra klijenti bħal tmiem f'daqqa sejħa ta' servizz (Wang et al., 2011).

Minbarra l-effetti fuq iL-esperjenzi tax-xogħol tal-impjegati individwali, it-teknoloġija jistgħu wkoll inaqqsu l-kwalità tar-relazzjonijiet interpersonali bejn l-impjegati u l-kapital soċjali fi ħdan l-organizzazzjonijiet. Għal ħafna impjegati, l-interazzjonijiet fi ħdan organizzazzjoni huma dejjem aktar medjati minn sistemi u teknoloġija. Pereżempju, nirregistraw kwistjonijiet

ta' saħħha u sigurtà fuq il-post tax-xogħol fuq portal; aħna ma nsejħux persuna u l-emails jiġu ġgħenerati minn kontijiet tas-sistemi b'“ma tirrispondix” u bl-ebda informazzjoni ta’ kuntatt. Dan x'aktarx ikun partikolarment detrimentali meta l-impiegati l-aktar jeħtieġu appoġġ.

L-evidenza hija čara li l-appoġġ soċjali u li tkun parti minn komunità ta’ appoġġ fuq il-post tax-xogħol huma importanti (Grant et al., 2010). Reviżjoni ta'studju longitudinali 14 sabet li talbiet psikoloġiči għoljin u appoġġ soċjali baxx kieni l-aktar fatturi b'saħħiethom u konsistenti assoċjati ma' riskju akbar ta' dipressjoni (Netterstrom et al., 2008). Barra minn hekk, appoġġ soċjali baxx relatax max-xogħol huwa assoċjat ma' probabbiltà akbar ta' problemi ta' saħħha mentali u/jew assenza fit-tul tal-mard (de Lange et al., 2003). Studju prospettiv ta' koorti ta' 9631 impiegat maskili tal-kumpanija nazzjonali tal-gass u l-elettriku ta' Franz sab li sodisfazzjon baxx fir-relazzjonijiet soċjali u appoġġ soċjali baxx fuq ix-xogħol kieni assoċjati ma' żieda ta' 10%–26% fl-assenza tal-mard li baqgħet għaddejja fuq 6 snin (Melchior et al. ., 2003). Relazzjonijiet hžiena tax-xogħol instabu li huma assoċjati ma' riskju akbar ta' saħħha mentali fqira u saħħha fizika mnaqqsa. B'kuntrast, interazzjonijiet umani pożittivi gew assoċjati ma' mudelli aktar b'saħħiethom ta' reazzjonijiet kardjovaskulari, immunoloġiči u newro-endokrinali (Heaphy u Dutton, 2008).

B'mod ġenerali, it-teknoloġija qed tkalli impatt negattiv fuq is-saħħha mentali fuq il-post tax-xogħol b'ħafna modi billi żżid id-domandi, tnaqqas ir-riżorsi u tbiddel kif l-impiegati jaraw il-futur, li kollha għandhom spejjeż moħbija u diretti għal min iħaddem u l-impiegati. Riċerka konsiderevoli issa tenfasizza li fatturi tax-xogħol bħal disinn fquir tal-impjieg, domanda għolja għall-impjieg, kontroll baxx tal-impjieg u żbilanci kbar tal-isforzi-premju huma assoċjati ma' riskju akbar li jiġu žviluppati kundizzjonijiet komuni tas-saħħha mentali (Harvey et al., 2017). It-teoriji tad-disinn tax-xogħol bħall-mudell tal-karatteristiċi tax-xogħol (Hackman and Oldham, 1980) u t-teoriji dwar id-Domandi u r-Riżorsi tal-Impjieg (Schaufeli et al., 2009) jistipulaw li, biex intejbu s-saħħha mentali, jeħtieġ li nfasslu impjiegli li jkollhom riżorsi biex jgħinu fil-bilanċ jew jirrispondu għal talbiet għoljin. Riżorsi bħal kontroll, appoġġ, feedback ta' kwalità għolja u opportunitajiet ta' tagħlim huma kollha assoċjati b'mod pożittiv mal-benessri relatħax max-xogħol. Fortunatament, hemm ħafna modi li bihom it-teknoloġija tista', u kienet, użata biex tiddisinja b'success ix-xogħol biex tgħin tissalvagħwardja s-saħħha mentali tal-impiegati. Issa nirrevedu l-modi li bihom l-awtomazzjoni u l-avvanzi fit-teknoloġija kellhom impatt pożittiv fuq is-saħħha mentali fuq il-post tax-xogħol u l-benessri tal-impiegati.

Meta ddisinjati u implementati sew biex jikkunsidraw l-impatt fuq kif in-nies jagħmlu x-xogħol tagħhom, is-sistemi tat-teknoloġija jistgħu jiffunzjonaw biex inaqqsu d-domandi. Meta l-awtomazzjoni ttaffi x-xogħol ta' taxxa konjittiva bħal tiftix fil-letteratura kif ukoll kompiti amministrattivi ripetittivi bħal kompiti ta' dħul ta' dejta, l-impiegati jistgħu jesperjenzaw inqas għeja u jqattgħu aktar ħin fuq xogħol awtonomu, kreattiv u ta' hsieb profond jew jidħlu f'interazzjonijiet sinifikanti mal-klijenti u l-klijenti. Pereżempju, l-infermiera jistgħu jqattgħu inqas ħin jirregistraw u jressqu d-dejta tal-pazjent u aktar ħin jipprovd kura ta' kwalità lill-pazjenti tagħhom. Id-dejta tal-istħarrig tad-Djar, tad-Đħul u tax-Xogħol fl-Awstralja (HILDA) turi li l-kompiti tax-xogħol li jistgħu jiġi awtomatizzati l-aktar faċilment, bħax-xogħol tal-linja tal-assemblaġġ u d-ħħul tad-dejta, kieni wkoll il-kompiti li l-impiegati kklassifikati bħala l-inqas sodisfaċenti biex jittlestew (AlphaBeta, 2017). L-awtomazzjoni għandha l-potenzjal li tnaqqas in-nuqqas ta' sodisfazzjon fix-xogħol u potenzjalment ittejjeb il-benessri billi tillibera ħin għall-impiegati biex jużaw il-ħiliet kreattivi, trasferibbi u mhux awtomatizzati tagħħom.

L-awtomazzjoni tejbet ukoll is-sikurezza fuq il-post tax-xogħol u naqqset ir-riskju ta' korimenti fiżiċċi fuq il-post tax-xogħol (Horton et al., 2018). Fil-biċċa l-kbira tal-pajjiżi inkluża l-Awstralja, l-awtomazzjoni ssostitwiet ħafna kompiti fiżikament perikoluži u tedjanti li qabel kieni tlestell bl-idejn bħal xogħol ripetittiv ta' rfigħ ta' tqal (Horton et al., 2018). It-taqqis fil-korimenti fiżiċċi fuq il-post tax-xogħol għandu fl-istess ħin inaqqas il-probabbiltà li l-impiegati jgħarrbu problemi psikoloġiči li jirriżultaw minn dawn il-korimenti, inkluži s-sequelae tas-saħħha mentali tal-korimenti, motivazzjoni fqira biex jerġgħu lura għax-xogħol, iż-żollement, frużazzjoni u rabja (Duncan et al., 2012; Ford u Caspersen, 2012; Wilmot et al., 2012).

It-teknoloġija tista' wkoll tippromwovi prattiki tajba tas-saħħha mentali. Wieħed mill-benefiċċi ewlenin mill-avvanzi reċenti fit-teknoloġija huwa s-Saħħha elettronika u interventi proattivi tas-saħħha mentali fuq il-post tax-xogħol. Fl-ahħar għaxar snin, ir-riċerka proliferat fis-Saħħha elettronika fejn l-interventi huma appoġġjati minn proċessi elettronici u teknoloġiči u komunikazzjoni digitali. Interventi tas-Saħħha elettronika b'tekniki terapewtiċi bbażati fuq l-evidenza jistgħu jappoġġjaw u joholqu titjib sinifikanti għal dawk b'kundizzjonijiet komuni tas-saħħha mentali bħad-dipressjoni u l-ansjetà. Pereżempju, evidenza meta-analitika tissuġġerixxi li l-interventi tas-Saħħha elettronika bbażati fuq il-kuxjenza jistgħu jnaqqsu s-sintomi ta' kundizzjonijiet komuni tas-saħħha mentali fost l-impiegati (Stratton et al., 2017). Bl-istess mod, reviżjoni reċenti oħra u meta-analizi sabet li interventi digitali tas-saħħha mentali mogħtija fuq

il-post tax-xogħol jistgħu jtejbu l-benessri psikoloġiku u l-effettività tax-xogħol fost l-impjegati (Carolan et al., 2017).

Benefiċċju addizzjonali tal-interventi tas-Saħħha elettronika huwa li jipprovdu materjal aċċessibbli u mxerred facilment lill-postijiet tax-xogħol irrispettivament mid-daqs jew il-lokazzjoni ġeografika tagħhom. Perezempju, prova kkontrollata randomised cluster (RCT) ta' 24 Stazzjon tan-Nar u Salvataġġ u Hazmat madwar NSW sabet li programm ta' taħriġ wassal għal reżiljenza psikoloġika mtejba kompletament onlajn, karakteristika ta' post tax-xogħol b'saħħtu mentalment (Petrie et al., 2018), fost l-ewwel rispons attivi f'segwitu ta' 6 xhur flimkien ma' attenzjoni generali, ottimiżmu, ilahħqu attiv u jfittxu appoġġ minn oħrajn (Joyce et al., 2019).

Eżempju ieħor ta' inizjattiva proattiva tas-saħħha mentali fuq il-post tax-xogħol mogħtija biss onlajn huwa t-taħriġ tas-saħħha mentali għall-manigħers. RCT reċenti (Gayed et al., 2019) sab li programm ta' taħriġ ta' manigħers onlajn irriżulta f'titjib sinifikanti fil-kunfidenza tal-manigħers u wassal għal bidliet fl-imgieba reattivi u preventivi ta' bidu ta' konversazzjonijiet u tfassil mill-ġdid tax-xogħol li huma importanti fil-ħolqien ta' xogħol mentalment b'saħħtu. ambjent għall-persunal. Dan it-tip ta' taħriġ onlajn dwar is-saħħha mentali jidher li huwa mod effettiv u skalabbi biex itejjeb il-kunfidenza tal-manigħers u l-prattiki fuq il-post tax-xogħol dwar is-saħħha mentali biex jappoġġaw il-ħtiġijiet tas-saħħha mentali tal-impjegati tagħhom fir-rapporti diretti.

Madankollu, it-teknoloġija mhux biss qed taffettwa x-xogħol li nagħmlu iżda wkoll qed toħloq opportunitajiet biex tbiddel fejn u meta naħdmu.

'Xogħol flessibbli', 'telework' u 'xogħol mill-bogħod' jirreferu għall-użu tat-teknoloġija tal-informazzjoni biex taħdem mid-dar jew kwalunkwe post ieħor barra l-uffiċċju (Spreitzer et al., 2017).3 Fl-ippjanar tan-Netwerk Nazzjonali tal-Broadband (NBN).) fl-2012, il-gvern federali Awstraljan stmat li 12 % tal-popolazzjoni tax-xogħol tkun qed taħdem b'mod regolari mill-bogħod sal-2020. Madankollu, stħarriġ globali fuq skala kbira li sar fl-2019 mill-Grupp Internazzjonali tal-Post tax-Xogħol sab li madwar 100 nazzjon aktar minn 50 % tal-impjegati jaħdnu f'xi kapaċità barra mill-postijiet tal-uffiċċju prinċipali tagħhom għal 2.5 ijiem fil-ġimgħa jew aktar. L-istess stħarriġ sab li madwar 74% ta' dawk li wieġbu Awstraljani qiesu li x-xogħol flessibbli kien ‘in-normal il-ġdid’ (International Workplace Group, 2019). Barra minn hekk, abbaži tad-dejta tal-Uffiċċju taċ-Ċensiment tal-Istati Uniti tal-2005–2016, ix-xogħol mid-

dar (fost impjegati li ma jaħdmux għal rashom biss) żdied b'140 % (Global Workplace Analytics, 2018).

Ix-xogħol flessibbli ħafna drabi huwa pożizzjonat fil-letteratura dwar il-ġestjoni bħala win-win: min iħaddem għandu forza tax-xogħol aktar produttiva li tuża inqas spazju u hija orħos biex ikollha, u l-ħaddiema għandhom bilanċ aħjar bejn ix-xogħol u l-ħajja privata, li jžid is-sodisfazzjon tax-xogħol u l-impenn organizzattiv (Bloom et al., 2015). Madankollu, din ir-rappreżentazzjoni komuni ta' 'xogħol flessibbli tinjora riżultati negattivi potenzjali, bħall-irkupru inadegwat mix-xogħol fid-dar u t-tfixkil tal-konnessjonijiet soċjali u l-iżolament (Bloom et al., 2015). Ix-xogħol flessibbli jista' jkollu implikazzjonijiet kbar għall-benessri tal-impjegati. Il-letteratura dwar ir-relazzjoni bejn ix-xogħol flessibbli u s-saħħha mentali tal-impjegati hija kkumplikata u s-sejbiet sal-lum huma mħallta. Madankollu, il-mudell ġenerali tas-sejbiet jissuġgerixxi li xogħol flessibbli jista' 'jintuża biex titjieb is-saħħha mentali tal-impjegati permezz ta' mekkaniżmi bħal żieda fl-awtonomija u flessibbiltà. Jekk, madankollu, ma jiġix immaniġġjat tajjeb, ix-xogħol flessibbli jista' jkun ta' riskju sinifikanti għas-saħħha mentali tal-impjegati.

Minkejja li jkunu fizikament skonnettjati minn kollegi tax-xogħol u spazju għall-uffiċċi, impjegati li jaħdmu b'mod flessibbli jistgħu ma jkunux jistgħu jiskonnettjaw mentalment mix-xogħol tagħhom matul il-ħin personali tagħhom. Il-letteratura tax-xogħol flessibbli tinnota li mingħajr ippjanar ċar tal-konfini, x'aktarx li jinqalgħu kwistjonijiet b'interferenza bejn ix-xogħol u d-dar (WHI) jew kunflitt. Pereżempju, studju wieħed sab li l-użu tat-teknoloġija tal-informazzjoni u l-komunikazzjoni fid-dar għandu impatt negattiv fuq il-kwalită, il-kwantită u l-konsistenza tal-irraq li jfixkel il-proċess ta' diżimpenn psikoloġiku mix-xogħol, iżda biss fost dawk li ma stabbilixxewx fruntieri madwar l-użu tat-teknoloġija relatav max-xogħol fid-dar (Barber u Jenkins, 2014). Ix-xogħol mid-dar jista' jnaqqas 1-effetti tipiči ta' ristorazzjoni konjittivi, emozzjonali u fiżiċċi li tkun id-dar (Baines u Gelder, 2003; Geurts u Sonnentag, 2006; Hartig et al., 2007).

Ix-xogħol mid-dar jew postijiet oħra remoti jista' jžid sentimenti ta' iżolament soċjali u solitudni billi jillimita l-opportunitajiet biex jiġu žviluppati relazzjonijiet sinifikanti mal-kollegi u jwassal għal deterjorament tar-relazzjonijiet soċjali fuq ix-xogħol (Golden, 2006; Monge et al., 1985; Nardi u Whittaker, 2002). Impjegati li jippercepixxu livelli oħla ta' eskużjoni fuq

il-post tax-xogħol għandhom it-tendenza li jkollhom livelli aktar baxxi ta' benessri (Hitlan et al., 2006) u livelli ogħla ta' dwejjaq (Wu et al., 2012). Sentimenti ta' solitudni huma wkoll sors ta' stress kroniku, u assoċjati ma' irraqid ifqar, disforija, depressjoni u ansjetà (Cacioppo et al., 2002; Campione, 2008). It-tnaqqis fil-viżibilità u l-interazzjonijiet soċjali mal-kolleġi fl-ispazju tax-xogħol tradizzjonali intwera wkoll li jwassal għal ansjetà dwar li wieħed ikun pperċepit bħala inqas involut jew impenjat għax-xogħol, li jithalla barra mill-opportunitajiet soċjali u minn deċiżjonijiet organizzattivi importanti, u biżgħat dwar staġnar tal-karriera (Desrosiers, 2001; Duxbury u Neufeld, 1999; McCloskey u Igbaria, 2003).

Interessanti, hemm evidenza li tissuġgerixxi li l-ħaddiema qed iċċajpar dejjem aktar il-konfini psikoloġiči u fiżiċi bejn ix-xogħol u l-ħajja tal-familja bħala riżultat taż-żieda fl-ammont ta' xogħol tal-impiegati f'dawn l-aħħar deċennji (Allen u Shockley, 2009; Kossek u Michel, 2011). Hemm, madankollu, evidenza li l-kombinazzjoni tal-ambjent tax-xogħol u tad-dar tista' żżid il-kunflitt bejn ir-rwoli tax-xogħol u tad-dar (Butts et al., 2015; Glavin and Schievman, 2012; Mann and Holdsworth, 2003; Mirchandani, 2000; Sullivan, 2003). Pereżempju, studju wieħed sab li l-ħin imqatta' biex jirrispondu għal emails barra mill-ħin tax-xogħol ġie assoċjat ma' livelli akbar ta' emozzjonijiet negattivi (eż. rabja) u, min-naħha tiegħu, mbassar żieda fil-kunflitt tax-xogħol u mhux tax-xogħol (Butts et al., 2015).

Filwaqt li x-xogħol flessibbli ġie assoċjat ma' żieda fil-kunflitt bejn ix-xogħol u l-familja, hemm ukoll sejbiet li jiissuġġerixxu l-kuntrarju. Ix-xogħol flessibbli jista' jippermetti lill-individwi jallinjaw il-ħinijiet tax-xogħol u t-talbiet mar-rekwiżiti u l-iskedi tal-membri tal-familja bħal sighħat tal-kura tat-tfal u ħinijiet tal-ġbir tal-iskola, li jistgħu jgħinu biex jitnaqqas il-kunflitt ibbażat fuq il-ħin u l-kunflitt bejn ix-xogħol u l-familja (Duxbury et al. , 1998; Kirchmeyer, 1995; Raghuram u Wiesenfeld, 2004). Flessibilità akbar madwar il-ħinijiet tax-xogħol, bħall-ħinijiet tal-bidu u tat-tmiem, ġiet assoċjata ma' riżultati aktar pożittivi tas-saħħha mentali tal-impiegati (Joyce et al., 2010). Dan huwa konsistenti ma' evidenza li livelli akbar ta' kontroll fuq fejn, meta u kif l-impiegati jlesti l-kompli tagħhom jistgħu jtejbu s-sentimenti tagħhom ta' awtonomija (Elsbach, 2003; Hackman and Oldham, 1976; Standen, 2000), li ġiet marbuta ma' livelli ogħla ta' il-benessri psikoloġiku (Park and Searcy, 2012).

Li taħdem b'mod flessibbli tista' tgħin ukoll biex tipproteġi lill-impiegati minn kwistjonijiet ta' saħħha mentali li jistgħu jinqalġġu matul perjodi ta' tranżizzjoni tax-xogħol billi tippermetti proċess ta' rtirar aktar gradwali (mhux mhux f'daqqa) u tranżizzjonijiet aktar gradwali għar-

ritorn għax-xogħol għal dawk l-impiegati li esperjenzaw is-saħħha mentali. diffikultajiet u ma jkunux jistgħu jerġgħu lura immedjatament l-uffiċċju, kif ukoll ġenituri godda li jridu jqattgħu ftit mis-sigħat tax-xogħol tagħhom id-dar. It-tranżizzjoni lura lejn jew barra mix-xogħol tista' tgħin biex tnaqqas l-ansjetà, it-tbatija jew is-sintomi depressivi minn bidliet f'daqqa fil-ħajja tax-xogħol (Allen u Shockley, 2009).

Ix-xogħol flessibbli jista' jgħin ukoll biex jingiebu opportunitajiet ta' impjieg għal individwi li jgħixu f'żoni rurali jew remoti, fejn kwistjonijiet relatati mas-saħħha mentali bħal rati għoljin ta' dipressjoni, qgħad u suwiċidju huma tipikament aktar prevalent (Harvey et al., 2017). Stħarrig tal-2012 tal-ħaddiema Awstraljani (Colmar Brunton Research u Deloitte Access Economics for the Commonwealth of Australia, 2013) sab li 70 % ta' dawk li jgħixu fl-Australja reġjonali u remota u li ma jaħdmux bħalissa jidħlu f'xogħol flessibbli jekk jingħataw l-opportunità. Organizzazzjonijiet li joffru opportunitajiet ta' xogħol flessibbli jistgħu wkoll jindikaw lill-impiegati li huma r-rieda tagħhom li jagħġustaw l-ambjent tax-xogħol biex jilqgħu ghall-ħtigjiet tal-impiegati. Scandura u Lankau (1997) issuġġerew ukoll li organizzazzjonijiet li jippermettu lill-impiegati jaħdmu mid-dar jindikaw li jimpurtahom mill-protezzjoni tal-benessri tal-impiegati. Dan il-messaġġi jista' jiispjega parzjalment għaliex ix-xogħol flessibbli jista' jnaqqas l-intenzjonijiet ta' turnover (Rhoades u Eisenberger, 2002).

X'aktarx li jkun hemm ukoll beneficiċċi addizzjonali ta' xogħol flessibbli bħat-tnejn is-saħħha mentali assoċjat mal-ħin, l-ispejjeż u l-battikata tal-vjaġġ lejn u mix-xogħol. Il-ħin iffrankat billi ma tivvjaġġax jista' wkoll jipprovd aktar ħin biex tidħol fattivitajiet oħra bħal klassijiet sportivi, meditazzjoni u attivitajiet ta' rikreazzjoni mal-familja u l-ħbieb li jistgħu jgħinu biex itaffu l-istress relat luu max-xogħol (Greenhaus u Beutell, 1985; Konradt et al., 2003). Il-Figura 3 tipprovd ħarsa ġenerali lejn il-bidliet fil-futur tax-xogħol, u l-effetti fuq il-post tax-xogħol u s-saħħha mentali fuq il-post tax-xogħol.

Hekk kif it-teknoloġija tkompli toħloq ‘affordances’ jew possibiltajiet ta’ kif/fejn naħdmu, huwa importanti li nirriċerkaw l-impatt ta’ dawn il-possibilitajiet fuq is-saħħha mentali. L-influwenza tat-teknoloġija fuq is-saħħha mentali fuq il-post tax-xogħol tiddependi fuq kif tiġi implementata, in-normi organizzattivi dwar l-użu tagħha, u l-perċezzjonijiet tal-impiegati tal-effett tagħha fuq ir-rwol tagħhom. Biex noħolqu postijiet tax-xogħol fejn l-impiegati jibbenif kaw mit-teknoloġija, neħtieġu kollaborazzjoni eqreb bejn ir-riċerkaturi, il-psikologi, l-ispeċjalisti tal-esperjenza tal-utent, l-industrija u l-korpi tal-gvern biex niksbu fehim aħjar tal-

impatt tat-teknoloġija permezz ta' lentijiet multipli – mhux biss il-lenti tal-produttività. Din il-kollaborazzjoni tibbenefika minn fokus preventiv, iggwidat minn prinċipji ta' disinn tajjeb tax-xogħol.

Kien hemm diversi reviżjonijiet sistematici u meta-analiżi dwar id-disinn tax-xogħol u l-effetti fuq is-saħħha mentali. Per eżempju, West et al. (2016) sabu żewġ fatturi kellhom effetti klinikament sinifikanti fuq il-burnout tat-tabib, spċifikament sīgħat tax-xogħol imnaqqsa (talbiet) u l-involviment tal-parteċipanti fl-iżvilupp ta' modifiki għall-processi ta' xogħol kliniku (prattiċi parteċipattivi). Reviżjoni sistematika minn Egan et al. (2007) dwar interventi parteċipattivi f'organizzazzjonijiet dwar ir-riżultati tas-saħħha mentali sabu appoġġ għall-mudell ‘domanda-appoġġ-kontroll’ (Karasek u Theorell, 1990) partikolarment fejn żdied il-kontroll fuq ix-xogħol. Bl-istess mod, Tsutsumi et al. (2009) sabu titjbis fis-saħħha mentali minn prova kkontrollata randomised cluster ta' intervent parteċipattiv ibbażat fuq tim, li jsolvi l-problemi. Din ir-riċerka tissuġġerixxi li l-involviment tal-impiegati fid-disinn tal-interface teknoloġija-xogħol huwa importanti għar-riżultati tas-saħħha mentali.

L-organizzazzjonijiet jistgħu jikkunsidraw li jimpiegaw psikologi tal-fatturi konjittivi, organizzattivi u umani biex ifasslu u jimplimentaw inizjattivi li jippromwov użu aktar ‘mentalment b’saħħtu’ tat-teknoloġija fuq ix-xogħol. Fl-Australja, hemm numru dejjem jikber ta’ istituzzjonijiet ta’ riċerka dwar is-saħħha mentali – bħall-Black Dog Institute u Beyond Blue – kif ukoll negozji iżgħar li joffru servizzi ta’ konsulenza lill-organizzazzjonijiet. Dawn is-servizzi ta’ konsulenza jinkludu sħubijiet ma’ organizzazzjonijiet biex jgħinu jħeġġu l-użu ta’ prattiċi aktar ‘mentalment b’saħħithom’ fuq ix-xogħol. Postijiet tax-xogħol madwar l-Australja jistgħu jibbenefikaw milli jagħmlu użu minn dawn is-servizzi. Stħarriġ reċenti sab li fi ħdan NSW 8.8% biss tal-postijiet tax-xogħol integrarw prattiki sostenibbli mmirati lejn il-promozzjoni tal-benessri tal-impiegati u s-saħħha mentali (Donnelly u Lewis, 2017).

L-organizzazzjonijiet jistgħu wkoll jikkunsidraw li jadottaw approċċ tas-Saħħha elettronika biex jimplimentaw programmi ta’ benessri tal-impiegati ffukati fuq il-prevenzjoni. Hemm bżonn ta’ aktar programmi ta’ taħriġ biex jgħallmu lill-impiegati kif jidħlu fi prattiki tajba tas-saħħha mentali, kemm jekk hija l-importanza li jieħdu pawżi tax-xogħol, li jipprovaw sessjonijiet ta’ hseb iffukati mingħajr teknoloġija, jew li jiġu diż-żattu notifikasi elettronici bla bżonn. Din il-forma ta’ approċċ ta’ tagħlim elettroniku qed issir għażla dejjem aktar attraenti għall-organizzazzjonijiet peress li tippermetti li t-taħriġ jingħata b’mod universali fil-forzi tax-xogħol

b'mod konsistenti, f'waqtu u kost-effettiv. It-taħriġ onlajn dwar is-saħħha mentali fuq il-post tax-xogħol jista' wkoll jgħin lil ħafna organizzazzjonijiet biex jegħlbu kwistjonijiet relatati mal-ispiża, id-disponibbiltà, l-aċċessibbiltà u fatturi oħra li inkella jistgħu jagħmlu t-taħriġ mhux vijabbi.

L-istrategiji tal-ġestjoni tal-bidla jistgħu wkoll ikollhom rwol ewljeni fil-mitigazzjoni tal-effetti ħżiena fuq is-saħħha mentali assoċjati mal-introduzzjoni ta' teknoloġija ġdida fuq il-post tax-xogħol. Kif indikat minn Vieitez et al. (2001), mhijiex prattika komuni għall-management għoli li jimplimenta sistemi ta' teknoloġija ġdida mingħajr ma jfittekk kontribut mill-impiegati tagħhom. Il-partecipazzjoni tal-impiegati u l-perċezzjonijiet tal-bidla teknoloġika fuq il-post tax-xogħol jista' jkollhom rwol importanti fis-saħħha mentali tal-impiegati, partikolarmen kif jipperċepixxu li t-teknoloġija l-ġdida sejkollha impatt fuq is-sigurtà tax-xogħol tagħhom u jekk għandhomx il-ħiliet biex jadattaw għall-użu tagħha (Brougham and Haar, 2018). ; Vieitez et al., 2001). F'konformità mal-evidenza minn riċerka longitudinali, meta l-organizzazzjonijiet jintroduċu teknoloġija ġdida fuq il-post tax-xogħol, il-management jista' jimmassimizza l-aġġustament psikoloġiku tal-impiegati għall-bidla billi jipprovi komunikazzjoni miftuħha u realistica dwar kif is-sistemi l-ġodda sejkollhom impatt fuq il-kompeti tax-xogħol, u billi jagħti taħriġ čar u f'waqtu. madwar l-użu tiegħu (Petrie et al., 2018; Schweiger and Denisi, 1991).

Meta wieħed iqis il-pass u l-iskala li bihom it-teknoloġija qed tiddefinixxi mill-ġdid il-prattiki fuq il-post tax-xogħol, hija meħtieġa azzjoni mmirata biex tgħammar lill-impiegati attwali u prospettivi b'sett ta' ħiliet validi għall-futur. Il-Forum Ekonomiku Dinji (2016) innota li l-kapaċità li wieħed jifhem u juža d-dejta – kemm b'mod kritiku kif ukoll b'mod kreattiv – se jkun imperattiv f'era ta' qawwa tal-komputer li qed tiżdied. Proporżjon kbir ta' impiegati futuri se jeħtieġu wkoll ħiliet relatati max-xjenza, it-teknoloġija, l-ingħinerija u l-matematika (STEM) (Uffiċċju tax-Xjentist Ewleni, 2013). Madankollu, l-analiżi tax-xejriet futuri fuq il-post tax-xogħol qed jenfasizzaw dejjem aktar li l-impiegati futuri se jeħtieġu bilanċ kemm ta' ħiliet tekniċi kif ukoll mhux tekniċi biex jirnexxu f'suq tax-xogħol kompetittiv, globali u b'ħafna teknoloġija (Torii u O'Connell, 2017). Biex juru vantaġġ kompetittiv fuq oħrajn, l-impiegati mhux biss sejkollhom bżonn juru flessibilità psikoloġika biex jaġġustaw faċilment għal bidliet fil-post tax-xogħol relatati mat-teknoloġija iż-żda wkoll juru ħiliet li l-magni ma jistgħux jirreplikaw faċilment (Manyika, 2017). Il-mudelli madwar is-sejbiet tal-istħarrig jissuġġerixxu li min iħaddem se jivvaluta dejjem aktar lill-impiegati li juru livelli għoljin ta' ħiliet

interpersonali, intelligenza emozzjonali, awtoġestjoni, soluzzjoni tal-problemi, adattabilità u stamina mentali (Forum Ekonomiku Dinji, 2016).

Huwa importanti għall-organizzazzjonijiet li joffru arranġamenti tax-xogħol flessibbli li jirrikonoxxu li l-prattiki tax-xogħol li huma ddisinjati għal gruppi tax-xogħol ko-lokati jistgħu ma jaħdmux għall-impjegati tax-xogħol flessibbli tagħhom. Huwa bla dubju aktar importanti għall-organizzazzjonijiet li jeżaminaw u jifformulaw b'mod kritiku l-prattiki tax-xogħol għall-haddiema flessibbli tagħhom milli għall-gruppi tax-xogħol tagħhom ko-lokati, peress li l-haddiema flessibbli ma jistgħux jiddependu fuq it-tagħlim permezz ta' osservazzjoni soċjali u mudellar fl-uffiċċju, jew permezz ta' komunikazzjoni ma' oħrajn fuq baži personali regolari iżda informali.

L-organizzazzjonijiet jeħtieg ukoll li jistabbilixxu normi ċari għal haddiema flessibbli biex jgħinu fil-mitigazzjoni tal-kwistjonijiet tas-saħħha mentali li l-haddiema flessibbli rrappurtaw bħala ta' sfida (Allen u Shockley, 2009). Pereżempju, l-organizzazzjonijiet jistgħu jikkunsidraw li jaħdmu aktar mill-qrib mar-riċerkaturi u l-psikologi biex jifhmu kif jistabbilixxu l-aħjar klima ta' sigurtà psikosocjali fuq il-post tax-xogħol tagħhom. Klima ta' sigurtà psikosocjali tgħin biex tikkomunika lill-impjegati li l-manġġment huwa interessat li jipproteġi l-benessri u s-saħħha mentali tal-ħaddiema tagħhom (Harvey et al., 2014). Il-ħolqien ta' klima ta' sigurtà psikosocjali għall-ħaddiema flessibbli jinkludi l-istabbiliment ta' aspettattivi dwar id-disponibbiltà matul il-ħinijiet mhux tax-xogħol u l-iffissar ta' limiti ragħonevoli madwar l-użu tat-teknoloġija relatat max-xogħol fid-dar. L-organizzazzjonijiet jistgħu wkoll jikkunsidraw li jikkollaboraw ma' psikologi u riċerkaturi għal inizjattivi ta' prova bħal dawk it-testjati mill-Boston Consulting Group fejn l-impjegati ngħataw lejl mingħajr smartphone matul il-ġimgħa (Perlow, 2012). Prattiċi formali bħal dawn jistgħu jagħtu licenzja lill-impjegati biex jinqalghu u jirkupraw aħjar mill-istress tax-xogħol, li huwa partikolarment importanti għal haddiema flessibbli li l-konfini tax-xogħol u d-dar tagħhom digħi huma aktar imċajpra minn dawk tal-ħaddiem medju kolokat.

L-organizzazzjonijiet jistgħu wkoll jikkunsidraw li jgħaqqu impjegati li huma ġoddha għal xogħol flessibbli ma' ħaddiem flessibbli b'aktar esperjenza bħala peer buddy. Grant et al. (2013) wettqu intervisti fil-fond ma' teleħaddiema biex jidentifikaw fatturi li jinfluwenzaw il-benessri tagħhom u l-bilanc bejn ix-xogħol u l-ħajja privata. Abbażi tas-sejbiet tagħhom, jissuġġerixxu li t-tqabbil ta' ħaddiema flessibbli b'esperjenza ma' ħaddiema flessibbli b'inqas

esperjenza jista' jippermetti mudellar ta' rwoli ta' ħiliet u mgħiba li jistgħu jgħinu lill-ħaddiema flessibbli b'inqas esperjenza biex jadattaw.

L-organizzazzjonijiet jistgħu wkoll jikkunsidraw li joffru riżorsi għall-bini ta' relazzjonijiet għall-ħaddiema flessibbli tagħhom. Studju reċenti sab li l-appoġġ soċjali organizzattiv huwa assoċjat ma' 'tensijni psikoloġika mnaqqsa fħaddiema flessibbli u li din ir-relazzjoni kienet medjata mil-livell ta' iżolament soċjali minn impjegati oħra (Bentley et al., 2016). Studji oħra indikaw ukoll l-importanza tal-appoġġ soċjali għall-benessri tal-impjegati (Daniels u Guppy, 1994; Desrosiers, 2001; Thompson and Prottas, 2006). Meta wieħed iqis dawn is-sejbiet, l-organizzazzjonijiet jistgħu jikkoordinaw perjodikament ikliet tax-xogħol, laqgħat soċjali informali u opportunitajiet ta' networking ta' uffiċċċi biex jgħinu lill-ħaddiema flessibbli jibnu relazzjonijiet ma' ħaddiema flessibbli oħra kif ukoll ħaddiema ko-lokati.

L-organizzazzjonijiet jistgħu jinvestu wkoll f'teknologiji innovattivi u kollaborattivi biex jiżguraw li l-ħaddiema flessibbli tagħhom ikunu jistgħu faċilment iżommu l-kondiżjoni tal-għarfien u l-konnettività soċjali mal-kolleġi tagħhom (Belanger and Allport, 2008; Dery and Hafermalz, 2016; Greer and Payne, 2014; Manca et al., 2018). Softwer ta' messaġġi istantanji jista' jgħin biex jimita konversazzjonijiet incidentali qosra li normalment iseħħu fl-uffiċċju (McAdams, 2006). Ghadd dejjem jikber ta' organizzazzjonijiet qed jużaw ukoll servizzi ta' networking soċjali ta' intrapriži, bħal Yammer ta' Microsoft (<http://www.yammer.com>), li jippermettu komunikazzjoni fħin reali permezz ta' test, vuċi u vidjo u huma mfassla biex jiffacilitaw l-involviment ma' oħra jnnejha f'l-organizzazzjoni. Minbarra li jtaffu s-sentimenti ta' iżolament, ir-riżorsi tal-bini ta' relazzjonijiet jistgħu jgħinu biex jimmaniġġjaw it-thassib dwar il-progressjoni tal-karriera ħaddiema flessibbli li jista' jkollhom dwar preżenza fiżika mnaqqsa fl-organizzazzjoni (Chapman et al., 1995; Taskin an Bridoux, 2003).

Diversi studji enfasizzaw li karakteristika centrali ta' ġestjoni tajba ta' ħaddiema flessibbli tinvolvi li tkun permessa l-awtonomija filwaqt li tinżamm ukoll komunikazzjoni mill-qrib u li tipprovdi appoġġ meta u kif meħtieġ (eż. Frolick et al., 1993; Grant et al., 2013; Richardson, 2010). Il-maniġers jistgħu jinkorporaw sistemi biex jiċċekkjaw regolarment il-benessri tal-ħaddiema flessibbli tagħhom, partikolarmen minħabba n-nuqqas ta' 'indikazzjonijiet personalment. Il-maniġers huma wkoll avżati biex jinkoraġġixxu b'mod espliċitu lill-ħaddiema flessibbli biex jistabbilixxu konfini raġonevoli madwar l-użu tat-teknoloġija relatit max-xogħol fid-dar (Barber u Jenkins, 2014). Huwa importanti wkoll li l-maniġers jesprimu aspettattivi

raġonevoli dwar il-ħinijiet ta' 'rispons u d-disponibbiltà matul il-ħinijiet mhux tax-xogħol. Fl-Awstralja, filwaqt li hemm oqfsa eċċellenti online u linji gwida dwar kif jiġu mmaniġġjati bla-ħjar mod il-benessri u s-saħħha mentali tal-ħaddiema remoti (Comcare, 2013), għadu ma kienx hemm ħafna valutazzjoni dwar jekk dawn il-linji gwida humiex fil-fatt implementati mill-organizzazzjonijiet.

Jeħtieg li l-gvernijiet jinvestu fl-iżvilupp ta' aktar politiki bbażati fuq l-evidenza dwar ir-responsabbiltajiet tal-organizzazzjonijiet fis-salvagwardja tas-saħħha mentali tat-teleworkers. Fl-2013, qabel it-tnedija tan-Netwerk Nazzjonali tal-Broadband (NBN), il-Kummissjoni Awstraljana tas-Servizz Pubbliku bdiet prova tat-telexogħol biex tinforma l-iżvilupp tal-politika (Colmar Brunton Research u Deloitte Access Economics għall-Commonwealth tal-Awstralja, 2013). L-indikaturi ewlenin tal-prestazzjoni vvalutati għall-prova kienu jinkludu produttività, spejjeż u tfaddil assoċjati ma' xogħol flessibbli, kif ukoll facilità u effiċjenza ta' xogħol flessibbli. Provi futuri jistgħu jikkunsidraw l-inklużjoni ta' indiċi tas-saħħha mentali u l-benessri tal-impiegati (eż. livelli ta' iżolament, dipressjoni u indikaturi oħra aktar oġgettivi li jinhass lilu nnifsu); ir-riżultati fuq indikaturi bħal dawn jeħtieg li jkollhom rwol kritiku fl-iżvilupp ta' politika ta' xogħol flessibbli. Il-politiki tax-xogħol flessibbli jeħtieg li jkollhom kopertura komprensiva ta' kwistjonijiet ta' leġiżlazzjoni dwar is-Saħħha u s-Sigurtà fuq il-Post tax-Xogħol għax-xogħol fid-dar jew f'postijiet oħra mhux regolati, inkluż id-disinn tax-xogħol, is-siġħat tax-xogħol, il-waqfien u d-drittijiet tal-leave, kif ukoll links għal riżorsi għall-appoġġ inkluża l-assistenza tal-impiegati programmi (Kumitat Konsultattiv Awstraljan tat-Telework, 2006). Il-korpi tal-gvern jistgħu jgħinu wkoll lill-organizzazzjonijiet fl-iżvilupp tal-politiki tal-kumpanija tagħhom stess, f'konformità mal-leġiżlazzjoni statali u federali rilevanti. Il-politiki tax-xogħol flessibbli tal-kumpanija huma ta' valur biex jistabbilixxu aspettattivi kemm għall-maniġers kif ukoll għall-impiegati u huma importanti biex jirregolaw ir-riskji assoċjati max-xogħol flessibbli (Comcare, 2013; WorkCover NSW, 1996). Pereżempju, nirrakkomandaw lill-organizzazzjonijiet jistqarru b'mod ċar fil-politiki tax-xogħol flessibbli tagħhom li l-ħaddiema flessibbli għandhom aċċess għall-istess livell ta' intitolamenti u opportunitajiet ta' progressjoni tal-karriera bħall-kolleġi tagħhom ibbażati fl-uffiċċju (Huws et al., 1997).

Minħabba l-probabbiltà kbira li l-biċċa l-kbira tal-impiegati jaħdmu b'mod flessibbli fxi punt fil-karriera tagħhom, l-istituzzjonijiet edukattivi jeħtieg li jarmaw lill-istudenti b'ħiliet li jgħinuhom jaġġustaw bl-ħajjar mod għal xogħol flessibbli. Min iħaddem jipperċepixxi firxa ta' ħiliet bħala importanti għal xogħol flessibbli, inklużza l-abbiltà li taħdem b'mod indipendent, il-ġestjoni tal-ħin u l-ħiliet tal-ġestjoni tat-teknoloġija (Sharit et al., 2009). Minbarra li jiġi

żgurat li l-iskejjel u l-universitajjet jgħallmu lill-impjegati prospettivi ħiliet tax-xogħol flessibbli kritiči, huma meħtieġa wkoll programmi (eż- taħriġ intern) għall-impjegati eżistenti. Dawn il-programmi jippermettu lill-impjegati eżistenti jaġġornaw il-ħiliet u l-kapaċitajiet tagħhom fil-ġestjoni tar-rekwiżiti li qed jevolvu ta' xogħol flessibbli, pereżempju, fl-użu tat-teknoloġija tal-komunikazzjoni u softwer kollaborattiv onlajn (Huws et al., 1997; Forum Ekonomiku Dinji, 2016). Meta wieħed iqis il-forza tax-xogħol li qed tixxieħ, l-organizzazzjonijiet, ir-riċerkaturi u l-iżviluppaturi tas-softwer jistgħu jikkollaboraw aktar biex ifasslu teknoġġija u programmi ta' taħriġ li jakkomodaw il-livell ta' ħiliet u l-limitazzjonijiet ta' impjegati akbar fl-età (Fisk et al., 2009; Sharit et al., 2009).

Hiliet, valutazzjoni u evalwazzjoni tal-IT taż-żgħażaq

Illum, ġafna kumpaniji južaw ammont kbir ta' informazzjoni li tippermettilhom jadattaw għall-ambjent tas-suq li qed jinbidel malajr. Bħala tali, il-kapaċitajiet tal-ipproċessar tal-informazzjoni tal-kumpaniji issa huma element importanti tal-kompetittività, u l-produttività tad-dipartimenti u l-impjegati tal-IT huma l-baži ta' tali kapaċitajiet. Il-kompetittività tal-impjegati saret importanti fil-kumpaniji u d-dipartimenti tal-IT kif ukoll fi kwalunkwe qasam tan-negożju ieħor. Sabiex tiżdied il-produttività u l-kwalità, l-organizzazzjonijiet tal-IT jeħtieg li jiżguraw li l-impjegati tagħhom ikollhom livell gholi ta' għarfien espert. L-organizzazzjonijiet tal-IT għandhom jidentifikaw il-ħiliet meħtieġa għall-forzi tax-xogħol tagħhom u jkejlu l-kapaċità attwali tal-impjegati tagħhom sabiex jiddeterminaw kif itejbuhom. Jiġifieri, il-kumpaniji jeħtieg li mhux biss ikejlu l-prestazzjoni tax-xogħol tan-nies tagħhom, iżda wkoll jeħtieg li jkejlu l-kapaċitajiet tagħhom specifikament u oġgettivament.

Il-professjonisti tal-IT jistgħu jwettqu ġafna impjieg, bħal maniġers tal-proġett, inginiera tas-softwer, inginiera tal-ħardwer, inginiera tad-databases, inginiera tan-netwerk, ecc. Kull pozizzjoni teħtieg ħiliet u abbiltajiet differenti. Huma meħtieġa għodod li jistgħu jevalwaw il-livell ta' ħiliet tal-impjegati b'mod oġgettiv u kwantitattiv. Huwa diffiċli li tkejjel il-livelli attwali tal-ħiliet tagħhom bin-numru ta' snin ta' xogħol, certifikazzjonijiet jew rizultati tat-test tal-karta biss. Il-mudelli u l-ġħodod ta' valutazzjoni għandhom ikunu bbażati fuq evidenza kwantitattiva li tirrappreżenta b'mod preċiż il-livell ta' għarfien u esperjenza professjonal ta' haddiem.

How to increase the competency of employees is always a concern for managers of IT companies (Munro, Huff, Marcolin, & Compeau, 1997). They likely need to ask the following

questions: how can organizations evaluate the competency of employees and how can their job skills be improved? Also, how can their competency for specific jobs be measured, and what skills are needed for each employee to improve? Employees, even those in the same jobs, have different levels of competence with regard to skills, knowledge, and experience (Quiñones, Ford, & Teachout, 1995). If the competence of employees can be evaluated, managers can then easily find appropriate staff for a specific job or business. Also, companies can improve their employees' abilities and provide proper training for a more specific educational program if they know which levels of skills or knowledge are required by employers. In addition, trainers or managers can focus on the very specific levels of skills or knowledge that their employees need to improve within their current job or any job they may work in the near future. However, it is difficult for companies and managers to have a great deal of detailed data on the capabilities of their employees. Furthermore, their evaluation systems sometimes tend not to be dependent on objective or quantitative methods, but rely on subjective evaluation by examiners such as managers, HR personnel or external consultants (Marcolin et al., 2000).

Most evaluation or assessment methods rely on surveys, interviews, paper tests, certification, or personal evaluation (Marcolin et al., 2000). The evaluation data may need to be based on specific and factual data in order that positions of trust can be effectively allocated to managers and employees. In particular, levels of professional skill need to be assessed objectively using reliable methods, and the results need to be expressed quantitatively and objectively.

Il-kapaċitajiet tal-biċċa l-kbira tal-forza tax-xogħol professjonali jistgħu jiġu stmati b'mod vag biss fir-rigward tat-tul tal-esperjenza tax-xogħol tagħhom u l-pożizzjonijiet tax-xogħol li kellhom matul il-karrieri tagħhom. Barra minn hekk, il-ħiliet professjonali tal-impiegati huma diffiċli biex jiġu stmati fir-rigward tar-riżultati ta' testijiet tal-karta jew ċertifikati, minħabba li l-kapaċità tax-xogħol ma tistax tiġi evalwata biss fir-rigward tal-gharfien f'moħħhom. Fil-prattika, ir-riżultat stmat jista' jkun differenti fir-rigward tal-ħiliet attwali tagħhom, skont l-ammont u n-numru tal-esperjenzi tagħhom (Quiñones et al., 1995). Ir-riżultati jistgħu jvarjaw fir-rigward ta' kemm idumu, ta' spiss u ta' liema ħidmiet iwettqu (Quiñones et al., 1995). Fi kliem ieħor, il-karrieri tal-impiegati jagħmluha diffiċli biex jirrappreżentaw l-esperjenza attwali tax-xogħol tagħhom. Huwa diffiċli li tiġib informazzjoni dettaljata dwar l-esperjenza tax-xogħol tal-impiegati jekk wieħed ikollu biss il-kont tagħhom jew evalwazzjoni personali mill-maniġers jew ċertifikazzjoni. Għalhekk, l-organizzazzjonijiet tal-IT jeħtieġ li jkollhom metodi

biex jiġbru informazzjoni dwar l-esperjenza tal-impiegat u biex jevalwaw il-ħiliet tagħhom ibbażati fuq prestazzjoni specifika.

It-terminu, 'Kompetenza' beda jantuża b'mod wiesa' fl-artiklu ta' David McClelland Testing for Competence Rather than for Intelligence fl-1973. Ennis (2008) iddefinixxa l-kompetenza bħala "Il-kapaċità li applika jew tuża għarfien, ħiliet, abbiltajiet, imġieba u karakteristiċi personali. biex twettaq b'suċċess ħidmiet ta' xogħol kritici, funzjonijiet specifici, jew topera fi rwol jew pozizzjoni partikolari" (p. 4). Il-kompetenza tista' wkoll tigi definita bħala "l-ħarfien, il-ħiliet, l-abbiltajiet, u attributi oħra meħtieġa biex iwettqu imgieba futuri mixtieqa" (Blancero, Boroski, & Dyer, 1996, p. 387). Fi kliem ieħor, il-kompetenza personali tikkonsisti f'għarfien, ħiliet, u attitudnijiet li huma miżmuma minn membri ta' 'organizzazzjonijiet. Kull organizzazzjoni għandha tkun kapaċi tiddefinixxi l-impiegati meħtieġa u l-ħiliet relatati għall-impiegati tagħhom b'mod sistematiku sabiex tilhaq l-ghanijiet tagħha.

Mudell ta' kompetenza jantuża bħala ghoddha biex jiġu žviluppati u mkejla l-kompetenzi b'mod sistematiku. Mudell ta' kompetenza jista' jiġi definit bħala "għoddha deskrittiva li tidentifika l-kompetenzi meħtieġa biex topera fi rwol speċifiku fi ħdan impieg, okkupazzjoni, organizzazzjoni, jew industria" (Ennis, 2008, p.5). Mudell ta' kompetenza generalment jiġi žviluppat biex jissodisfa l-ħtiġijiet u l-ghanijiet tan-negozju ta' organizzazzjoni fuq il-baži ta' qafas ġeneriku.

Marcolin, Compeau, Munro, and Huff (2000) rrevedew it-tipi varji ta' metodi ta' kejl misjuba fil-letteratura, u sabu li f'dawn l-awtorapporti, testijiet hands-on, testijiet tal-karti u lapes u valutazzjonijiet tal-osservaturi jistgħu jiġu inklużi f'dawn. tipi ta' kejl. L-individwi jivvalutaw l-abbiltajiet tagħhom stess b'miżuri ta' awto-rapportar waħedhom (Marcolin et al., 2000). Dan il-metodu huwa probabbilment ibbażat fuq il-metodi ta' sħarrig li huma l-aktar komuni u faċili. Madankollu, jista' jkun diffiċli li jinkisbu riżultati oġgettivi bl-użu tal-metodu, minħabba li jiddependi fuq il-ġudizzju sugġettiv tal-individwu. Testijiet hands-on jeħtiegu li l-individwi jittrattaw evalwazzjonijiet specifici bbażati fuq problemi billi jinteraġixxu ma 'għodod (Marcolin et al., 2000).

Testijiet tal-karti u tal-lapes li jinvolvu mistoqsijiet b'għażla multipla jinkludu testijiet ibbażati fuq il-komputer. It-testijiet tal-karti u l-lapes għandhom it-tendenza li jiffokaw fuq mistoqsijiet dwar x'jista' jsir u x'proċeduri jistgħu jintużaw, iżda testijiet praktici jevalwaw il-prestazzjoni attwali tal-kompli (Marcolin et al., 2000). Filwaqt li test tal-karta u l-lapes huwa komunement

użat għall-faċilità ta 'amministrazzjoni u puntegġi, test hands-on jeħtieg osservazzjoni u risponsi mill-osservatur. Fir-rigward tal-valutazzjonijiet tal-osservaturi, il-ħiliet huma kklassifikati minn osservaturi indipendenti bħal riċerkaturi, maniġers u persunal estern, u jistgħu jintużaw varjetà ta 'metodi bħal intervisti u osservazzjoni tal-imġieba (Marcolin et al., 2000). Dawn il-metodi jistgħu jiġbru d-dejta malajr u faċilment, iżda jistgħu jiġu rikonoxxuti bħala ineffiċjenti minħabba l-ispejjeż mhux inkonsiderevoli involuti.

Dawn il-metodi jistgħu jiġu fdati f'termini tal-kunfidenza meħtiega biex jiġu vvalutati l-ħiliet tal-kandidati b'mod preċiż sabiex ir-riżultat ikun validu u affidabbli. Dowsing u Long (2002) jissuġgerixxu l-kundizzjonijiet li ġejjin biex tinkiseb fiduċja f'termini ta 'kejl.

1. "Il-kwalifika hija rilevanti għall-ħiliet meħtieġa fil-prattika, u din tقارreb għall-validità".
2. "L-eżami huwa ġust; jiġifieri, jittestja dawk il-ħiliet li huwa maħsub li jittestja u dawk il-ħiliet biss, u dan iqarreb għall-affidabbiltà".
3. "Ir-riżultati tal-eżami jirriflettu b'mod preċiż il-prestazzjoni tal-kandidat, jiġifieri, il-valutazzjoni tal-prestazzjoni hija korretta".
4. "L-ambjent tal-eżami huwa kkontrollat sabiex il-kandidati ma jithallew iqarrqu".

Hafna mit-timijiet ta 'riċerka tal-lum jużaw stħarriġ elettroniku biex jiġbru data u jkejlu l-iżvilupp ta' għodod ta 'stħarriġ ibbażati fuq il-web u jippersonalizzawhom għall-partecipanti. Dillman (2000) jissuġġerixxi li l-vantaġġi tal-istħarriġ ibbażat fuq il-web huma li l-ispejjeż tal-karta, tal-posta u tad-dħul tad-dejta jistgħu jiġu kważi eliminati u li l-ħin tal-implementazzjoni jista' jitnaqqas. Ukoll, is-sistema elettronika żviluppata tista 'terġa' tintuża li tiffranka l-ispiżza tal-istħarriġ ta 'rispondenti addizzjonali. Madankollu, Dillman (2000) isemmi wkoll il-limitazzjonijiet ta' stħarriġ ibbażat fuq il-web fis-sens li mhux kulħadd jista' jkun involut fl-istħarriġ, għalhekk dan jista' ma jaħdimx mal-popolazzjonijiet totali, u anki jekk konnessi, dawk li wieġbu mhux bilfors ikunu ugwalment litterati f'termini. tal-użu tal-kompjuter.

Bosta studji eżistenti ffukaw fuq l-elementi tal-proċess u d-disinn meħtieġa biex titkejjel il-prestazzjoni tax-xogħol. Dawn ir-riċerki huma kkonċernati mal-kejl u l-evalwazzjoni tax-xogħol tal-impiegat imwettaq. Anke jekk dawn sa ċertu punt jinvolvu l-kejl tal-kapaċitajiet, huma bbażati fuq metodi suġġettivi u mhux speċifiċi. Barra minn hekk, studji li jivvalutaw il-

livell tal-ħiliet tal-kompetenza huma diffiċli biex jinstabu. Hafna kumpaniji għandhom għodda biex jivvalutaw il-kisbiet u l-kapaċitajiet tal-impiegati tagħhom. Madankollu, normalment ikej lu biss il-prestazzjoni tax-xogħol jew il-kompetenzi suġġettivi u kuncettwali bħat-tmexxija, il-kapaċitā tal-komunikazzjoni u l-kreattività. Ir-rappreżentanti jew il-maniġers tar-riżorsi umani ta' kumpanija jistgħu bejn wieħed u iehor raden il-ħiliet professjonal tal-impiegati billi ježaminaw iċ-ċertifikazzjoni tagħhom jew il-kontijiet tal-karrieri tagħhom fil-bidu tagħhom. Għalhekk, huwa diffiċli ħafna li ssib għodod jew riċerka li tevalwa l-ħiliet u l-kapaċitajiet tal-impiegati b'mod kwantitattiv.

Generalment, it-terminu ‘ħila’ jindika livell bażiku ta’ profiċjenza, bħal kif timmaniġġja jew tapplika għodda u metodu specifiku. Barra minn hekk, il-kapaċitajiet huma relatati mal-profiċjenza tal-adattament tal-ħiliet, u mbagħad il-kompetenzi huma aggregazzjonijiet tal-kapaċitajiet (Abraham, Beath, Bullen, Gallagher, Goles, & Kaiser, 2006).

L-organizzazzjonijiet tal-IT jeħtieg li jidentifikaw il-profiċjenza attwali tal-forza tax-xogħol u l-ħtiġijiet tal-ħiliet tagħhom fil-futur qarib. Biex tagħmel dan, ir-rekwiżiti tal-ħiliet għall-professionisti tal-IT għandhom jiġu identifikati u kklassifikati bħala parti mir-riċerka tal-forza tax-xogħol (Ang, & Slaughter, 2000). Barra minn hekk, valutazzjoni tal-kapaċitajiet tal-impiegati u l-profiċjenza tal-ħiliet hija kritika biex tiġi žviluppata l-kompetenza tagħhom u fl-aħħar mill-aħħar biex jissodisfaw it-talbiet tan-negozju. Davis u Olson (1985) iddeskrivew l-impieggi meħtieġa fil-qasam tat-teknoloġija tal-informazzjoni bħala analiżi, disinn, žvilupp, implementazzjoni, appoġġ u ġestjoni ta' 'sistemi ta' informazzjoni bbażati fuq il-komputer, komposti minn softwer, hardwer, nies, proceduri u data.

Kif tindika r-reviżjoni tal-letteratura, ir-riċerkaturi ppruvaw isibu l-ħiliet meħtieġa għall-impiegati biex jiksbu karriera ta' 'suċċess fil-qasam tax-xogħol tagħhom. Madankollu, il-ħiliet meħtieġa għall-forza tax-xogħol tal-IT qed jinbidlu flimkien mal-ambjent tat-teknoloġija u tan-negozju, għalhekk l-organizzazzjonijiet jeħtieg li jkomplu jaħdmu mal-istituzzjonijiet edukattivi biex jidher jidher ir-rekwiżiti tal-ħiliet li qed jinbidlu. (Goles, Hawk, & Kaiser, 2008).

L-evidenza tal-kwalifikasi turi li l-forza tax-xogħol tat-teknologiji tal-Informazzjoni u l-komunikazzjoni hija forza tax-xogħol b'ħiliet għolja u torbot ma' data okkupazzjonali li turi li l-maġgoranza tal-forza tax-xogħol (63 fil-mija) għandhom okkupazzjonijiet ta' livell Professjonal jew Maniġerjali.

Hiliet tekniċi u teknoloġiči specifiċi huma meħtieġa b'mod wiesa 'foqsma ta' hiliet ta' livell ogħla partikolarment fl-aktar okkupazzjonijiet komuni ta' Professjonisti tas-Softwer, Manigers tat-Teknoloġija tal-Informazzjoni u tal-Komunikazzjoni, Professjonisti tal-Istrateġija u tal-Ippjanar tal-IT. Taħlita ta' hiliet ogħla u intermedji (Livell 3) huma aktar komuni meħtieġa minn dawk li jaħdnu f'Tekniċi tal-Operazzjonijiet tal-IT, Inġiniera tal-Kompjuter, Tekniċi tal-Appoġġ għall-Utenti tal-IT, Disinjaturi Grafiċi u Inġiniera tat-Telekomunikazzjoni.

Flimkien ma' sett ewlieni ta' hiliet tekniċi, min iħaddem jeħtieg hiliet tan-negozju u interpersonali partikolarment fejn l-impjegati qed jiffaċċaw il-klienti.

Il-hiliet bažiċi u l-hiliet tal-impjegabbiltà huma prerekwiżit għal kważi l-impjieg kollha fis-settur u min iħaddem għandu tendenza li jfittex impjegati b'hiliet ta' livell ogħla jew intermedju, skont l-okkupazzjoni. L-istards professjonali tal-IT jiddeskrivu l-kompetenzi personali bhala: Komunikazzjonijiet personali; Hidma f'Tim; Analizi kritika u teħid ta' deciżjonijiet; Hsieb kreattiv; Soluzzjoni ta' problemi; Żvilupp personali personali; Hiliel tal-utent tal-Ingliż, tal-Matematika u tal-IT.

Il-hiliet ta' ġestjoni u tmexxja fis-settur huma prinċipalment meħtieġa f'livelli ta' hiliet ogħla u huma relatati ma' hiliet mhux tekniċi (bħal ġestjoni finanzjarja u ġestjoni tan-nies) u hiliet ta' gestjoni teknika. Il-Kompetenzi tan-Negozju jinkludu: Kuxjenza organizzattiva tan-negozju; Kuxjenza dwar is-servizz tal-klient; Kuxjenza dwar il-kwalità; Għarfien u impatt tal-IT; għarfien finanzjarju tal-IT; Kwistjonijiet legali u regolatorji u etiċi tal-IT; Għarfien tar-riskju. Il-kompetenzi tat-tmexxja huma meħtieġa partikolarment minn Manigers u uffiċjali għolja iżda wkoll minn dawk li jaħdnu f'kapaċitajiet professjonali jew ma' timijiet: strategija, politika u governanza tal-IT; Ĝestjoni tal-kwalità tal-IT; Ĝestjoni tas-Servizz tal-Klijent; Ĝestjoni finanzjarja tal-IT; IT Ĝestjoni tar-riżorsi umani; Ĝestjoni tar-riskju tal-IT; Intraprenditorija.

L-utilizzazzjoni tal-hiliet (bl-użu tal-hiliet li l-forza tax-xogħol għandha biex ittejjeb il-kompetittività u l-prestazzjoni) hija kkunsidrata li għandha assoċjazzjoni pożittiva ma' Hidma ta' Prestazzjoni Għolja u prestazzjoni organizzattiva (Stone, 2011), u l-ġestjoni u t-tmexxja huma partikolarment rikonoxxuti bħala importanti biex jippermettu kemm Hidma ta' Prestazzjoni Għolja. u l-użu tal-hiliet.

Investigazzjoni internazzjonali dwar il-Hidma ta' Prestazzjoni Għolja sabet li l-utilizzazzjoni tal-ħiliet kellha tendenza li tkun “aktar ta' thassib mill-iżvilupp tal-ħiliet per se” (Stone, 2011). U għalhekk, l-utilizzazzjoni tal-ħiliet tista' tiġi deskritta bħala ħiliet li qed jiġu żviluppati u mbagħad jintużaw b'mod effettiv f'post tax-xogħol innovattiv.

Il-prattiki ta' Hidma ta' Prestazzjoni Għolja (HPW) spiss jintużaw biex tinkiseb utilizzazzjoni aħjar tal-ħiliet (UKCES, 2010b) u l-indikaturi l-aktar komuni jkejlu l-ġestjoni tan-nies u l-prattiki tax-xogħol li jinvolvu b'mod attiv u jagħtu s-setgħa lill-impiegati fit-teħid tad-deċiżjonijiet u fl-ambjent tax-xogħol sabiex tiżdied il-produttività permezz ta' aktar intelligenti. impiegati u impiegati.

Dawk li jħaddmu fis-settur tat-teknologiji tal-informazzjoni u l-komunikazzjoni għandhom tendenza li jiksbu punteggieq għoli meta mqabbla ma' setturi oħra f'miżuri HPW ewlenin marbuta mal-awtonomija tal-impiegati u inqas tajjeb fejn il-miżuri jirrelataw mal-proċessi tan-negozju. Pereżempju, min iħaddem fis-settur huwa aktar probabbli li jidentifika individwi b'potenzjal għoli jew b'talent b'mod informali (32 fil-mija) milli formalment. Tmienja fil-mija biss ta' min iħaddem għandhom proċess formali fis-seħħi għal dan, meta mqabbel ma' 14 fil-mija ta' min iħaddem fl-ekonomija kollha. Min iħaddem fis-settur pubbliku x'aktarx li jkollu proċess dokumentat formalment fis-seħħi.

Is-settur tat-teknologiji tal-informazzjoni u l-komunikazzjoni għandu forza tax-xogħol b'ħiliet għolja. Il-livelli ta' kwalifika qed jogħlew, il-profiċjenza hija għolja, u l-livell għoli ta' ħiliet fil-forza tax-xogħol jirrifletti u jallinja mal-istruttura okkupazzjonali fil-forza tax-xogħol li hija principally Professjonal u Maniġerjali.

Din il-forza tax-xogħol b'ħiliet għolja tippermetti lis-settur isegwi strategiji tas-suq tal-prodotti ta' valur għoli u dawn il-livelli ta' ħiliet għoljin fi ħdan il-forza tax-xogħol tas-settur huma dejjem aktar meħtieġa fis-suq globali kompetittiv ħafna li fiha s-settur.

Il-livelli ta' ħiliet fis-settur komplew jogħlew flimkien ma' żidiet fil-GVA għal kull ras, bi proporzjon akbar ta' impiegati fil-Livell 4 u inqas fil-Livell 2 u taħt. Bit-tnaqqis fl-impiegati assoluti fis-settur mill-2008, dan ifisser li hemm inqas, iżda aktar impiegati b'ħiliet għolja minn qabel b'żieda fil-produttività per capita għalkemm il-GVA totali tas-settur naqas mill-bidu tar-riċessjoni.

B'mod generali, is-settur juri sinjali li japprezza u juža l-ħiliet ta' livell għoli fil-forza tax-xogħol għall-benefiċċju għan-negozji u biex imexxi settur kompetittiv u produttiv minkejja r-riċessjoni riċenti. Madankollu, huwa possibbli li l-prestazzjoni settorjali qed tiġi mmexxija mil-livell eżistenti ta' kwalifika u ħiliet fil-forza tax-xogħol. Minbarra l-indirizzar tad-diskrepanzi fil-ħiliet fil-forma ta' nuqqasijiet, nuqqasijiet u impjieg baxx, jekk it-taħrifg u l-prattiki ta' Hidma b'Prestazzjoni Għolja b'mod partikolari jiġu sfruttati b'mod akbar, il-ħiliet tal-forza tax-xogħol jistgħu jiġi gestiti aħjar, imtejba u applikati biex ikomplu jmexxu l-prestazzjoni settorjali.

Aspetti ta' politika u soluzzjonijiet

Iż-żamma tal-persunal tagħti indikazzjoni tan-natura tas-suq tax-xogħol, peress li č-ċaqliq tal-persunal (mhux bħala riżultat dirett ta' tnaqqis fil-kumpaniji jew sensji) jista' jindika: domanda għal ħiliet b'pakkett tax-xogħol aktar attraenti jew kumpens tas-salarju x'imkien ieħor fis-settur jew persunal nuqqas ta' sodisfazzjon fix-xogħol jew impjieg.

Fis-setturi kollha b'mod ġenerali, ir-raġuni ewlenija rrappurtata minn min iħaddem bi kwistjonijiet ta' żamma għal dawk id-diffikultajiet hija li mhux biżżejjed nies interessati li jagħmlu dan it-tip ta' xogħol. B'kuntrast, minn dawk l-impiegaturi fis-settur tat-teknologiji tal-Informazzjoni u l-komunikazzjoni b'diffikultajiet ta' żamma, l-aktar raġuni rrapprtata għala jsibuha diffiċli biex iżommu l-impiegati hija li l-pagi offruti huma aktar baxxi minn dawk offruti minn ditti oħra. Raġunijiet komuni oħra għal kwistjonijiet ta' żamma rrappurtati minn min iħaddem fis-settur jinkludu kundizzjonijiet ta' impjieg mhux attraenti (38 fil-mija), nuqqas ta' progressjoni fil-karriera (34 fil-mija), nies mhux biżżejjed interessati li jagħmlu dan it-tip ta' xogħol (28 fil-mija) u tul ta' żmien twil. /sigħat mhux soċjali (26 fil-mija). Wisq kompetizzjoni minn impiegaturi oħra ġiet irrappurtata minn 24 fil-mija ta' min iħaddem fis-settur bi kwistjonijiet ta' żamma bħala raġuni għaliex iż-żamma hija diffiċli.

B'kuntrast ma' dawk li jħaddmu b'diffikultajiet ta' żamma madwar l-ekonomija kollha kemm hi (fejn l-aktar reazzjoni komuni għall-problemi ta' żamma hija li ma tieħu l-ebda miżura biex tegħleb id-diffikultajiet ta' żamma), min iħaddem fis-settur tat-teknologiji tal-informazzjoni u l-komunikazzjoni x'aktarx joffri paga ogħla jew aktar incenzi min-normal biex jingħelbu dawn il-problemi. Opportunitajiet ta' taħriġ/izvilupp ulterjuri huma wkoll rimedju komuni, bi 23 fil-mija ta' min iħaddem joffri dan bi tweġiba għal diffikultajiet ta' żamma.

Il-maġgħoranza ta' min iħaddem b'diffikultajiet ta' żamma jħossu li jpoġġi aktar pressjoni fuq il-ġestjoni tal-persunal eżistenti biex ikopri n-nuqqas b'89 fil-mija ta' min iħaddem fis-settur tat-teknologiji tal-informazzjoni u l-komunikazzjoni u 79 fil-mija ta' min iħaddem fis-setturi kollha b'diffikultajiet ta' żamma jissuġġerixxu dan bħala l-impatt. ta' diffikultajiet ta' żamma. Barra minn hekk, aktar minn nofs l-impiegaturi kollha fis-settur tat-teknologiji tal-Informazzjoni u l-komunikazzjoni jħossu li l-impatt tad-diffikultajiet ta' żamma huwa telf ta' negozju għall-kompetituri (52 fil-mija) u jirrestringi wkoll l-attivitajiet ta' žvilupp tan-negozju (51 fil-mija).

Fis-settur tat-teknologiji tal-informazzjoni u l-komunikazzjoni, 47 fil-mija ta' dawk li jħaddmu jgħidu li għandhom impiegati (perficjenti bis-shiħħ) li huma kwalifikati żżejjed u b'ħiliet żżejjed – jiġifieri, l-impiegati għandhom kemm kwalifikasi kif ukoll ħiliet li huma aktar avvanzati milli meħtieg għar-rwol tax-xogħol attwali tagħhom. . Dan huwa simili għall-medja fejn 49 fil-mija ta' min iħaddem jgħid li għandu xi impiegati li huma kwalifikati żżejjed jew kwalifikati żżejjed.

Filwaqt li kważi nofs dawk li jħaddmu jirrappurtaw li hemm nuqqas ta' impieg fin-neozzjoni tagħhom, f'termini tal-proporzjon tal-forza tax-xogħol li hija kwalifikata żżejjed jew kwalifikata żżejjed, dan huwa stmat li hu biss 16 fil-mija tal-forza tax-xogħol fis-settu kollha. Għal darb'oħra, is-settur tat-teknologiji tal-Informazzjoni u l-komunikazzjoni huwa ta' madwar medja bi 15 fil-mija (93,637) tal-forza tax-xogħol stmata li hija 'kwalifikasi żżejjed' u 'ħiliet żejda'. L-ogħla incidenza ta' sottoimpieg tinsab fis-settur tal-Ospitalità, it-Turiżmu u l-Isport fejn kważi kwart (24 fil-mija) tal-forza tax-xogħol hija kwalifikata żżejjed u kwalifikata żżejjed.

Is-settur tat-teknologiji tal-informazzjoni u l-komunikazzjoni huwa b'ħiliet kbar b'55 fil-mija tal-forza tax-xogħol edukata għal livell ta' lawrja jew oħla. Barra minn hekk, aktar minn tliet kwarti (77 fil-mija) tal-forza tax-xogħol huma impiegati bħala Managers jew f'okkupazzjonijiet Professjonalji jew Assoċjati Professjonalji jew Tekniki. Mill-evidenza tal-użu tal-ħiliet, il-kwalifikazzjoni żejda u l-ħiliet żejda, jidher li l-ħiliet tal-forza tax-xogħol qed, b'mod ġenerali, qed jiġu utilizzati u li s-sottoimpieg mhuwiex kwistjoni sinifikanti.

Id-diskrepanzi tal-ħiliet, kemm jekk huma nuqqasijiet ta' ħiliet, nuqqasijiet fil-ħiliet tal-forza tax-xogħol jew nuqqas ta' impieg għandhom varjetà ta' konsegwenzi. Minbarra l-impatt negattiv fuq il-prestazzjoni tan-neozzju u l-kompetittività permezz ta' żieda fl-ammont ta' xogħol għal persunal ieħor, żieda fl-ispejjeż operattivi, kwistjonijiet ta' kwalitā, dewmien fl-iżvilupp ta' prodotti/servizzi godda u telf ta' neozzju lill-kompetituri (il-konsegwenzi ewlenin tal-lakuni fil-ħiliet u l-postijiet battala diffiċċli biex jimtlew), id-diskrepanzi tal-ħiliet jistgħu jikkontribwixxu wkoll għall-inflazzjoni tal-pagi u l-migrazzjoni tax-xogħol.

Kważi żewġ terzi ta' min iħaddem b'lakuni fil-ħiliet jgħidu li għandhom impatt fuq il-prestazzjoni tal-istabbiliment – dan huwa ekwivalenti għal sitta fil-mija ta' min iħaddem kollu fis-settur. Lakuni fil-ħiliet u l-postijiet battala diffiċċli biex jimtlew fis-settur it-tnejn jikkawżaw żieda fl-ammont ta' xogħol għal persunal ieħor, u dan huwa l-aktar effett komuni u detrimentali.

Madankollu, l-impatt tal-lakuni fil-ħiliet fuq it-tkabbir tan-negozju jidher li min iħaddem jirrapporta nuqqasijiet fil-ħiliet iżidu wkoll l-ispejjeż operattivi (b'45 fil-mija ta' min iħaddem b'nuqqasijiet fil-ħiliet li għandhom impatt fuq il-prestazzjoni tal-istabbilimenti jirrapportaw dan) u jdewmu l-iżvilupp ta' prodotti ġonna u servizzi (39 fil-mija).

Proporzjon simili (ħamsa fil-mija) ta' min iħaddem fis-settur jirrapporta diffiċli biex jimlew postijiet battala. Madankollu, l-impatt ta' postijiet battala diffiċli biex jimtlew (minbarra piż ta' xogħol miżjud għal persunal ieħor) huwa aktar probabbli milli b'lakuni li jiġu rrappurtati li jikkawżaw dewmien fl-iżvilupp ta' prodotti u servizzi ġonna (68 fil-mija) u barra minn hekk, nofs ta' min iħaddem (50 fil-mija). fil-mija) b'postijiet battala diffiċli biex jimtlew jgħidu li jikkawżaw telf ta' negozju jew ordnijiet lill-kompetituri. Postijiet battala diffiċli biex jimtlew huma aktar probabbli li jkollhom impatt fuq it-tkabbir fis-settur milli madwar il-bqija tal-ekonomija fejn l-impatt ta' 'dawn in-nuqqas ta' tlaqqiġi tal-ħiliet huwa aktar probabbli li jaffettwa l-objettivi tas-servizz tal-konsumatur.

Għalkemm iżgħar fil-volum, il-postijiet battala diffiċli biex jimtlew (li b'mod ġenerali huma postijiet battala b'nuqqas ta' ħiliet) jidher li għandhom impatt akbar fuq l-indikaturi tat-tkabbir tan-negozju minn nuqqasijiet fil-ħiliet għalkemm fatturi oħra bħad-domanda tal-konsumatur u kwistjonijiet finanzjarji inkluża l-istabbiltà ekonomika jidhru li huma sfidi akbar tan-negozju fi-żmien qasir.

Peress li min iħaddem fis-settur tat-teknoloġiji tal-informazzjoni u l-komunikazzjoni huma pozittivi dwar il-prospetti għat-tkabbir fuq medda qasira ta' żmien (b'aktar minn terz jistennew li l-forza tax-xogħol tagħhom tiżdied fid-daqs), u bi tbassir li jissu ġġerixxi tkabbir sostanzjali fit-tul, huwa probabbli li jinstab persunal b'ħiliet xierqa. li tibqa' qasam ta' sfida għas-settur partikolarment minħabba d-diffikultajiet magħrufa biex jiġu attirati partecipanti ġonna.

Filwaqt li huwa diffiċli li jiġi kkwantifikat sa liema punt in-nuqqasijiet ta' ħiliet fis-settur ifixku t-tkabbir, meta mqabbla ma' forzi oħra, pereżempju l-impatt tar-riċessjoni, jidher li min iħaddem fis-settur huwa wkoll lest li 'jagħmel tajjeb' għal nuqqasijiet ta' ħiliet. permezz ta' żieda fil-pagi, id-distribuzzjoni tax-xogħol fost il-persunal eżistenti u l-użu tal-migrazzjoni u t-trasferimenti intra-kumpanija biex jilhqu l-aspettattivi u l-aspirazzjonijiet tagħhom ta' tkabbir.

Il-bidla teknoloġika hija fil-qalba tad-domanda tal-ħiliet li qed tinbidel fis-settur tat-teknoloġiji tal-informazzjoni u l-komunikazzjoni. Is-settur innifsu jmexxi t-tibdil teknoloġiku u, fuq skala

usa', irid iwieġeb għall-innovazzjonijiet, il-prodotti u s-servizzi l-ġodda żviluppati sabiex iwassal prodotti u servizzi ta' kwalità għolja kemm lill-klijenti kummerċjali kif ukoll lill-konsumaturi. In-negozji fis-setturi kollha qed jirrealizzaw il-qawwa tat-teknoloġija biex jipprovdu "modi ġodda, innovattivi, aktar konvenjenti u kost-effettivi biex jinteraġixxu mal-klijenti tal-lum u li huma sofistikati fit-teknoloġija." (Gends et al, 2011) Hemm effett dirett fuq il-ħiliet fl-industrija u t-teknoloġija qed tmexxi wkoll bidliet fil-ħiliet madwar l-ekonomija fl-użu ta' teknoloġija ġdida.

‘Nbiddlu l-valuri u l-identitajiet’ jinkludi strutturi tal-familja u attitudnijiet ġenerali lejn il-gvern, ix-xogħol u s-soċjetà. L-impatt fuq is-settur ta’ dawn il-bidliet jinkludi domanda dejjem tikber għal prodotti u servizzi ġodda li jippermettu modi differenti ta’ hidma biex ikunu adattati għall-valuri li qed jinbidlu. Pereżempju l-espansjoni ta’ xogħol flessibbli u bbażat fid-dar għall-ġenituri u dawk li jieħdu ħsiebhom; il-possibbiltà tax-xogħol lil hinn minn post tax-xogħol tradizzjonali; l-użu tat-teknoloġija biex tindirizza thassib ambientali (ivvjaġġar) u aċċess mill-bogħod għal laboratorju tas-sengħa tagħna.

Is-settur tat-teknoloġiji tal-informazzjoni u l-komunikazzjoni digħi rrisponda fil-forma li jippermetti hidma mobbli u remota aktar mgħaqgħla u effiċjenti, aċċess għas-‘cloud’, konferenzi tal-web, softwer ta’ kollaborazzjoni u qsim ta’ fajls ibbażat fuq il-web. Ir-rapport tal-iskannjar tal-Orizzont minn SAMI jsejjah din it-tendenza bħala "mewt tad-distanza" (SAMI Consulting Ltd, 2010). Min-naħha l-oħra, l-Auditjar tal-Ħiliet Strategiċi Nazzjonali għall-Ingilterra (UKCES, 2010) jinnota li l-mudelli ta’ xogħol intensiv ħafna drabi jkunu f’kunflitt maž-żieda fl-individwalizzazzjoni tal-interessi personali. Teknoloġiji ġodda li jippermettu lill-impiegati jaħdmu kullimkien u fi kwalunkwe ħin għandhom ukoll žvantaġġi kif ukoll il-benefiċċċi deskritti hawn fuq.

L-impatt fuq is-settur ta’ xogħol aktar remot u flessibbli, 24/7 jinkludi żieda fid-domanda għal appoġġ tekniku mill-bogħod u fil-ħiliet tas-servizz tal-konsumatur kif ukoll l-iżvilupp u t-titħbi kontinwu ta’ prodotti u servizzi li jagħmlu x-xogħol mill-bogħod aktar mgħaqgħel, aktar effiċjenti u kruċjali, aktar sigur. Dan se jkun il-każ b'mod partikolari hekk kif tkompli t-tendenza li qed tiżdied ta’ impiegati li jużaw l-‘apparat’ tagħhom stess (jiġifieri Smartphone, laptop) għal skopijiet ta’ xogħol (Socitm, 2012).

Il-valuri li jinbidlu jinkludu wkoll il-fenomenu tal-użu tal-internet biex jikkomunikaw lill-mases, u għal individwi jew gruppi żgħar biex jippubblicizzaw b'mod wiesa' l-kawża tagħhom,

u jikkontestaw il-ligijiet u l-istituzzjonijiet eżistenti. Eżempji riċenti ta' dan jinkludu r-rwol tal-midja soċjali fl-irvellijiet tas-sajf tal-2012 fl-iblet Ingliżi, permezz ta' Wiki-leaks, l-espożizzjoni ta' super ingunzjonijiet permezz ta' Twitter u l-mobilizzazzjoni (u kopertura internazzjonali) tar-Rebbiegħa Għarbija permezz tal-mowbjl u l-multimedia. . Il-gwida tal-midja soċjali għan-negozji u l-impiegati hija qasam ta' domanda li qed jikber u qed tiżdied ukoll pressjoni fuq is-settur u l-fornituri tas-servizzi individwali biex jagħtu lill-awtoritajiet aċċess għal informazzjoni individwali tal-utent, pereżempju fir-rigward tat-tniżżejjil illegali.

L-attitudnijiet għax-xogħol huma influenza ewlenja fuq il-provvista tal-ħiliet lis-settur. Fis-settur tat-teknoloġiji tal-informazzjoni u l-komunikazzjoni, minkejja li qed tiżdied id-domanda ta' min iħaddem, is-sigurta tal-impiegati u salarji komparabbi tajbin, kien hemm tnaqqis fl-użu tal-edukazzjoni tal-IT u ġabru ristretta ta' talent peress li għadd insuffiċjenti ta' nies, partikolarmen nisa, jagħżlu li jidħlu f'rwoli tekniċi. Aktar minn nofs il-gradwati impiegati tal-IT/Computing (56 fil-mija) mhumiex jaħdmu f'impiegati tal-IT sitt xħur wara li jiggħadwaw (HESCU/AGCAS, 2011). Rapport għall-BIS dwar il-gradwati u l-impiegati STEM jissuġġerixxi li ħafna drabi huwa minħabba nuqqas ta' għarfien dwar ix-xogħol u l-karrieri fis-settur u wkoll “għax il-gradwati jipperċepixx oqsma oħra (ta' xogħol) li huma ta' aktar interess” (Mellors-Bourne et al. ., 2011).

It-tibdil fid-domanda tal-konsumatur iqis l-aspettattivi dwar it-tip u l-kwalità tal-prodotti u servizzi prodotti, u l-preferenzi u l-aspettattivi tal-konsumatur. Filwaqt li dan l-aħħar kien hemm pressjoni fuq l-infiq tal-konsumatur biż-żieda fil-prezzijiet tal-ikel u l-enerġija, l-użu tal-konsumatur tat-teknoloġija u l-attività onlajn qed ikomplu jiżdiedu. Il-firxa ta' attivitajiet tkopri: modi ta' xogħol differenti u aktar flessibbli; xiri/xiri u bejgħ; Divertiment inkluż is-soċjalizzazzjoni tas-smiġħ u l-qsim tal-mužika, qari, jaraw films, vidjows u TV onlajn u logħob; titgħallem, tikkomunika u tkun parti mis-soċjetà, inkluż pereżempju permezz tal-votazzjoni onlajn, il-ħlas tat-taxxi u l-petizzjonijiet elettronici.

Il-ħiliet tan-negozju huma qasam ewljeni ta' nuqqasijiet fil-ħiliet fis-settur tat-teknoloġiji tal-Informazzjoni u l-komunikazzjoni. Ikklassifikati fl-aqwa ħames oqsma ta' nuqqasijiet fil-ħiliet fis-settur, in-nuqqasijiet fil-ħiliet tan-negozju jinkludu: Hilit ta' ppjanar u organizzazzjoni, Hilit ta' soluzzjoni ta' problemi, u ħiliet ta' komunikazzjoni bil-miktub. Il-ħiliet tan-negozju b'mod ġenerali huma rrappurtati b'mod konsistenti minn min iħaddem li jikkwota wkoll b'mod aktar speċifiku ħiliet nieqsa fil-ġestjoni tal-programmi, tal-proġetti u tal-fornituri. F'termini ta'

postijiet battala b'nuqqas ta' hiliet, il-hiliet tan-negozju huma l-aktar nieqsa fil-hiliet tal-ippjanar u l-organizzazzjoni u l-hiliet għas-soluzzjoni tal-problemi

Jeżistu soluzzjonijiet għall-iżvilupp tal-hiliet tan-negozju iżda fuq terminu medju sa twil jeħtieġ li jkun hemm aġġustament mill-ġdid tal-provvista edukattiva biex jiġu integrati u żviluppati hili tan-negozju flimkien mal-hiliet tekniċi.

L-iżvilupp ta' hiliet tan-negozju aktar effettivi huwa meqjus bħala importanti ħafna għas-settur f'termini ta' massimizzazzjoni tal-benefiċċju tan-negozju u l-effiċjenza mill-hiliet tekniċi u teknoloġiči ewlenin li huma meħtieġa, u li jikkumplimentaw il-hiliet tekniċi permezz ta' fehim usa' tal-objettivi tan-negozju.

Hiliet interpersonali inkluż servizz tal-konsumatur għal okkupazzjonijiet li jiffaċċjaw il-klijenti kemm jekk l-ewwel linja jew l-iżvilupp tan-negozju huma meqjusa bħala qasam potenzjali għall-iżvilupp tal-hiliet u l-ħtiġijiet tal-hiliet futuri.

Filwaqt li l-hiliet interpersonali huma bżonn ta' hiliet fil-biċċa l-kbira tal-oqsma okkupazzjonali fis-settur, kwistjonijiet b'ħiliet interpersonali huma aktar probabbli li jinstabu fl-okkupazzjonijiet tradizzjonalment tekniċi, pereżempju f'okkupazzjonijiet professjonal fejn huma meħtieġa hiliет interpersonali biex jifhmu r-rekwiżiti tal-klijenti sabiex jipprovdu soluzzjonijiet tekniċi. B'kuntrast, f'okkupazzjonijiet bħall-Bejgħ u s-servizz tal-konsumatur/Helpdesk il-hiliet interpersonali dejjem kienu u huma intrinsikament ewlenin għar-rekwiżiti tax-xogħol.

Għal darb'oħra, filwaqt li jeżistu soluzzjonijiet eżistenti ta' taħriġ u żvilupp, hemm bżonn ta' aġġustament mill-ġdid tal-provvista edukattiva biex jiġu integrati u żviluppati hiliet interpersonali li jidħlu fis-seħħi biss f'terminu medju sa twil.

Għas-settur, il-hiliet interpersonali huma importanti biex tiġi żviluppata kemm id-domanda minn negozju għal negozju kif ukoll minn negozju għal konsumatur. Huwa kruċjali għall-forza tax-xogħol teknika li jkollha l-hiliet biex jinteragħxu mal-kolleġi f'termini li jissodisfaw ir-rekwiżiti tal-klijenti kif ukoll il-hiliet interpersonali meħtieġa għall-interazzjoni mal-klijenti.

Hiliet ta' ġestjoni inkluži hiliet ta' ġestjoni mhux tekniċi (bħal ġestjoni finanzjarja u ġestjoni tan-nies) u hiliet ta' ġestjoni teknika li jinkludu: Ĝestjoni ta' programmi, proġetti u fornituri;

Ġestjoni tal-proċess tan-negozju u tal-bidla; Ġestjoni u sigurtà tal-informazzjoni; u Il-ġestjoni u t-twassil tas-servizz huma meqjusa bħala priorità ta' hiliet importanti li għandha tiġi żviluppata.

Hiliet mhux tekniċi inkluži hiliет ta' Ippjanar u organizzazzjoni, soluzzjoni ta' problemi, hiliет ta' komunikazzjoni bil-miktub u hiliет ta' mmaniġġjar tal-klijenti huma kollha identifikati bħala oqsma ta' nuqqasijiet ta' hiliет fis-settur. Il-ġestjoni tal-proġetti, il-ġestjoni u t-tmexxija tal-Programm u tal-fornituri huma wkoll identifikati bħala oqsma meħtieġa għall-professjonisti.

Filwaqt li l-hiliет tan-negozju u interpersonali huma meħtieġa fost l-impjieg fis-settur (u huma enfasizzati bħala priorità ta' hiliет ‘roża’ madwar l-impjieg), jitqies li hemm rekwiżit partikolari għal dawn il-hiliет f'okkupazzjonijiet professjonali. Il-hiliет interpersonali u tan-negozju huma aktar probabbli li kienu meħtieġa minn professjonisti tal-Istrateġija u l-Ippjanar tal-IT (li x'aktarx ikunu qed jiffacċċjaw klijent/klijent/fornitur) milli minn Professjonisti tas-Softwer iżda okkupazzjonijiet dejjem aktar professjonali jeħtiegu hiliет interpersonali biex jifhmu r-rekwiżiti tal-klijenti sabiex jiżviluppaw. u timplimenta soluzzjonijiet tekniċi. Barra minn hekk, huma meħtieġa hiliет interpersonali, tan-negozju u tal-ġestjoni biex jaħdmu b'mod effettiv fi timijiet.

Filwaqt li l-ħtiġijiet ta' hiliет mhux tekniċi għadhom meqjusa importanti, fir-realtà, dawn il-hiliет huma aktar 'l isfel mill-iskala ta' priorità għal min iħaddem, għalkemm għal individwi li jaħdmu f'okkupazzjonijiet ewlenin bħall-impjieg tal-Istrateġija tal-IT u l-Ippjanar dawn il-hiliет se jsiru aktar kritici biex iwettqu xogħolhom.

Referenzi

Hwang, O Hyun, "A Quantitative Framework Of Skill Evaluation of IT Workforce" (2014). Open Access Theses. 445.

Johnson, A., Dey, S., Nguyen, H., Groth, M., Joyce, S., Tan, L., Glozier, N., & Harvey, S. B. (2020). A review and agenda for examining how technology-driven changes at work will impact workplace mental health and employee well-being. *Australian Journal of Management*, 23.

UKCES (2013). Technology and skills in the Digital Industries. Evidence Report 73.